li

näinen
astaan
ti, no-
harvat
olosta.
i eril-
liitto-
äytän-
oitakin
himil-
an ai-
iustaja
en jäl-
hanso-
tettiin,
in tie-
oliitti-
emistä
a niin
t huo-
n, että
omessa
tyslei-

SKDL
kkarin
a kes-
oma-
koke-
n poh-
nnutta
n on
Oy. ja
kaik-

Mon-
sä si-
t ovat
"mi-
kaup-
kun
aneil-
. Joita
Law-
muis-
-isäm-
(jos-
ee) 24
losta",

sitetty
atimus
rvitsee
lua ja
nämä
si.

## $75,000 rahaa varastettiin postikonttorista

**Welland.** — Varkaat murtautuivat tiistain ja keskiviikon välisenä yönä täällä postikonttoriin ja veivät vähintään $75,000 rahaa.

Varkaat olivat rikkoneet ikkunan ja menneet sen kautta postikonttoriin. Tämä on suurin varkaus Wellandin historiassa.

## Radioaktiivinen maito olisi kuolettavaa

**Lontoo.** — Brittiläiset atomitiedemiehet ovat ryhtyneet Harwellin atomitutkimusasemalla tutkimaan mitä osaa maito vie kuolettavan säteilyn leviämisessä.

Tiedemiehet tutkivat sellaista teoriaa, että koska laitumella ollessaan lehmät syövät laajalla alalla, niin on sellainen mahdollisuus, että ne voivat saada ruohosta huomattavan määrän radioaktiivisia aineita.

Säteily, joka laajalla alalla voi mahdollisesti olla vaaratonta, voi lehmien kautta kokoontua maitoon ja tästä syystä tulla kuolettavan vaaralliseksi.

— Vatjalaiset muodostavat itämerensuomalaisten heimon, jonka jäännökset ovat asuneet Länsi-Inkerinmaan luoteisessa osassa. 1930-luvulla heitä arvellaan olleen vain 500—700 henkeä. Heidän kielensä muodostaa suomen ja vironkielten väliasteen.

SYNTYNYT

* * *

TERVE TYTTÖ

Elsie ja Tom
Jokiselle

*toukokuun 1 päivänä 1955*

29 Doris Avenue,
Lansing, Ontario

IVÄ-KONSERTTI
la, Vancouverissa, B. C.
kokuun 15 pnä klo 7 illalla
ään kaksinäytöksinen operetti
LING SIXPENCE"
VETULOA!

ELOKUVAT esittää
AN PIKKU MORSIAN"
n. Arvi Tuomi, Eija Karapaa ja Aku
— Valmistamo: Karhu-Filmi
na englanninkielinen
ANNA"
uisa italialainen Silvana Mangano sekä
ttorio Gassman.
ESITYKSET:
maanantaina, toukokuun 9 p. klo 8 ill.
ali, tiistaina, toukokuun 10 p. klo 8 ill.
eskiviikkona, toukokuun 11 p. klo 8 ill.
ton Hall, torstaina, toukokuun 12 p. klo
eau Pines Hall, perjantaina, toukok. 13 p.
maanantaina, toukokuun 16 p. klo 8 ill.
Huron St., keskiviikkona, toukokuun 18
ll, 245 College St., torstaina, toukokuun
ian Hall, 85 Haynes Ave., perjantaina,
ll.
anantaina, toukokuun 23 p. klo 8 ill.
isy: $1.00— Lapset 25c

YN ARENALLA
TIISTAINA • KESKIVIK.
9 -- 10 -- 11 PÄIVÄNÄ
DE BROS.
SHRINE
RKUS ★
RINE-KLUBIN TOIMESTA
ESITYSTÄ KAIKKIALTA MAAILMAA
A KESTÄVÄ OHJELMA
avat kello 4.15 ja 8.15 ip.
aan tuntia aikaisemmin
LAPSET
60¢
mihin kohtaan arenaa tahansa.
EEN NAUTINNOKSI!

# VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917
Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti
No. 55 — Vol. XXXVIII vuosikerta — Sudbury, Ontario — Tiistaina, toukokuun 10 p. — Tuesday, May 10, 1955

**Kuultuaan viime viikolla maakuntavaalien toimittamisesta kesäkuun 9 päivänä liberaalipuolueen Ontarion johtaja Farquhar Oliver (vasemmalla) sanoi: "Olen erikoisen iloinen siitä että vihdoinkin on vaaleista päätetty. Ne on lykätty jo liiankin pitkälle. Koska asia tulee nyt esille, niin me emme säästä itseämme." Oikealla puolella oleva CCF:n Ontarion johtaja Donald McDonald sanoi olleen jo viime syksystä lähtien valmiina vaaleja varten.**

## Wienin neuvottelut näyttävät päättyvän sopimukseen

### Britannia ja Ranska esittäneet korkeimman portaan neuvottelua Neuvostoliiton kanssa

**Pariisi.** — Täällä olevat brittiläiset viranomaiset sanoivat sunnuntaina, että Britannia ja Ranska ovat ehdottaneet Yhdysvalloille, että pidettäisiin Neuvostoliiton kanssa korkeimman portaan neuvottelut Sveitsissä ensi heinäkuussa.

Luotettavista piireistä tiedoitettiin sunnuntaina, että Yhdysvaltain valtiosihteeri Dulles on päättänyt heti neuvotella presidentti Eisenhowerin kanssa Britannian ja Ranskan tekemästä ehdotuksesta.

Jos Yhdysvallat hyväksyy ehdotuksen, niin Britannian, Yhdysvaltain ja Ranskan nootti lähetetään heti neuvostohallitukselle. Siinä tullaan ehdottamaan Neuvostoliiton pääministeri Bulganinin, Presidentti Eisenhowerin, pääministeri Edenin ja pääministeri Fauren kokousta. Tarkoituksena on helpottaa jännitystilannetta Kauko-Idässä sekä Euroopassa.

Britannian-Ranskan ehdotus tehtiin neuvottelussa, jossa olivat läsnä Yhdysvaltain valtiosihteeri Dulles, Ranskan ulkoministeri Pinay, Länsi-Saksan kansleri Adenauer ja Britannian ulkoministeri Macmillan.

Saksalaisista lähteistä tiedoitettiin että neljän suurvallan konferenssin pitäisi käsitellä ensiksi Saksan yhtenäistyttämiskysymystä.

Neljän suurvallan lähettiläiden sekä Itävallan ulkoministeri Figlin konferenssi jatkui Wienissä jälleen maanantaina.

Wienistä saapuneessa tiedonannossa sanotaan, että neljän suurvallan lähettiläät ovat sopineet siitä, että neljän suurvallan ulkoministerit kutsutaan kuluvan viikon lopulla Wieniin allekirjoittamaan sopimuksen, jonka kautta Itävallan itsenäisyys palautetaan.

## Pariisin sopimukset synnyttävät sodanvaaran

### Ne estävät Saksan yhdistämisen rauhallista tietä, sanoi marsalkka Zhukov

**Lontoo.** — Viime sunnuntaina vietettiin eri puolilla Eurooppaa toisen maailmansodan päättäjäisjuhlia.

"On valitettava, että 10 vuotta sodan päättymisen jälkeen Saksa on edelleen jakautunut eikä sen kanssa ole saatu rauhansopimusta", sanoi marsalkka Konev puheessaan Moskovassa.

Saksassa suhtauduttiin tähän juhlaan hiljaisuudella. "Tämä ei ole päivä äänekkääseen mielenosoitukseen", kirjoitettiin Neue Ruhr Zeitungissa.

Reimsissä, Ranskassa, länsivaltain edustajat olivat läsnä tilaisuudessa, joka oli järjestetty siihen rakennukseen, jossa saksalainen kenraali Alfred Jodl allekirjoitti antautumissopimuksen.

**Berliini.** — Neuvostoliiton puolustusministeri marsalkka Georgi K. Zhukov puhui täällä maailmansodassa kaatuneitten haudalla ja sanoi, että Saksan uudelleen aseistaminen voi saattaa Saksan "uuteen katastrofiin" ja kehoitti Saksan työläisiä taisteluun sotaa vastaan.

Hän sanoi, että Länsi-Saksan aseistaminen pakoittaa Itä-Saksan ja sen ystäviä ryhtymään vastatoimenpiteisiin. Pariisin sopimukset "estävät Saksan yhteenliittämisen rauhallista tietä ja herättää sodan vaaran".

**Moskova.** — Amerikkalaisia toisen maailmansodan veteraaneja saapui tänne lentokoneella sunnuntaina. He osallistuivat maanantaina järjestettyihin toisen maailmansodan päättymisen 10-vuotisjuhliin.

Kaikki yhdeksän amerikkalaista vierailevaa sotaveteraania on niitä amerikkalaisia sotilaita, jotka kohtasivat kymmenen vuotta sitten Saksassa Elbe-joella puna-armeijalaisia sotilaita.

Neuvostoliiton lentokone nouti heidät Pariisista ja tuo heidät jälleen Pariisiin vierailun päätyttyä.

## Paloi kuoliaaksi kotinsa palossa

**Napanee.** — Viime lauantaina paloi kuoliaaksi kotinsa palossa 38-vuotias Lloyd Scott.

Tulipalo huomattiin 10.30 illalla, mutta silloin ei tiedetty, että Scott oli rakennuksessa. Vasta senjälkeen kun tulipalo saatiin sammutetuksi löydettiin Scottin ruumis vuoteensa reunalta.

## Tulvat siirtyvät Manitobaa kohti

**Regina.** — Tulvavedet, jotka ovat aiheuttaneet paljon vahinkoa Qu'Apellen laaksossa, siirtyvät kohti Manitoban rajaa, tiedoitettiin täällä lauantaina. Vesi kohoaa monissa paikoin Saskatchewanin itäosissa, mutta maakunnan länsiosissa vesi laskee kaikkialla.

Qu'Apelle-joessa vesi nousi lauantaina noin puoli tuumaa tuntia kohti. Sunnuntaina iltapäivällä oli veden pinnan korkeus kuusi tuumaa korkeammalla kuin lauantaina. Monet kylät joen varrella ovat eristettyjä tulvien takia.

Manitobassa Assiniboine-joen varrella rakennetaan hiekkasäkeistä patoja tulvien varalta.

Viime torstaina Saskatchewanin pääministeri Douglas kehoitti liittohallitusta julistamaan Saskatchewanin hätätila-alueeksi, kun myrsky aiheutti suunnattomia vahinkoja maakunnassa.

Wadennassa, joka on 150 mailia koilliseen täältä, huomattava osa kauppalaa oli veden alla. Kamsackan alueella on noin 10,000 eekkeeriä viljeltyä maata veden peitossa.

## Scelbaa vaaditaan eroitettavaksi

**Rooma.** — Sosialidemokraatit ja liberaalit ovat vaatineet, että kun uusi presidentti Giovanni Gronchi ottaa toimensa vastaan ensi torstaina, niin hänen tulisi vapauttaa pääministeri Mario Scelban pääministerin tehtävästä.

Italian perustuslain mukaan uuden presidentin astuessa virkaansa pääministerin on pyydettävä eroa toimestaan, mutta presidentti tavallisesti pyytää pääministeriä jäämään toimeensa.

## Hameet peloittavat variksia paremmin kuin housut

**Berrow, Eng.** — Farmarit Somersetin alueella pukevat variksenpelättimet hameilla eikä housuilla.

He sanovat, että hameilla varustetut variksenpelättimet heiluvine hameineen peloittavat variksia paremmin kuin housuilla varustetut.

## Konservatiivi tunnusti saaneensa lahjuksia

### Siksi joutui puolueen korkein johto kieltämään häneltä ehdokkuuden

**Toronto. — James Dempsey tunnusti lauantaina, että konservatiivipuolueen päämajasta ilmoitettiin hänelle, jotta hänen on luovuttava Ontarion lainlaatijakunnan edustajaehdokkuudesta, koska hän oli saanut 1951 vaaleissa lahjana $6,800, jota hän ei ole tehnyt tuloilmoitusta.**

Hän ilmoitti muutamia päiviä aikaisemmin, että hän jää syrjään poliittisesta toiminnasta korkean ikänsä takia. Dempsey on 68 vuoden ikäinen. Hän on edustanut lainlaatijakunnassa Renfrew Southin vaalipiiriä sitten vuoden 1945.

Mr. Dempsey sanoi, että 1951 hän sai konservatiivipuolueen vaalirahastoon Barry's Bayssa asuvalta metsäurakoitsijalta James Drohanilta $6,800 ja ettei hän ole ilmoittanut siitä.

"Lain mukaan jokaisen politiikon pitää ilmoittaa paikallisissa lehdissä kaikki poliittisiin tarkoituksiin tehdyt lahjoitukset", sanoi hän. "Monet minun tuntemiani politikot ovat huolimattomia tässä suhteessa ja minä tunnustan, etten tehnyt siitä ilmoitusta."

Hän sanoi keskustelleensa tästä lahjoituksesta veroasiain ministerin J. J. McCannin kanssa.

**Ottawa.** — Veroasiain ministeri McCann sanoi lauantaina, ettei hän ole koskaan neuvotellut James Dempseyn kanssa veroasioista.

"En koskaan elämäni aikana ole keskustellut mr. Dempseyn kanssa hänen taikka joittenkin toisten tuloveroista", sanoi mr. McCann.

Hän sanoi, että kaikki lahjoitukset poliittisille puolueille ovat tuloveron alaisia.

**London.** — CCF:n Ontarion maakunnan johtaja Donald MacDonald sanoi täällä lauantaina, että CCF:n tilikirjat ovat avoimina kenelle hyvänsä.

"Lahjoitukset poliittisiin tarkoituksiin kuten on paljastettu South Renfrewssa, osoittavat kuinka vanhat puolueet mädättävät meidän yleistä elämäämme', sanoi MacDonald. "Mitään uutta ei tapahtunut South Renfrewssa, tällaista tapahtuu lakkaamatta. Ainoa mikä on uutta — ja häpeällistä — on se, että tieto tästä pääsi julkisuuteen.

"Kiinnostava kysymys on se miksi Frost käsitteli niin ankarasti mr. Dempseytä, kun koko konservatiivipuolue rahoitetaan samalla tavalla.

"Tämä maakunta tarvitsee rehellisen hallituksen."

CCF:n johtaja oli sitä mieltä, että urakoitsijoiden lahjoitukset pitäisi julistaa laittomiksi. Vaaleihin kulutettaville varoille pitäisi asettaa rajoitus.

Hän syytti konservatiivipuoluetta siitä, että se on saanut vaalirahaa ainakin osittain tieyhtiöiltä.

## Mendes-Francesta puolueen johtaja

**Pariisi.** — Ranskan radikaalisosialistisen puolueen johtajaksi valittiin entinen pääministeri Pierre Mendes-France viime lauantaina. Jälkeen myrskyisen keskustelun puoluekokous valitsi uuden "toiminnan komitean", joka nimitti Mendes-Francen puolueen johtajaksi.

Tiedonannossa sanotaan, että Mendes-Francea kannatti puolueen vasemmisto.

Mendes-Francen valitseminen puolueen johtajaksi osoittaa hänen kannatuksensa lisääntyneen puolueen jäsenistön keskuudessa.

## Ranska vapauttanut sotarikollisia

**Bonn, Länsi-Saksa.** — Ranskan hallitus ilmoitti viime viikon lopulla, että se on antanut amnestian 35 saksalaiselle, jotka oli tuomittu sotarikollisina vankilaan.

Näistä 21 vapautettiin täydellisesti ja 14 laskettiin ehdonalaiseen vapauteen. Ranskan hallituksen tiedonannossa sanottiin, että tämän jälkeen vain yksi saksalainen sotarikollinen on Ranskan vankilassa. Britanniassa on 34 ja Yhdysvalloissa 86 saksalaista sotarikollista vankilassa.

## Salk-rokotus on keskeytetty USA:ssa

### Canadassa on saatu rohkaisevia tuloksia Salk-rokotteen käytössä — tri Defries

**Washington.** — Yhdysvaltain lääkintädepartmentin johtaja tri Leonard A. Scheele sanoi sunnuntaina, että Salk-rokotuksen keskeytys jatkuu edelleenkin ja että mahdollisesti sitä jatketaan viikon kuluessa.

Hän sanoi, että tutkimuksia suoritetaan jokaisella tehtaalla missä Salk rokotetta valmistetaan ja niin pian kuin saadaan selville, että rokoteaineen turvallista aletaan jälleen rokotukset.

Tri Scheele sanoi, että 5,000,000 lasta on saanut rokotuksen. Rokotetuista 50 on saanut senjälkeen lapsihalvauksen. Näistä on 44 saanut Salk-rokotuksen sillä rokotteella, jota on valmistettu Cutterin laboratoriossa Californissa. Tämän tehtaan rokotetta ei ole annettu markkinoille huhtikuun 27 p. lähtien.

Torontossa olevan Connaught laboratorion johtaja tri Robert Defries saapui tänne kuulemaan tri Scheelen lausuntoa. Hän sanoi, että 500,000 canadalaista koululaista on rokotettu Connaught laboratoriossa valmistetulla Salk-rokotteella. Hän sanoi ettei ole voitu havaita ainoatakaan kielteistä tapausta Canadassa rokotetuissa lapsissa.

"Kokemukset Canadassa ovat erittäin rohkaisevia", sanoi tri Defries. "Siellä ei ole mitään hälyyntymisen syytä.

Connaughtin laboratoriossa valmistettu rokote tutkitaan tarkasti ennenkuin sitä lähetetään käytettäväksi. Ontarion terveysministerin apulainen tri J. T. Phair sanoi viime viikon lopulla, että Ontariossa on käytetty Salk-rokotuksessa vain sitä rokotetta, jota on valmistettu Connaughtin laboratoriossa.

## VIIME TIEDOT

**Ottawa. — Canadian Congress of Laborin ja Trades and Labor Congress of Canadan korkeimmat virkailijat päättivät täällä maanantaina näiden kahden uniokeskuksen yhdistämisestä. Yhteisen uniokeskuksen nimeksi tulee Canadian Labor Congress. Tämä merkitsee sitä, että tämän uniokeskuksen alaiseksi tulee 1,000,000 canadalaista jäsentä.**

**Pariisi. — Britannia, Ranska ja Yhdysvallat päättivät maanantaina kutsua Neuvostoliiton neljän suurvallan neuvotteluun.**

**Reuterin tiedonannon mukaan Neuvostoliiton pääministeri Bulganin kutsutaan neuvotteluun, mikä pidetään jossain puolueettomassa paikassa Britannian pääministerin Edenin, Ranskan pääministerin Fauren ja presidentti Eisenhowerin kanssa.**

**Tiedonannon mukaan presidentti Eisenhower on suostunut "hyvin lyhytaikaisiin neuvotteluihin" kuluvan kesän aikana.**

**Moskova. — Yhdeksän amerikkalaista toisen maailmansodan veteraania on otettu täällä vastaan suurin juhlallisuuksin.**

**Juhlallisuuksissa he ovat antaneet lausunnon toivomuksesta, että "meidän lastemme ei tarvitse sotia, kuten me olemme sotineet."**

**Amerikkalainen insinööri William Weisel sanoi: "Minä uskon meidän onnistuneen saamaan saman tunnelman toveruudesta kuin mikä oli Elbellä 10 vuotta sitten ja minusta tuntuu, että venäläiset isännät ovat vakavia ja me olemme hyviä ystäviä."**

## Nehrun erikoislähettiläs matkustanut Pekingiin

### "Meitä ei estä minkäänlaiset esteet sikäli kuin tulee kysymykseen rauhan saaminen" - Nehru

**New Delhi. — V. K. Krishna Menon matkusti täältä Kiinaan viime lauantaina ja sanoi lähtiessään, että Formosan asian ratkaisuun on tänä hetkenä paremmat mahdollisuudet kuin aikaisemmin.**

Pääministerin erikoislähettiläs ja ulkoasioiden neuvonantaja Menon viipyy Pekingissä noin kaksi viikkoa, sanoi lauantaina eräs Intian ulkoministeriön viranomainen.

Menonin Pekingin vierailu järjestettiin senjälkeen kun Kiinan ulkoministeri Chou En-lai sanoi kaksi viikkoa sitten Bandungissa, että Kiinan Kansantasavalta on valmis neuvottelemaan Yhdysvaltain kanssa Formosan kysymyksestä.

Menonilta tiedusteltiin onko hänellä jotain erikoista ehdotusta Chou En-laille. Hän sanoi ettei hänellä ole mitään enempää kuin mitä pääministeri Nehru sanoi parlamentissa huhtikun 30 päivänä.

Pääministeri Nehru sanoi silloin: "Meillä ei ole minkäänlaisia ennakkoluuloja. Meitä ei estä minkäänlaiset esteet sikäli kuin tulee kysymykseen rauhan saaminen."

Tietoisista piireistä ilmoitettiin lauantaina, että pääministeri Nehru on kehoittanut Menonin takaisin palatessaan käymään Indo-Kiinassa ja tutkimaan Etelä-Vietnamin tilannetta.

Presidentti Eisenhower sanoi sanomalehtimiesten konferenssissa huhtikuun 27 päivänä, että Yhdysvallat on valmis neuvottelemaan Kiinan kanssa Formosan kysymyksestä.

## Kapinallisten keskus antautu- nut Saigonissa

**Saigon, Etelä-Vietnam.** —
nen kapinallisten Binh Xuy
meijan keskus antautui sun
täällä Etelä-Vietnamin ha
joukoille. Suurin osa ka
ajettiin pakosalle täältä vi
kolla. Kaikkiaan 84 kapinal
meijan sotilasta avasi polil
jan portit ja antautui.
Täällä ilmoitettiin sunn
että pääministeri Diem on
nut Yhdysvaltoja, Britanni
Ranskaa estämään Bao Da
mästä Vietnamin valtion pä
delleen. Hän sanoi etteivä
milaiset salli enempää siirt
lestä tuotavan heidän niska

## 521 lännen asiamiestä pidätetty Itä-Saksassa

### Suuri lehtikonferenssi Itä-Berliinissä johon osallistui m. m. tri Otto John

**Berliini.** — Itä-Saksan turvallisuuspalvelu ilmoitti viime kuussa pidättäneensä 521 länsivaltojen asiamiestä. Pari heistä nähtiin keskiviikkona Itä-Berliinissä pidetyssä lehtikonferenssissa, johon myös Länsi-Saksan turvallisuuspalvelun entinen päällikkö tri Otto John osallistui.

Itä-Saksan turvallisuuspalvelun edustaja, eversti G. Borman esitti otteita eräiden asiamiesten kirjallisista tunnustuksista. Tunnustukset osoittavat, että länsivaltojen tiedoituspalvelut yrittävät muuttaa kylmän sodan kuumaksi sen jälkeen kun Pariisin sopimukset on hyväksytty, sanoi Bormann. Hän mainitsi edelleen, että yli 80 asiamiestä oli vapaaehtoisesti ilmoittautunut viranomaisille saatuaan tietoonsa huhtikuun 12 pnä annetun ilmoituksen vakoilijoiden pidätyksistä. Heistä ei ole yhtäkään asetettu syytteeseen eikä liioin tuomittu. Bormann ilmoitti lisäksi, että turvallisuuspalvelu on Anklamin kaupungissa pidättänyt kolme vakoilijaa, jotka olivat olleet yhteydessä A-liiton vakoilupäämajaan Kööpenhaminaan.

Hoffmann-niminen lännen entinen asiamies sanoi olleensa Länsi-Berliinissä vastavakoilun palveluksessa ja eräs toinen entinen asiamies nimeltään Meise kertoi palvelleensa Länsi-Berliinissä olevaa amerikkalaista radioasemaa Riasia, joka hänen kertomansa mukaan saa ohjeensa suoraan USA:n tiedoituspalvelulta

TT:n Berliinin kirjeenvaihtaja ilmoittaa, että lehtikonferenssissa otettiin esille myös länsivaltojen Ruotsissa harjoittama vakoilu. Konferenssin kestettyä yli kaksi tuntia lehtimiehet saivat käyttöönsä Bormannin laatiman luettelon vakoilijoista, asiamiehistä ja tuholaisista. Siinä esiintyy nimi Gerd Tourbier, joka on kuulunut Kielissä toimivaan "Landesamt für Verfassungsschutziin" ja jonka Itä-Saksan turvallisuuspoliisi on pidättänyt.

Bormannin julistuksessa kerrotaan Tourbierin tunnustaneen turvallisuuspoliisille, että hän on vuoden 1954 helmikuusta lähtien ilmiantanut useita huomattavia länsi-saksalaisia ja saman vuoden syksystä alkaen toiminut näissä tehtävissä myös Englannissa ja Ruotsissa. Syyskuun 7 pnä 1954 hän oli pestautunut lämmittäjäksi Ruotsin ja Englannin välillä liikennöivään "Resaro"-nimiseen alukseen, jossa hän varjosti ja vakoili matkailijoita. Tourbierin erikoistehtävä oli ottaa selville, keiden henkilöiden kanssa aluksen matkustajat ja miehistö keskustelivat Englannin satamissa, sanotaan Bormannin julistuksessa, jossa vielä kerrotaan, että "Tourbierin toimintaa Englannissa ja Ruotsissa valaisevia asiakirjoja sekä tämän merimieskirja on saatu talteen."

## Työtilanteessa vähän elpymist

**Ottawa.** — Myöhäisimmät
sen tilastotiedot osoittavat, e
tömyys on ruvennut vähe
mutta siitä huolimatta työt
nykyään huomattavasti e
kuin viime vuonna samaan a
Työdepartmentti tiedoitti
kuun 19 pnä, että työttömiä o
dassa silloin 633,000 verratt
000 viime vuoden vastaavaan
Tilastotiedot osoittivat hu
työnhakijoiden vähenneen
leenkin on sama suunta käyn
Quebecista ilmoitetaan, että
liteollisuudessa on työtilanne
verran parantunut.
Myöskin laivaliikenteen a
nen St. Lawrence-joella sek
la järvillä on helpottanut
netta.

## Pravda pilkkaa USA rautaesirippua

### Sanoo, että Lincoln joutuisi nykyoloissa poliisin kirjoihin Yhdysvalloissa

**New York.** — Neuvostoliiton lehdet ovat kiinnittäneet maailman huomiota Yhdysvaltain läpinäkymättömään rautaesirippuun.

Tänne viimeksi tulleen Pravdan etusivulla on suuri pilakuva, minkä otsikkona on "Yhdysvaltain rautaesiripun takana" ja kuvassa osoitetaan, miten Yhdysvaltain hallitus estää vapaan matkustamisen Yhdysvalloissa ja vapaan mielipiteiden vaihdon eri maiden ihmisten kesken.

Erikoishuomio kiinnitetään siihen kun Yhdysvaltain toimesta pantiin neuvostoliittolaisten nuorten sanomalehtimiesten edustajain maihinnousuehdoksi se, että he suostuvat rikollisten lailla antamaan sormenjälkikuvansa.

Vähän aikaisemmin Pravda tiedoitti, että ryhmä neuvostoliittolaisia sotaveteraaneja, oli pyytänyt Yhdysvaltain viisumia, päästäkseen tapaamaan niitä amerikkalaisia sotaveteraaneja, jotka he kohtasivat kymmenen vuotta sitten Elbellä. Mutta kun Yhdysvaltain viranomaiset eivät vaivautuneet edes vastaamaan tähän vierailuluvan pyyntöön, niin Pravda sanoi, että näiden veteraanien vierailusuunnitelma on jouduttu peruuttamaan.

Neuvostoliiton nuorten sanomalehtimiesten edustajille luvattiin vihdoin monen mutkan takaa Yhdysvaltain viisumi, mutta ehdoksi pantiin, että
heidän täytyy suostua antam
menjälkikuvansa poliisiviran
le — ja he luonnollisesti kiel
"kunniasta."
Pravda antoi nyt ymmär
paljon puheen aihetta a
Neuvostoliiton maanviljelijä
tajistolle annetaan (Yhdys
virallisen edustajiston asem
tarkoittaa sitä, että nämä N
liiton maatalousedustajat vo
railla suunnitelmien mukaa
valtiossa.
Samassa yhteydessä Pravd
huomattavalla paikalla etu
Samuel Marshakin runon,
notaan että "Yhdysvaltoihi
ville teille on rakennettu l
mätön seinä, mikä on korist
sunnolla:
"Tästä lähtien ei Amerikk
as urheilutähdet, työläiset,
jne."
Runossa selitetään edelle
jos he eläisivät nyt, Columbu
si nousta maihin Pohjois-A
rannikolla, Washington ei s
Yhdysvaltain pääkaupungiss
raham Lincoln joutuisi antar
liisiviranomaisille sormenpä
vat.
"Vieläpä rauhanomainen
tuottava Iowan valtio on
alue" sanotaan Marshakin
"Sitä nauravat jo lehmätkin

## Afganistanin ja Pakistanin välillä riitaisuuksia

**New Delhi.** — Täällä olevat länsivaltain diplomaattiset edustajat ovat huolissaan siitä, kun Pakistanin ja Afganistanin välit ovat huonontuneet.

Viime viikolla Pakistan uhkasi katkaista Afganistanin kanssa diplomaattiset suhteensa ellei pakistanilaisia diplomaatteja kohtaan tehtyä loukkausta soviteta.

Riitaisuus alkujaan on syntynyt siitä, kun Afganistan vaati perustettavaksi uutta itsenäistä pushtoonistanilaista valtiota Pakistanin ja Afganistanin rajalle.

## Japani ei halua varastoissa atomipommeja

**Tokio, Japani.** — Pääministeri Ichiro Hatoyama sanoi alahuoneessa maanantaina, että hänen hallituksensa on pyytänyt Yhdysvaltoja ettei se pitäisi Japanissa varastoissa atomi- eikä vetypommeja.

## Mies hukkui kalastusmatkalla

**Pembroke.** — Viime lauantaina hukkui kalastusmatkalla 35-vuotias Arthur Oulette. Hän oli ystävänsä kanssa kalastusmatkalla Muskrat-joella kun vene kaatui edellä kerrotulla seurauksella.

## Brittiläisten vanha unelma toteutunee

### Lontooseen mahdollisesti rakennetaan Englannin kansallisteatteri

**Lontoo.** — Brittiläisten 100 vuotta sitten herätetty unelma kansallisteatterista on toteutumaisillaan, sanoi lord Esher, kansallisteatterin johtokunnan puheenjohtaja viime viikon lopulla.

Parlamentti on myöntänyt 1,000,000 puntaa teatterin rakentamista varten ja rakennuksen kulmakivi laskettiin 1951, mutta rakentamistöitä ei tähän saakka ole voitu alkaa voimakkaan vastustuksen takia.

"Teatterin piirustukset ovat juuri valmistumassa, jonka jälkeen ne alistetaan taidekomissionin hyväksyttäväksi", sanoi lord Esher.

Monet Lontoon johtavat taidearvostelijat ja näyttelijät ovat pyytäneet
kansallisteatteria senjälkeen
vuotta sitten kustantaja Effi
Wilson herätti ajatuksen.
Rahaa kansallisteatterin
mista varten ei ole voitu käy
ränneiden riitaisuuksien taki
Parlamentin jäsenienkin ke
sa on ilmestynyt vastustusta
rustalta, että Lontoo, jossa
40 teatteria, ei tarvitse kans
teria.
Teatterin kannattajat ova
tuttaneet mitä George Berna
kerran sanoi englantilaisista
"Luonnollisestikin he eivä
He eivät koskaan halua mi
eivät halunneet kansallista
eivätkä kansallista taidegall
kä Westminister Abbeyta."

VAPAUS
(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264 Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.
Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk. 7.00 6 kk. 3.75
3 kk. 2.25
Yhdysvalloissa: 1 vk. 8.00 6 kk. 4.30
Suomessa 1 vk. 8.50 6 kk. 4.75

# “Pata kattilaa soimaa, musta . . .”

Korostaen torstaisen uutistarinansa otsikossa, että “Thatcherin ero kummittelee”, Toronton Vapaa Sana lainaa Ontarion CCF:n johtajan Donald MacDonaldin lausunnon missä sanotaan: “Mr. Thatcher on onnistunut liikemies yksityisessä elämässä, eikä ole valmis antamaan yhteiskunnalle yhteisinä etuina niitä etuja mitä hän itse nauttii. Lyhyesti sanoen hän ei ole todellinen sosialisti.”

Kuten lukijamme tietävät, kyseessä oleva W. Ross Thatcher on yksi niistä neljästä mohikaanista (CCF:n johtajasta) jotka alahuoneen istunnossa äänestivät (yhdessä puoluepaavi mr. Coldwellin kanssa) Saksan militarismin henkiinherättämisen puolesta, vaikka CCF:n kansallinen konventioni ja kansallinen puolueneuvosto oli asiasta toisin päättänyt. Ja kuten myös tiedetään, tämä samainen Thatcher erosi nyt muutama päivä sitten CCF:sta selittäen, että CCF on hänelle liian punainen.

Lyhyesti sanoen, CCF:n Ontarion jaoston johtaja, mr. MacDonald on tuhannesti oikeasti sanoessaan, että “mr. Thatcher ei ole todellinen sosialisti”.

Mutta kenen valtuuksilla Toronton Vapaa Sana lyö fariseuksen lailla rintoihinsa ja kiittää kultaista epäjumalaansa ettei se ole yhtä paha kuin Canadan sosialidemokraattisesta puolueesta eronnut Thatcher! *Tutkikaamme vähän asiaa.*

Alahuoneen pöytäkirjan mukaan piti mr. Thatcher CCF:sta eroamisensa jälkeen suuren “jäähyväispuheen”, missä hän korosti nimenomaan ja moneen kertaan, että hän on “periaatekysymyksissä” eri mieltä Canadan sosialidemokraattien eli ccf:läisten kanssa. Ulkopoliittisiin seikkoihin viitaten hän sanoi: “Täällä parlamentin istunnossa CCF on omaksunut yhä useammin kannan, joka minun mielestäni, huolimatta siitä kuinka rehellisiä siinä ollaan, ei voi muuta kuin auttaa (comfort) kommunistimaita.” Ja edelleen: “Minä esitän vain kaksi esimerkkiä: Alahuoneessa äskettäin suoritettu äänestys Saksan uudelleenaseistamisesta ja CCF:n jatkuva arvostelu Yhdysvaltain ulkopolitiikasta. Henkilökohtaisesti minä olen eri mieltä niissä asioissa. “Minun mielestäni he (sosialistit eli ccf:läiset) eivät näe olemassaolon tärkeyttä ja minä katson, että he ovat täyteen lastattua vaaraa koko Canadalle.”

Käsi sydämelle, ystävät Vapaa Sanan toimittajat, eikä tuo mr. Thatcherin lausunto ole juuri sitä samaa vanhaa laulua, jota teidän lehtenne on yrittänyt kaupustella Canadan suomalaisille?

Yksi viimeisin esimerkki usein lehtenne palstoilla esiintyvän suuren “auktoriteetin” Max Jörnbergin kirjoituksesta (löytyy Vapaa Sanan tiistaisesta numerosta toukokuun 5 pnä). Siinä esitetään miltei sanasta sanaan ylläesitetyt mr. Thatcherin (tosiasiassa porvarien) väitteet seuraavaan tapaan:

“Nämä tosiasiat eivät kuitenkaan ole estäneet sosialidemokraatteja joitakin poikkeuksia lukuunottamatta elättämästä toiveajattelua maailman nykyisen jännitystilan ratkaisemiseksi neuvottelupöydän ääressä. Tästä kaikkein selvimpänä esimerkkinä on saksalainen sosialidemokraattinen johtaja Erich Ollenhauer, joka ehkä enemmän sisä- kuin ulkopoliittisista syistä käyttää monista pettymyksistään huolimatta Adenauerin politiikan vastaisena voimavipusemenaan käsitettä. että maailman jännite voidaan ratkaista paremmin jatkuvilla jaaritteluilla kuin tiiviin läntisen puolustusjärjestelmän ja Saksan aseistamisen avulla . . .”

Kuten näkyy Järnberg ja Thatcher ovat sanatarkasti yksimielisiä siitä, että Saksan imperialismi on uudelleen aseistettava (mitä CCF, LPP ja kaikki ajattelevat canadalaiset vastustavat). Toisaalta Järnberg sanoo Euroopan sosialidemokraattien neuvotteluasennetta “jaaritteluksi” samalla kun Thatcher sanoo sitä “suureksi vaaraksi Canadalle”.

Mutta lainatkaamme edelleen Vapaa Sanan suuren “auktoriteetin” järkeilyä samasta artikkelista. Hän sanoo suoraan:

“Oli nämä TYÖVÄESTÖÖN NOJAUTUVIEN (korostus Vapauden) sosialistien sisä- ja ulkopoliittiset käsitteet miten vilpittömiä tahansa (tässäkin sama fraasi mitä Thatcher käyttää — Vapaus), yksi asia on kuitenkin kiistattomasti selvä: Venäjän ulkopolitiikkaa käyttää heidän toiveajatteluaan viekkaasti hyväkseen, voittaakseen aikaa ja hajoittaakseen länsirintamaa . . .”

Kuten näkyy, mr. Thatcher sanoo Canadan sosialidemokraateista (ccf:läisistä): “huolimatta siitä kuinka rehellisiä siinä ollaan, ei voida muuta kuin auttaa kommunisteja”.

Vapaa Sanan ikioma Järnberg lausuu saman ajatuksen “oli nämä . . . käsitteet miten vilpittömiä tahansa . . . Venäjän ulkopolitiikka käyttää heidän (sosialidemokraattien) toiveajattelua hyväkseen . . .”.

Kun Vapaa Sana kaiken tämän jälkeen esiintyy tekopyhästi tai tekeytyy tietämättömäksi ja osoittaa syyttävällä sormella ja sanoo, että “Thatcherin ero kummittelee”, niin se ei voi olla aiheuttamatta tietynlaista hilpeyttä mainitun lehden lukijain keskuudessa, jotka muistavat vanhan ja viisaan suomalaisen sananparren, että “pata kattilaa soimaa, musta kylki kummallakin”. Tosiasiassa Vapaa Sanan pitäisi julkaista Thatcherin “eropuheen” mr. Järnbergin ja monen aikaansaannostensa rinnalla, sekä tervehtiä häntä uutena hengen jättiläisenä joka on työväenliikkeestä luopiona erottuaan nähnyt vihdoinkin päivänvalon.

* * *

Siunatuksi lopuksi lienee paikallaan todeta, että varakkaana rautakauppiaana mr. Thatcher, niin luopuri kuin hän onkin, on kuitenkin itseään ja muita kohtaan hieman rehellisempi kuin eräät samaan jätekasaan kuuluvat toiset “suuruudet”.

Samoin kuin mr. Järnberg yllämainitussa artikkelissaan, mr. Thatcher toteaa, ettei maan sisäpolitiikkaa voida erottaa ulkopolitiikasta. Jos tarkoitus on seurata Wall Streetin sotaista ulkopolitiikkaa, selittää hän, silloin ei voida alentaa veroja, ei parantaa vanhuudeneläkkeitä, ei kohottaa perheavustusta eikä parantaa työttömyysvakuutusta. Tehtyään tietyksi täysin selvästi, että hänen mielestään CCF:n jäsenistön neuvottelukanta edustaa suurta “vaaraa Canadalle”, ja että sen sijaan olisi luonnollisesti aseistuttava hampaisiin sekä aseistettava uudelleen Saksan natsit, mr. Thatcher sanoi “hyvästijättöpuheessaan” mm. seuraavaa:

“Mutta jos minä olen rehellinen itselleni, minä en voi tukea CCF:n ohjelmaa, mikä vaatii kansalle yhä suurempia etuisuuksia huomioonottamatta maan maksukykyä (aikana jolloin asevarustelun käytetään 2.000 miljoonaa dollaria — ja liberaalipuolueen hallitus selittää, että yhteiskunnallisen huollon parantamisen ainoana esteenä on suuret puolustusmenot — Vapaus!). Esimerkkinä tästä minä viittaan entisen puolueeni päätöslauselmaan, missä vaaditaan tuntuvaa lisäystä perheavustukseen, mikä aiheuttaisi satojen miljoonien dollarien menot aikana jolloin talousarviossamme on (varustelun takia) jo melko huomattava tappio . . .”

Ilmaistuaan kantansa, että CCF on muka väärässä vaatiessaan yhtiöverojen korottamista mr. Thatcher pääsi lopulta asian ytimeen ja tunnusti ruvenneensa viimeaikoina epäilemään sitä, että voidaanko Canadan ongelmat ratkaista avainteollisuuksien sosialisoimisen avulla.

Toisin sanoen mr. Thatcher tunnustaa, että kun oikeistolaista sosialidemokraattista johtajaa raapaisee niin, että ihonpinnalta lähtee maskeerausmaali pois, niin vastassa on vähän liberaalisuuteen taipuva avoin porvari!

Me uskomme, että monet ccf:läiset tekevät mr. Thatcherin erosta juuri tämänsuuntaisen yhteenvedon ja lausuvat kiitollisina “tervemenoa” jäähyväisensä vapauduttuaan yhdestä sen tyyppisestä johtajahahmosta, joita heillä on valitettavasti vieläkin aivan liian monta.

## SYNTYMÄPÄIVIÄ

*George Järvelä* Sudburysta täyttää 50 vuotta torstaina tk. 12 pnä.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

## Kysymyksiä ja vastauksia

* * *

### KIINNITYSLAINASTA

**Kysymys:** Minä maksoin äskettäin viimeisen maksun siitä kiinnityslainasta, minkä olin aikanaan saanut kotiani vastaan. Mitä minun on tehtävä, että vapaudun tästä kiinnityslainasta virallisesti ja että minun kotini olisi velasta vapaa valtion kirjoissa? — Tilaaja.

**Vastaus:** — Kaikki kiinnityslainat merkitään lähimmässä maarekisteritoimistossa rasitukseksi sitä kiinteistöä vastaan mikä on takeena lainan maksamisesta. Koska se on lainan antajan etujen mukaista, huolehtii hän siitä, että kiinnityslainan antaminen merkitään maarekisteriin kysymyksessä olevaa kiinteimistöä vastaan. Toisaalla on, lainan saajan etujen mukaista, että hänen kiinteimistöään rasittanut kiinnityslaina poistetaan maarekisteristä niin pian kuin hän on maksanut velkansa. Siitä syystä on teidän käännyttävä lainan antajan puoleen ja pyydettävä, että hän tai hänen lakimiehensä valmistavat sellaiset asiakirjat, jotka vapauttavat omaisuutenne kiinnityslainasta. Koska tämän asiakirjan valmistaminen ja sen maarekisteriin merkitseminen on lainan saajan etujen mukainen on yleisenä tapana, että lainan saaja maksaa kaikki siitä aiheutuneet kustannukset. Olkaa varma siitä, että asiakirjan edellyttämä merkintö tehdään maarekisteriin.

# RISTIRIIDAT KASVAVAT USA:N, RANSKAN JA ENGLANNIN VÄLILLÄ

**Lontoo. — (DLP) Kosketellen tilannetta Etelä-Vietnamissa Englannin lehdet puhuvat vastakohdista, jotka vallitsevat siinä osassa maailmaa Englannin, Ranskan ja Yhdysvaltojen välillä.**

**Siten esimerkiksi News Chronicle'n Pariisin kirjeenvaihtaja korostaa: “Ranska ja Yhdysvallat eivät ole koskaan olleet niin epätahdissa päätöksiensä suhteen sitten viime vuoden Euroopan armeijaa (Euroopan puolustusyhteisöä koskevien kriisien jälkeen. Tulen lopettamisesta lähtien amerikkalaiset ovat tukeneet Ngo Dinh Diemiä, jossa he ovat nähneet toisen Chiang Kai-shekin tai Syngmaan Rheen. Mutta Dinh Diem ei koskaan kykene tekemään itsestään kansallista johtajaa. Ilman amerikkalaisten tukea hänet olisi heitetty vallasta kauan sitten”, lehti kirjoittaa.**

**Daily Mail julkaisee pääkirjoituksensa myös tilanteesta Etelä-Vietnamissa osoittaen, että siellä vallitsee “sekaannus länsivaltojen keskuudessa”. Englanti ja Ranska ovat julkisesti leimanneet Diemin (nykyinen pääministeri) sopimattomaksi tehtäväänsä: Vain Yhdysvallat on enää hänen takanaan, lehti toteaa.**

**DIEMIN “OHJELMA”**

Pääministeri Dinh Diem kutsui toukokuun alussa poliittisten puolueiden sekä kaupungin viranomaisten edustajat kokoukseen, jossa he esittivät mielipiteensä kolme kohtaa käsittävästä ohjelmasta, jonka “vallankumousvaliokunta” hyväksyi huhtikuun 30 päivänä.

Ohjelmassa pyritään valtion päämiehen Bao Dain erottamiseen, nykyisen hallituksen hajoittamiseen ja väliaikaisen kokoomushallituksen perustamiseen. Tämän lähimpänä tehtävänä on “lain ja järjestyksen palauttaminen”, “täydellisen riippumattomuuden antaminen maalle” vaatimalla. että ranskalaiset joukot on vedettävä pois Etelä-Vietnamin alueelta, sekä “parlamenttivaalien” järjestäminen.

USA:n ja Ranskan välillä vallitsee kuitenkin jatkuvasti suuria erimielisyyksiä Dinh Diemin asemasta. USA on antanut hänelle koko ajan tukensa, kun taas Ranska on pitänyt häntä sopimattomana tehtäväänsä.

# Atomialan apua kansandemokratian maille N-liitosta

**Moskova. — (DLP) —** Neuvostoliitto on lupautunut toimittamaan Kiinan kansantasavallalle ja neljälle muulle kansandemokratian maalle atomivoiman rauhanomaisen käytön alalla saavuttamiaan tuloksia kerrotaan Moskovan lehdissä huhtik. lopulla.

Neuvostoliitossa maalis-huhtikuun aikana käytyjen Neuvostoliiton ja toiselta puolen Kiinan kansantasavallan Puolan, Tshekkoslovakian, Romanian ja Saksan demokraattisen tasavallan johtavien atomitutkijoiden neuvottelujen tuloksena on allekirjoitettu sopimus, jonka mukaan Neuvostoliitto toimittaa em. maille atomimiiluja, alkuaineosaston nopeuttajia, ydinhalkaisuaineita ja radioaktiivisia isotooppeja. Neuvostoliiton atomiasiantuntijat antavat apuaan atomilaitosten pystyttämisessä näihin maihin.

Niinikään Neuvostoliitto auttaa näitä maita atomienergian rauhanomaisessa käytössä tarvittavien asiantuntijoiden kouluttamisessa.

Neuvostohallitus on lisäksi päättänyt lisätä niiden maiden lukumäärää, joille Neuvostoliitto tulee antamaan apuaan ja myötävaikutustaan atomienergian rauhanomaisen käytön alalla. Piakkoin aloitetaan neuvottelut näistä asioista Bulgarian ja Unkarin kanssa.

## Canadalaista ooria ruvetaan viemään Yhdysvaltoihin

**Belleville.** — Maailman toiseksi suurin teräsyhtiö, Bethlehem Steel Company, rupeaa lähettämään tk. 11 pnä omistamaltaan Marmoran rautakaivannolta canadalaista rautarikastetta Yhdysvaltoihin, josta canadalaiset saavat ostaa sen takaisin valmiina rautavalmisteina ja moninkertaisilla hinnoilla. Rautarikaste kuljetetaan kaivannolta Pictoniin laivausta varten. Sieltä se kuljetetaan edelleen laivoilla Bethlehem-yhtiön Lackawannan rautatehtaille Buffalon läheisyyteen. Suuret joukot teollisuus-ja hallitusherroja kokoontuu mainittuna päivänä kaivannolle tapauksen johdosta.

## Lentokone kadulle tappaen pyöräilijän

**Lens, Ranska.** — Lentäjä ja moottoripyöräilijä saivat surmansa kun jet-kone syöksyi täällä kadulle. Lentokone räjähti ja sytytti kaksi rakennusta palamaan.

Onnettomuus tapahtui torstaina.

# Suomessa vietettiin vappua työväen voittoa ennustaen

## Työväenluokka voisi jo valita omasta keskuudestaan presidentin — Kuusinen

**Helsinki. — Vappua vietettiin kautta Suomen vihdoinkin alkaneen kevätsään ja lujan yhtenäisyys- ja rauhantahdon merkeissä. Voimakkaimmin tulkitsi vapun ajatusta ja tilanteen vaatimusta SKDL:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Hertta Kuusisen puhe Vaasassa jossa hän korosti, että työväenluokka voisi, jos se yhdistäisi voimansa, valita nyt jo omasta keskuudestaan Suomen presidentin.**

Työväenluokan suuren läpimurron vuoden 1905 tapahtumat, nykypäivien vaatimukset elämän puolustamisessa sotaa vastaan, paremmista palkoista ja työolosuhteista sekä sosiaalisesta turvasta yhtyivät Helsingin vappukulkueessa tänä vuonna n. 15,000 naisen ja miehen, lapsen ja nuoren marssiessa Pitkänsillan pohjoispuolelta yleisön sankasti reunustamia katuja Kaisaniemen juhlapaikalle.

Kulkueessa oli ammatillisten ja poliittisten järjestöjen 275 lippua, yli 200 tunnusta, värikkäät ilmapallot jne.

Myöhäisen kevään johdosta ei Helsingin pääjuhlaa tänä vuonna voitu pitää Kaisaniemen urheilukentällä, joka vielä oli märkä ja vetinen. Juhlapaikka olikin sen vuoksi sijoitettu kenttää ympäröivään puistoon. Kulkueen saavuttua ympäröi juhlapaikkaa valtava, noin 30,000 henkeä käsittävä pääkaupungin työväestön juhlaisa joukko. Kulkueessa kannetut liput asettuivat kauniiseen kehään puhujalavan ympärille pienelle kummulle.

Helsingin työväenyhdistyksen torvisoittokunnan esitettyä vanhan ja tutun Barrikaadimarssin Helsingin vapputoimikunnan puheenjohtaja Lauri Hermunen lausui tervetulleeksi suuren juhlayleisön sekä Ruotsista ja Neuvostoliitosta saapuneet kutsuvieraat.

Vaasan vappujuhlassa pitämässään sytyttävässä puheessa sanoi kansanedustaja Hertta Kuusinen mm. seuraavaa:

‘Lähestymme tärkeätä ratkaisua. Pian on valittava valtiolaivaamme perämies, mies, jolla on paljon valtaa, joka viitoittaa suuntaa. Kymmenen vuotta olemme kulkeneet rauhanväyliä. Mihin kuljemme tästä lähtien?

**“Olen varma siitä, että jos Suomen kansa käsittää mistä on kysymys, se vastaa: Ei takaisin tuhoisiin sotiin, vaan eteenpäin, entistä parempaa rauhaa kohti. Sen mukaisesti se on myös silloin valitseva presidenttinsä. Mutta työväenluokka voi ajatella pitemmällekin. Se voisi jo nykyoloissa valita Suomen presidentin omasta keskuudestaan, jos se esiintyisi yksimielisenä. Monin paikoin työläiset keskustelevatkin tästä asiasta pohtien sitä, kuka olisi se todellinen rauhanmies työväenmies sekä maaseudunkin vähävaraisen kansan olojen ymmärtäjä, jolle niin sosialidemokraatit kuin kansandemokraatitkin ja muut työtätekevät voisivat antaa kannatuksensa.**

Puhuja sanoi edelleen:

“Jo nyt näemme uuden yhtenäisyysvaiheen sarastavan. Vaasan Sokeritehtaan työäisten aloite. Puuvillatehtaan. Strömbergin metallitehtaan Vaasan rakennustyöläisten ja muiden työtätekevien yhteinen vapputoimikunta, joka on tämän juhlan järjestänyt, on kuin auringonsäde kesken räntäsateen ja sumun. Eikä se ole ainoa. Monin paikoin Suomea marssivat työläiset tänä päivänä vieläkin laajemman yhtenäisyyden merkeissä.

Työläisten yksimielisyys ei kuvastu ainoastaan mielenosoituksissa. Tehokkainta, tuloksellisinta se on silloin, kun yhteinen tahto ilmenee yhteisessä taistelussa. Sen tietävät myös tämän kaupungin työläiset, jotka tehtaissa kamppailevat urakkapalkkojen alennuksia ja työvauhdin kiristystä vastaan. Sen tietävät rakennustyöläiset ja kunnan varatyömaiden työläiset, jotka ovat yhteistoimin taistelleet työstä erottamisia ja työehtojen huononnuksia vastaan. Sen tietävät ne viran- ja toimenhaltijat, meijerityöläiset ja monet muut työntekijäryhmät, jotka vain yhtenäisten esiintymistensä avulla ovat saaneet palkkojaan edes hiukan parannetuksi ja joita toisten alojen työntekijät ovat tukeneet. Sen tuntevat yhä selvemmin myös maaseudun pieneläjät, joita tulvat jälleen uhkaavat monien yhteiskunnallisten epäkohtien painoa lisäten. Vain yhteisvoimin, yhteistä riistäjää, suurpääomaa ja sen määrätöntä ahneutta vastaan kamppaillen on mahdollista padota nälkä, ehkäistä taantumuksen tuhotulva korjata ahdingossa elävien ihmisjoukkojen asemaa.”

**TYÖVÄENLUOKKA IHMISYYDEN JA RAUHAN PUOLESTA**

Käsiteltyään ajankohtaista taloudellista tilannetta ja osoitettuaan. että työtätekevät eivät ole saaneet osuuttaan tuotannon noususta ja parantuneista markkinoista puhuja siirtyi työväenluokan suureen osuuteen ihmisyyden ja rauhan puolustajana:

“Työväenluokka, arvoa luova ja tulevaisuutta edustava voima puolustaa yhtä hyvin henkisen kuin ruumiillisenkin työn tekijäin etuja. Edistyksellinen yhteiskunnallinen liike on aina vaatinut ja vaatii kansojen tasa-arvoa, samoja oikeuksia kaikille kansallisuuksille. Se suojaa heikkoja ja puolustaa sorrettuja. Rauhan ja ihmisyyden ylväät päämäärät ovat olleet piirrettyinä työväen luokkataistelulippuun alusta lähtien.

Tänä päivänä kohisevat radioaallot kahdenlaista sanomaa kuvastaen kamppailua, jota ihmiskunnan ja myös Suomen kansan keskuudessa käydään: toinen puhuu tykkien voimasta, atomiaseiden kyvystä kylvää kuolemaa; toinen kansojen voimasta estää tuho, ihmisen kyvystä käyttää keksintönsä elämän hyväksi. Toinen pitää valtakuntien välisiä ristiriitoja voittamattomana, toinen luottaa erilaistenkin yhteiskunnallisten järjestelmien mahdollisuuteen elää ja työskennellä rauhan oloissa rinnatusten.

Suomen kansa voi antaa omasta kokemuksestaan todistuksen jälkimmäisen käsityskannan puolesta. Rauha ja ystävyys toisten kansojen, ennen muuta Neuvostoliiton kanssa on merkinnyt Suomen työtätekeville leipää ja työtä, antanut kansallemme mahdollisuudet hyvinvointiin ja turvalliseen elämään. Tahtoisimmeko luopua siitä? En usko, että tällä kentällä on ainoatakaan, joka asettuisi sodan kannalle, rauhaa vastaan. Todistakaamme se. Sanokaamme se, ei vain joidenkin valtiomiesten vakuutuksina, vaan koko kansamme, jokaisen tavallisen ihmisen vakaana mielipiteenä.”

**SUURI VOIMA JA SUURI VASTUU**

Lopuksi puhuja linkosi esiin vuoden 1955 vapun tunnukset joihin yhtyivät sadat vappupuhujat ympäri maan:

**“Työväenluokalla on suuri voima ja suuri vastuu. Sen yhteistahto voi ratkaista jokapäiväisen elämän polttavia pulmia työn ja suurpääoman välisessä taistelussa. Mutta se saattaa vaikuttaa myös koko kansamme kohtaloihin ja antaa panoksensa kaikkien kansojen hartaimman toiveen toteutumiselle: maailmanrauhan turvaamiselle.**

**“Kaikkien maiden työläiset liittykää yhteen” on ollut vapputunnuksemme kautta vuosikymmenten. Se on sitä tänäkin päivänä. Sitä täydentää läheisin ja ajankohtaisin toimintatunnuksemme: “Suomen työläiset ja kaikki työtätekevät, Suomen rauhantahtoiset kansalaiset kielirajoista ja yhteiskunnallisesta asemasta riippumatta, liittykää yhteen puolustamaan rauhaa ja kansamme onnellista tulevaisuutta!”**

**Eläköön Vappu!**

**(Eläköön työväenluokan yhte-**

**CSJ:n kansallinen sihteeri Gust Sundqvist täytti eilen, toukokuun 9 päivänä 70 vuotta. Gust Sundqvist on ollut CSJ:n kansallisen sihteerin toimessa kohta 25 vuotta ja suorittaa tehokkaalla tavalla edelleenkin tätä vaativaa tehtäväänsä. Järjestömme jäsenet ja hyvää tarkoittavat maanmiehemme yleensä toivottavat hänelle tänä merkkipäivänä terveyttä ja toimintakykyä vielä pitkäksi ajaksi.**

**Kuvassa nähdään Coventryn (Englanti) ja Stalingradin (Neuvostoliitto) pormestarit yhdessä heidän saapuessaan Lontooseen esittääkseen atomisotavastaisen vetoomuksensa YK:n aseistariisumiskomissionille.**

# PÄIVÄN PAKINA

## Pahaa sappea ei voi salata

Yleensä maailman ihmiset on pohjaltaan hyviä.

Tarkoitamme sillä sitä, että maailman ihmisten suuri enemmistö ei toivo toisille ihmisille, ei omaan kansaansa kuuluville eikä myöskään toisille kansoille mitään pahaa. He toivovat ja myöskin työskentelevät sen hyväksi, että heidän oma elämänsä ja samalla kaikkien toistenkin ihmisten elämä tulisi paremmaksi.

Tämän vuoksi myöskin ihmisten valtava enemmistö pitää sotaa onnettomuutena, suurimpana onnettomuutena mikä ihmiskuntaa yleensä voi kohdata. Niinpä siis ihmisten suuri enemmistö vastustaa sotaa ja on sitä mieltä, että erimielisyydet ratkaistaisiin sovinnollisilla neuvotteluilla, kaikkien kansakuntien oikeudet tasavertaisesti huomioiden.

Mutta on niitä sellaisiakin veljiä, jopa siskojakin, joilla on alituisesti verenmaku suussa, joille rauha ja toiminta rauhan turvaamiseksi näyttää olevan suorastaan kauhistus.

Tuollaiset pahan sapen saastuttamat, ihmisiksi epänormaaliset oliot (emme puhu sellaisista suurpohatoista, jotka keräävät sodista ja ihmisten verestä sekä kärsimyksistä satumaisia rikkauksia) raivostuvat rauhan toiminnasta kuin härkä punaisen vaatteen heiluttamisesta.

Tuollaista esimerkkiä emme tällä kerralla tarvitse lähteä hakemaan kauempaa kuin huhtikuun 30 päivän Vapaa Sanasta, jossa Kiviperän Pekka “repäisee vaatteensa” ja riehuu täydessä alastomuudessaan sodan puolesta rauhan turvaamista vastaan.

Pekan suuren raivostumisen ja malttinsa menettämisen syynä on Helsingissä kesäkuun loppupuolella pidettävän maailman rauhanvoimien kokouksen saama valtava huomio.

Kuten asioista vähänkin perillä olevat ihmiset tietävät, tullaan tässä kokouksessa vaatimaan kaikkien atomiaseiden ja kaikkien joukkotuhon aseiden kieltämistä ja hävittämistä — vieläpä atomipommikokeilujenkin tarkkaa rajoittamista.

Edelleen kaikki tietävät senkin, että rauhanvoimat eivät tee mitään erottusta Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton välillä — eikä muidenkaan maiden — silloin kun vaaditaan atomi- ja muiden joukkotuhon aseiden hävittämistä ja yleisesti asevoimien vähentämistä.

Sen päätöksen soveltamista vaaditaan kaikilta kansainvälisen elimen valvonnan alaisuudessa.

Tämän asian tietää ja ymmärtää myöskin Kiviperän Pekka, vaikka hän ei kohta olekaan järjen runsaudella pilattu, mutta siitä huolimatta hän kääntää asiat päälaelleen, kuten se vanha vihtahousu raamattua selittäessään.

Niinpä Pekka sitten yrittääkin vakuuttaa Vapaa Sanan lukijoille, että silloin valmistellaan sotaa kun vaaditaan hävitettäväksi kaikkein tuhoisimmat sotavälineet.

Se on aivan yhtä viisas määritelmä kuin sekin, että sanottaisiin miehen olevan lähdössä heinään, kun hän lyö viikatteensa poikki ja ajaa niittokoneen jokeen.

Mutta mikä Pekan sitten on saattanut tuollaisen täydellisen järjettömyyden tilaan?

Ensimmäinen syy on se, että hän epänormaalisena sodan ja raakuuden ihannoitsijana raivostuu kaikesta mikä uhkaa tehdä sodan aloittamisen mahdottomaksi.

Muistammehan vielä kuinka kauniita ylistysvirsiä hän veisasi natsilaisuuden edustajana ihmiskunnan suurimmaksi ja raaimmaksi viholliseksi symbolisoituneen Hitlerin edesottamuksille ja valloituksille. Samoin kaikille toisille ihmisten vapauden ja rauhan uhkaajille.

Mahdollisesti se, että Pekka on aina joutunut toteamaan hurranneensa häviöön tuomitulle ja joutunut näkemään ihmisyyden ja vapauden puolustajain lopulta voittavan, on tehnyt hänet sitä vanhaa rienaajaakin kärttyisemmäksi rauhan ja ihmisten vapauden puolustamista kohtaan.

Kun Suomessa — kuten monissa muissakin maissa — lukuisat huomattavissa yhteiskunnallisissa asemissa olevat, laajalti tunnetut kansalaiset, ovat avoimesti ilmoittaneet toivovansa menestystä rauhankokouksen työlle, ovat Pekan “varakappaleet palanneet” lopullisesti ja avoin sodan ihailija päässyt puljahtamaan esille kaikessa alastomuudessaan.

Pekka kertoo, että sellainenkin täysin porvarillinen lehti kuin Helsingin Sanomat on palstoillaan julkaissut osan tunnettujen suomalaisten henkilöiden nimiä, jotka ovat rauhankokoukselle menestystä toivottaneet.

Kahdeksantoista henkilöä käsittävässä luettelossa ovat mm. sellaiset

## SITÄ — JA — TÄTÄ

### JYRSIVÄ SERKKUMME

Paniikkitilassa ollut jänis loikki Washingtonin lähettyvillä olevassa metsässä. Kettu pysäytti Jänö-Jussin ja kysyi, "miksi sinä oikein juokset?"

"Senaattori McCarthy ajaa minua."

"Hölynpölyä", sanoi Kepolainen, "McCarthy jahtaa vain kenkuroita, etkä sinä ole kenkuro."

"Kyllä minä sen tiedän", vikisi pelästynyt jänis, "mutta minä en voi todistaa sitä."

* * *

### NÄKYMATÖN

"Minä haluan näkymättömän hiusverkon vaimolleni", sanoi asiakas.

"Tässä on, olkaa hyvä, 25 senttiä."

"Oletteko varma, että se on näkymätön?"

"Olenko varma?" huudahti myyjä. "Minä olen myynyt niitä koko aamun vaikka ne loppuivat varastostamme kaksi viikkoa sitten!"

## Epäonnistunut vallankaappausyritys Jemenissä

Arabian niemimaan lounaiskolkassa sijaitsee 62,000 neliökilometrin laajuinen Jemenin imaani-tai kuningaskunta, jossa lienee noin kolme ja puoli miljoonaa asukasta. Maan sanotaan olevan Aarabian niemimaan hedelmällisimmän osan, jossa kasvatetaan viljaa, puuvillaa ja kahvia. Tässä kuningaskunnassa ei ole sellaisia "länsimaisia laitoksia" kuin ovat parlamentti ja yleinen äänioikeus sillä kaikki valta on imaani Saif el Islam Ahmedin käsissä. Imaani ei päästä ulkomaalaisia maahansa ja yrittää pitää alamaisensa erossa kaikesta ulkomaisesta kosketuksesta.

Mutta kaikesta huolimatta Jemenissä tapahtui vallankaappaus, mikä kuitenkin kukistettiin muutamissa päivissä. Irakissa koulutettu eversti Ahmed Thalaja oli saanut joukon sotilaita puolelleen ja, niin kapinalliset piirittivät Taizissa imaanin palatsin, jossa hän eli haareminsa kanssa aarteineen ja asevarastoineen. Palatsin vartiokuntaan kuului noin 150 miestä. Eräänä päivänä "kapinalliset" piirittivät palatsin ja pakottivat imaanin luopumaan kruunustaan ja hänen tilalleen nimitettiin imaanin velipuoli, ulkoasiain ministerinä toiminut emiiri Saif el Islam Abdullah joka on mm. ollut Jemenin edustajana YK:ssa.

Kun Abdullah muodosti maan uutta hallitusta eli entinen imaani palatsissaan. Hän avasi aarteensa ja ryhtyi kaikessa salaisuudessa lahjomaan palatsia piirittäneitä sotilaita. Viisi päivää kestäneen lahjonnan jälkeen ei 600 piirittäjästä ollut jälellä muuta kuin 40. Silloin imaani hyökkäsi henkivartiokaartinsa kanssa ulos palatsista ja asetti konekiväärejä palatsinsa katolla. Kun taistelu oli jatkunut 28 tuntia ja kun 23 "kapinallista" oli surmattu, oli uusi kuningas ja Ahmed Thalaja pakotettu luopumaan taistelusta. Uusi kuningas vangittiin ja menetti arvatenkin henkensä. Thalaja teloitettiin imaanin palatsin edustalla ja niin oli kaikki jälleen ennallaan Jemenissä.

---

näisyys!

Eläköön kansojen välinen ystävyys ja rauha!"

---

henkilöt kuin kuvanveistäjä, akateemikko Wäinö Aaltonen, professori Görar von Borsdorff, prof. Felix Iversen, prof. Väinö Kaukonen, säveltäjä Einar Englund, maaherra Väinö Meltti, kirjailija Olavi Paavolainen ja prof. J. E. Salomaa.

Tyydymme mainitsemaan vain muutamia osoittaaksemme, että Suomen älymystön parhain osa, puoluesuhteista välittämättä, on rauhanliikkeen kannalla ja toivoo sille menesytstä.

Ja tämähän se saakin joka maassa ihmiskunnan rauhan ja onnen viholliset riehumaan raivosta.

Kaiken lisäksi Helsingin rauhankokouksesta näyttää muodostuvan kaikkein valtavin rauhankokous, mikä ylittää osanottonsa ja sinne edustajansa lähettäneiden ihmisten määrässä kaikki entiset saavutukset. Siitä näyttää muodostuvan kaikki tähän asti pidetyt maailman kokoukset voittava.

Onhan asiakin kaikkein tärkein ja koskee koko maailman ihmisiä lähemmin kuin mikään milloinkaan maailmassa pohdittu kysymys.

Oikeastaan tuollaiset raivonpurkaukset joista edellä on mainittu, eivät ole muuta kuin vertauskohtia sille valtavalle kansojen liikkeelle jonka näyte tuo Helsingin rauhankokous tulee olemaan. Katsokaas, kuvataanhan tavallisesti aina joku pieni hinaajaromu suuren valtamerijättiläisen viereenkin, jotta tuon suuren laivan mittasuhteet paremmin havaittaisiin.

Eihän tuollainen pikku piskin sodan puolesta intoilu lopullisesti ole muuta kuin "hyttysen ininää Itämerellä".

Toivotamme menestystä Helsingin rauhankokouksen valmisteluille, kokoukselle ja sen päätöksien toteuttamiselle! — Jussin poika.

FORT WILLIAMIN EHDOKAS

Suomalaissyntyinen **Arnold Vesterback** on nimitetty **LPP:n ehdokkaaksi** kesäk. 9 pnä **pidettäviä maakuntavaaleja varten Fort Williamin valitsijapiiristä.**

## LPP aikoo nimittää maakuntavaaleihin 44 ehdokasta

**Toronto.** — LPP:n maakuntajohtaja Stewart Smith on ilmoittanut, että hänen puolueensa aikoo nimitää torstaina kesäkuun 9 päivänä pidettäviin Ontarion maakuntavaaleihin kaikkiaan 44 ehdokasta. Näistä ehdokkaista nimitetään lähes puolet, kaikkiaan 19, Toronton ja sen läheisen ympäristön valitsijapiireissä. Tähän mennessä on tällä alueella nimitetty jo 12 ehdokasta ja lähipäivinä nimitetään vielä seitsemän, sanoi mr. Smith.

Pohjois-Ontarion alueella on puolueen ehdokkaiksi nimitetty tähän mennessä Bruce Magnuson Port Arthurista; Arnold Vesterback Fort Williamista; Oscar Roy Cochrane South; Hal Proctor Sudburyn ja Edward Bain Sault Ste. Marien valitsijapiireistä. Näiden lisäksi on aikomus nimittää puolueen ehdokkaat myöskin Kenoran tai Rainy Riverin valitsijapiiriin sekä Temiskamingin ja Cochrane North valitsijapiireihin.

Torontossa ja sen ympäristössä on tähän mennessä nimitetty puolueen ehdokkaat seuraaviin valitsijapiireihin:

St. Andrew, J. B. Salsberg; Parkdale, Harold Kinsley; Bellwoods, Stewart Smith; Bracondale, Harry Hunter; Woodbine, James Davis; York Humber, Art Jenkyn; Riverdale, Hector MacArthur; High Park, Helen Weir; Scarboro, Florence Theodore; York South, David Kashtan; York Centre, Steve Endicott ja St. Patrick, Ben Shek.

Näiden lisäksi on ehdokkaat nimitetty myöskin jo seuraaviin muiden alueiden valitsijapiireihin: Ottawa South, Dan Neremberg; Oshawa, Wilfred Duffield; Welland, George Harris; Niagara Falls, Mary Price; Windsor, Mike Kennedy; Hamilton East, Helen Coulson; Hamilton Centre, Donald Stewart ja Hamilton West, James MacDonald.

### Hitaita ovat herrain kiireet

**Ilkeston, Englanti.** — Kun Tony Bloor oli 23 vuoden ikäinen ja oli päättänyt mennä naimisiin morsiamensa kanssa, teki hän tämän kaupungin virkakunnalle pyynnön, että hän saisi asua kunnan rakennuttamissa halpavuokraisissa asunnoissa. Hän on nyt 44 vuoden ikäinen ja hänellä on poika ja tytär, joka on jo naimisissa. Hän on nyt vihdoin saanut muuttaa asuntoon, jota hän anoi 21 vuotta sitten.

---

— Canadan rautateillä oli vuoden 1953 lopulla kaikkiaan 6,456 matkustajavaunua eli 128 enemmän kuin vuosi aikaisemmin.

## Frostin hallituksen politiikka on johtanut työttömyyteen Hamiltonissa

### J. B. Salsberg puhuu ensi sunnuntaina Ainsley Woodissa pidettävässä työväen vaalipiknikissä

**Hamilton, Ont.** — LPP:n ehdokkaiden avustajain ja kannattajain innostuneessa kokouksessa tehtiin täällä valmisteluja suuren vaalipiknikin pitämiseksi sunnuntaina tk. 15 pnä Ainsley Woodissa. Lainlaatijakunnan jäsen J. B. Salsberg on tarkoitus saada puhujaksi tähän tilaisuuteen.

Puhuen viiden Hamiltonin seudun ehdokkaan puolesta loi mrs. Helen Coulson katsauksen LPP:n ohjelmaan, Frostin hallituksen ohjelman vastakohtaan. Viitaten Hamiltonin kaupungissa oleviin yli 10,000 työttömään hän syytti Frostin hallitusta julkeasta välinpitämättömyydestä työttömien hädän suhteen. Esimerkiksi Canadian Westinghousen tehtailla on yli 1,600 menettänyt työpaikkansa sen johdosta, että yhtiön ja hallituksen politiikka sallii canadalaiset markkinat tulvitettavan Yhdysvalloissa valmistetuilla sähkölaitteilla. Canadaan tuodaan valmiita laitteita tai niiden osia, joten Westinghousen tehtaista muodostuu Yhdysvalloissa valmistettujen osien kokoamispaikka. Puhuja sanoi sen olevan suoranaisen seurauksen Frostin hallituksen politiikasta kun National Hosiery-yhtiön sovittelulautakunta ehdotti palkkojen alentamista 5—40 prosentilla. Hän syytti hallitusta siitä, että se pyrkii kaikin keinoin takaamaan yhdysvaltalaisten yhtymien voitot ja myöskin siitä, että Canadan työläisten suorittamat työt tehdään nyt rajan eteläpuolella. Hamilton on nyt tulvillaan USA:ssa tehtyjä nylonsukkia, joita on tuotettu tänne USA:ssa kontrolloidun Sears-Simpson-yhtymän ynnä muiden kauppaliikkeiden toimesta samaan aikaan kun Hamiltonin työläisille on tarjolla palkanalennuksia ja työstä erottamisia.

Mrs. Coulson kehoitti kaikkia työläisiä osallistumaan ensi sunnuntain piknikkiin, voidakseen kuulla J. B. Salsbergilta ensikäden tietoja Frostin hallituksen petoksesta tämän maakunnan työläisiä kohtaan ja mitä LPP ehdottaa sen tilalle ohjelmassaan, jossa pannaan Canadan ja canadalaisten edut etutilalle, kasvavan kriisin ehkäisemistä varten. Tämän kaupungin torien johtava päivälehti Hamilton Spectator oli äskettäin pakoitettu myöntämään toimituskirjoituksessaan, että mr. Salsberg on ollut ainoa vastustuspuolueen jäsen maakunnan lainlaatijakunnassa.

LPP:n ehdokkaiksi on täällä alueella nimitetty seuraavat: Len Starkey, Wentworth East; Helen Coulson, Hamilton East; Don Stewart, Hamilton Centre; James McDonald, Hamilton-Wentworth ja Malcolm Dougan, Wentworth.

## Torontolaiset valmistuvat vieraskäynnille

**Toronto.** — Terve teille sudburylaiset jo näin etukäteen kädestä sitten puristetaan myöhempään.

Niinkuin jo tiedättekin, on meillä meininki tulla sinne lyömään kaksi kärpästä yhdellä iskulla. Eikös vaan se käykin sopivasti.

No siitä konsertistahan minun pitäisi vähän mainita. Kun se tässä tuli päätettyä, että tehdään se vieraskäynti, niin eihän sitä sovi peruuttaa.

Harjoitettu on ahkerasti ja johtaja ainakin tovoo, että kaikki olisi hyvässä vireessä. Se vain on ikävintä, että sattuneista syistä osa laulajista ei voi tulla, mutta yritämme kuitenkin.

Toivon, että pidätte tämän mielessänne ja täytätte haalin. Kyllä me sitten taas teemme samoin, kun te tulette vierailemaan. Siis näkemiin.

— "Altto".

MRS. HELEN COULSON

**Hamilton East valitsijapiiristä on tulevissa maakuntavaaleissa ehdokkaana suomalaissyntyinen mrs. Helen Coulson (Anderson), joka on aikaisemmin toiminut suomalaisten keskuudessa kulta-alueella ja nikkelialueella.**

## Miesten s-juhlien loppumaininkeja Port Arthurista

**Port Arthur.** — Tällaiset suurisuuntaiset kemut, mitä sarjajuhlat ovat, antavat jotakin sanomisen aihetta sen jälkeen kun ne on saatu kunnialla läpi. Pikkuvaikeuksista huolimatta on työ suoritettu ja mielessä on "saavutuksen tuntua."

Tällainen vaikutelma on ainakin meillä miesten ryhmässä. Varsinkin alkuvaiheessa oli toiminnassamme pieni ryhmä, vähän toistakymmentä aktivistia, jotka väsymättä pyrkivät saamaan suuremmat joukot mukaan. Kyllä siinä onnistuttiinkin, sillä eräinäisissä tilaisuuksissamme oli yleisö meidän mukanamme täydellisesti, osoittaen kiittollisuutta kaikesta siitä mitä voimme tarjota.

Erikoiskemuissa, joita me saimme onnistuneesti järjestetyksi, nousivat yksilölahjoitukset moniin dollareihin, kymppidollareihin ja aina sataan dollariin asti. Kiitos siitä pojat! Siis yhä uusiintuvasti voitiin todeta se miellyttävä tosiasia, että metsämiehet ovat miehiä paikallaan, kuten entenkin. Kaiken kaikkiaan 228 henkilöä osallistui lahjoitusten tekoon.

Tällaisten sarjajuhlakilpailujen yhteydessä on luonnollisesti kaikenlaisia vastuksiakin. On myös toinen toistensa "veistelyä tylsällä kirveellä." Se kaiketi kuuluu asiaan? Vaikeuksia lisää vielä se kun toimintapaikka on suhteellisen pieni ja viikossa vain seitsemän päivää, vaikka niitä pitäisi olla ainakin kymmenen. Toimintaa haittasi jossakin määrin myös tulipalo, mikä sattui haalillamme kaikkein kiireimmällä ajalla — mutta sekin vaikeus voitettiin tyydyttävästi. Juhlahommien aikana korjattiin haali niin, että se on nyt kuin uudesti syntynyt. Palovakuutus korvasi osapuilleen tulipalon aiheuttamat taloudelliset vahingot. Joukko metsämiehiä heilui viikko, toistakin maalipensselien kanssa ja lahjoitti työnsä tulokset osastollemme.

Palkintolautakunta, joka arvostelee kummankin joukkueen työn, antaa luonnollisesti lausuntonsa puolueettomasti, joten siihen puoleen emme kajoa.

Miesten lahjavoitot jaettiin asianmukaisessa järjestyksessä seuraavasti: ensimmäinen palkinto numerolle 263, 2) 304, 3) 726, 4) 677, 5) 441, 6) 708 7) 231, 8) 696, 9) 438, ja 10) 605. Lahjavoitot on saatavana Vapauden konttorista.

Lopuksi haluaa miesten ryhmä kiittää kaikkia jotka tavalla tai toisella osallistuivat juhliimme, varsinkin tänne voittajain puolelle? — Meillä miehillä kun on miltein rajattomat mahdollisuudet. Miehet "tekivät" lähes tuhat "poksaa" ja sen lisäksi on vielä se "jäkkipotti", josta ei tiedä kukaan mitään, mutta tk. 14 pnä kuullaan, että kuka tässä lopuksi on "herra kapteeni". Iloisia olemme jos naiset ovat paremmin onnistuneet kuin me. — Aaprami.

### Yhdessä vuorokaudessa Japanista Australiaan

**Manila, Filippiinit.** — Australian Quantas Empire Airwaysin lentoyhtiö pani keskiviikkona liikenteeseen Super-Constellation jättiläislentokoneet Australian ja Japanin välille.

Lento Sydneyn ja Tokion välillä kestää nyt vuorokauden.

### Ei ollut hyvä keino

**Las Cruces, N. M.** — Täkäläisen lasten klinikan johto harkitsee parhaillaan olisiko lopetettava se menettely, että lapsille annetaan suklaatia tai jäätelöä sitä ennen kun he ovat saaneet Salk-rokotetta. Tilanne on johtunut siitä, että jäätelöä odottavien jonossa tavattiin kaksi poikaa, jotka oli rokotettu kahteen kertaan — ja tietenkin he saivat myöskin jäätelöä kaksi kertaa.

Syvällä surulla ja kaipauksella ilmoitan, että rakas mieheni

## OSCAR SETÄLÄ

**nukkui ikuiseen uneen kotonaan Whitefishissa, Ontariossa, sydän kohtauksen johdosta 9 päivä helmikuuta 1955. Hän oli syntynyt Suomessa Lopen pitäjässä, H. L., helmikuun 6 p. 1898, ollen kuollessaan 57 vuoden ikäinen.**

**Lähinnä suremaan jäin minä, hänen vaimonsa Anni, veljensä Otto perheineen ja veljensä Vilho, kumpikin Whitefishissa; kolme siskoa Suomessa ja suuri tuttava- ja toveripiiri tässä maassa.**

Kuolema pois sun kutsui
vierеltäni,
minä jäin suruun ja ikävään.
Koti niin tyhjäksi jäi mentyäsi,
turvattomaksi elämäni.
Muistosi mulle jäivät vaan,
ne sydämessäni säilyy ainjaan.
Armaani! Lepää rauhassa!
Seurata haluaisin sinua.

**Vaimosi Anni.**

Muistot aina nuoruudesta asti,
monet vaiheet elon taipaleen.
Sydämemme täyttää suruisasti,
kun muistamme iäksi
poistuneen

**Otto ja Mary.**

Jäi taaksesi elämä taistoineen,
on ylläsi ikuinen rauha.
Sua kaivaten muistelen aina.

**Vilho.**

Siunaus ja rauha muistollesi.

**Siskosi Mimmi.**

---

### KIITOS

Pyydän lausua sydämelliset kiitokset kaikille, jotka ottivat osaa suureen suruuni. Kiitos kauniista kukkasista, osanottokorteista ja -kirjeistä. Kiitos toimittaja Eklundille puheesta, toimittaja Mäkelälle runosta ja kukkakorttien lukemisesta. Kiitos "Sävel"-kuoron johtajalle ja jäsenille kauniista laulusta. Kiitos kantajille, emännille kahvitarjoilusta ja Sudburyn osastolle haalin ravintolahuoneen käytöstä. Kiitos naapureille ja sukulaisilleni heidän avustaan vaikeimpina hetkinäni ja kaikille tuttaville, jotka niin suurella joukolla tulitte saattamaan vainajaa hänen viimeisellä matkallaan.

**ANNI SETÄLÄ**

**WHITEFISH** **ONTARIO**

## Länsimaiden lamakausi huolestuttaa Suomea

**Helsinki. — VS—Yhtä ja toista porvarillista talouseksperttiä on vähitellen ruvennut arvelluttamaan taloudellinen kehitys ei vain Yhdysvalloissa vaan myöskin Länsi-Euroopan kapitalistimaissa. Nyt on astunut ripille Kansamme Talous-niminen lehti, jota, kuten tunnettua, julkaisevat Suomen Pankki, Postisäästöpankki ja Kansaneläkelaitos. Lehden äsken ilmestyneen numeron mukaan mm.** Yhdysvalloissa esitetään jo sellaisia mielipiteitä, joiden mukaan suuri pulakausi on kynnyksellä. Niinikään Euroopassa tunnetaan huolta huomisesta. Suhdannenousu lienee jo tähän mennessä ammentanut suurimman osan voimastaan ja mahdollisuuksistaan. Tasapaino suhdannehuipulla on aina epävakaa ja vaikuttaa sellaisenaan taloudelliseen kehitykseen. Tähän huoleen huomisesta kansainvälisten suhdanteiden osalta on meidänkin syytä kiinnittää huomiota, jatkaa lehti. Vaikka mitään erityisempää laskusuhdannetta ei vielä olisikaan pitempään aikaan odotettavissa, on jo yksistään sille seikalle, että suhdannenousu Euroopassa on ehkä ammentanut huomattavimman osan voimastaan ja mahdollisuuksistaan, annettava mitä suurin merkitys. Mainittakoon, että vielä maaliskuun numerossaan Kansamme Talous-Lehti pöyhkeili kapitalistimaiden suhdanteiden jatkuvasta voimakkaasta noususta.

Lehti yrittää selittää epätoivoisesti suhdannekuvaa harhauttavilla sanankäänteillä. Niinpä virallisesti on esim Yhdysvalloissa vallalla nykyisin suuri optimismi "Rolling readjustement" (eteenpäin pyörivä korjautuminen) sujuu parhaillaan hyvää vauhtia, ja "expansion becomes cumulative" Nousu muuttuu kertaantuvaksi) on toinen ilmaus, jolla yritetään vahvistaa uskoa! Mutta kaikki eivät suinkaan ole olleet tästä vakuuttuneita. Eräillä tahoilla on päinvastoin pelätty maan talouselämän olevan parhaillaan siirtymässä todella vakavaan lamakauteen. On palautettu mieliin kehitys ennen suurta pulakautta ja oltu havaitsevinaan pelottavaa yhdenmukaisuutta nykyisen ja silloisen kehityksen välillä. Huoli ei ole rajoittunut ainoastaan Yhdysvaltoihin, vaan myös Euroopassa on ruvettu ihmettelemään, kuinka kauan sodanjälkeinen noususuhdanne yleensä jatkuu. Esim. Englannissa on kysytty: "Yhdysvaltain talouselämä — korjattu mitä varten?"

Kun näitä tunnustuksia ja epäilyksiä alkaa ilmetä porvarillisten talousekspertien piireissä, on syytä todella vakavasti kysyä, onko maamme yleisestä talous- ja kauppapolitiikkaa hoidettu oikein ja miten ja mistä haetaan parannusta?

## Työmies-Eteenpäin lehdellä hyvin rakentava vuosikokous

### Vaikeuksia on sekä taloudellisella että poliittisella alalla mutta päättävällä toiminnalla ne on voitettavissa

**Superior Wis.** — (T-E) — Työmies Societyn vuosikokous alkoi lauantaina, huhtik. 30 p., kello 9.45 aamulla. Laillisia muodollisuuksia noudattaen avasi kokouksen liikkeen presidentti Andy Roine ja lausuttuaan edustajat ja yksilöt tervetulleiksi esitti hän työohjelmaluonnoksen, joka sellaisenaan hyväksyttiin. Ja sen jälkeen valittiin kokoukselle puheenjohtaja sekä muut tarpeelliset virkailijat.

Liikkeenhoitaja Ernest Koski antoi liikkeen tili- ja vertailevan toimintakertomuksen vuodelta 1954, jotka lyhyen keskustelun jälkeen hyväksyttiin ja tilien hoitajalle myönnettiin tilivapaus.

Valittiin uusi johtokunta ja kaksi varajäsentä ja ilmaistiin toivomuksena, että johtokunnan kokoukset tästä lähtien järjestetään päiväiseen aikaan pidettäviksi.

Valtakirjain tarkastajat tiedoittivat, että läsnä oli seitsemänkymmentä edustajaa, yksilöjäsentä ja vierailijaa. Kaksikymmentäviisi järjestöä oli kokouksessa edustettuna eri puolilta maata.

Kokous päättyi kello 10.25 aamupäivällä. Ja sen jälkeen alkoi kustannusyhtiön kokous.

Lausuttuaan edustajat tervetulleiksi kokoukseen, valittiin tarpeelliset kokousvirkailijat kokoukselle. Työmies-Eteenpäin päätoimittaja Wästilä esitti laajan ja mielenkiintoisen toimitusraportin, jossa käsiteltiin lehtiemme tehtävää ja mahdollisuuksia vallitsevan tilanteen valossa. Hän selosti, että samanaikaisesti kun rauhan ja edistyksen voimat lujittuvat ja lisääntyvät kaikkialla, kansainvälisesti ja kotoisesti, koko kapitalistinen maailma liikkuu sekä taloudellisen että yleisen kriisin suuntaan. Sotataloudella ei näes voida jatkuvasti ylläpitää talouselämää.

Tällaisen näköpiirin vallitessa taantumuksen voimat maassamme käyvät raivoisasti työväenliikkeen ja kaikkien edistyksen voimien kimppuun. Pyritään kaiken työväenliikkeen halvauttamiseen ja murskaamiseen. Siltä pohjalta käydään enenkuulumatonta nuuskintaa ja noitajahtia, jolla yritetään terroisoida joukot alistumaan suurpääoman tahtoon. Siksi tehtävämme vallitsevassa tilanteessa on lukijakuntamme rohkaiseminen päättäväisyyteen ja toiminallisuuteen.

Tällaisessa tilanteessa me tarvitsemme kipeämmin kuin milloinkaan ennen päivälehteämme, joka selostaa tapahtumia todellisuuden valossa. Edessämme on ponnistelu päivälehtemme jatkamisesta viisi kertaa viikossa ilmestyvänä ja Naisten Viirin julkaisemisesta viikkolehtenä. Eikä meillä ole mitään syytä pessimistisyyteen tai supistussuunnitelmiin kustannusohjelmassamme.

Lehtien yhdistämiskysymys nousi esille viime syksynä. Kysymyksestä toimitus ilmaisi myönteisen kantansa ja kehoitti lukijakuntaa ilmaisemaan mielipiteensä. Kehoitus sai aikaan vilkkaan mielipiteiden vaihdon eri näkökulmilta. Enemmistö on ottanut myönteisen kannan, mutta jotkut ovat ilmaisseet pelkoa periaatteista luopumisesta, sekasotkuisesta lehdestä ja julistaneet että mieluummin on kuoltava kunnialla kuin lähdettävä periaatteellisesti sekavan lehden tielle. Wästilä selosti ettei ole tarvetta puhua kuolemasta, sillä tulevasuuden näköalat osoittavat toista. Mutta työväen yhtenäisyydestä on pidettävä yllä keskustelua. Sehän on työtätekevän väestön elinkysymys, joten siitä ei ole luovuttava. Muistutti AFL:n ja CIO:n yhtymissuunnitelmasta esimerkkinä, jota myös suomalaisen työtätekevän väestön olisi seurattava.

Siviilioikeuksien ja vapauksien puolustaminen on yksi tärkeimmistä nykyhetken kysymyksistä. Laajat kansalaispiirit ovat liittyneet vaatimaan Walter-McCarran lain kumoamista tai korjaamista. Hän selosti miten Heikkisen jutusta on muodostunut tärkein oikeusjuttu, jossa oikeusviraston pyrkimyksenä on saada siunaus McCarran lain sille kohdalle, joka pakottaisi vainojahdin uhrit itse itsensä karkoittamaan ja miten tuollainen siunaus avaisi ovet joukkokarkoituksille. Monet maat näet kieltäytyvät vastaanottamasta karkoitusuhreja, joten oikeusviraston päämääränä on saada heidät karkoitetuksi mihin maahan tahansa, joka suostuu heidät vastaanottamaan, vaikkapa he joutuisivat fasistisissa maissa teloitettavaksi.

Kirjeenvaihdosta selostaja mainitsi, että vaikka kuolema on vienyt jälleen vuoden aikana monia uutteria kirjeenvaihtajia, niin silti paikkakuntakirjeiden määrä on ollut verrattain runsas. Hän korosti että kirjeenvaihdolle on kiinnitettävä mitä suurinta huomiota jokaisella paikkakunnalla.

Olemme siirtymässä tapahtumarikkaaseen ajanjaksoon, niin kotoisesti kuin kansainvälisesti, lausui selostaja loppupäätelmänä. Se tietää lehtiemme mahdollisuuksien lisääntymistä.

TPK:n tervehdyksen kokoukselle esitti Richard Björkbacka.

Kustannusyhtiön liikkeenhoitaja Lily Kiilunen esitti yksityiskohtaisen talousraportin. Hän mainitsi, että tämä on viides vuosi siitä kun Työmies ja Eteenpäin yhdistettiin ja että varsinaisesti kulunut vuosi vasta muodostui ensimmäiseksi normaali toiminnan vuodeksi. Se on ollut arkipäiväistä aherrusta lehtiemme tulopuoleen nähden. Hän mainitsi että suomalaisten lehtien levikkimäärässä tapahtuu luonnollisten syiden pohjalla vähenemistä ja ettei meidän lehdet ole mikään poikkeus tästä säännöstä. Mikäli Työmies-Eteenpäin on kysymyksessä, niin lisätekijänä on sitä vastaan käynnissä ollut hyökkäily. Vuoden aikana on menetetty parisataa tilaajaa, mutta Naisten Viirin levikki on pysynyt jotenkin ennallaan, ainoastaan 31 tilauksen ero tilaajamäärässä viime vuoteen verrattuna. Menetykset tulisi saada korvatuksi nyt käynnissä olevassa levitysryntäyksessä. Päämäärä nyt on 1,400 tilausta.

Ilmoitustulot ovat olleet vähän yli $2,000 pienemmät kuluneelta vuodelta, edelliseen vuoteen verrattuna. Joten ilmoitusten hankintaan on kiinnitettävä mitä vakavinta huomiota. Vakituisia ilmoituksia on saatava lisää, samoin jouluilmoituksia ja ilmoituksia kaikenlaisista tilaisuuksista. Mielessä on pidettävä kesäjuhlailmoitukset ja joillakin paikkakunnilla on hankittu heinäkuun neljännen päivän ilmoituksia.

Haastevyörystä ja lahjoituksista karttui kuluneen vuoden aikana yli $14,000 summa. Tämän vuoden haastevyöryn päämääräksi olisi jälleen asetettava 10,000. Suositeltiin nykyisen kustannusohjelman jatkamista. Nyt on tehtävänä levitysryntäyksen kunnialla päämäärään vieminen. Sitten seuraavaksi on tartuttava käsiksi haastevyöryyn.

Lopuksi talousraportissa selostettiin, että yleisesti on pyritty kustannusten supistamiseen kaikilla eri osastoilla.

Alfred Tiala luki evästyksiä, joita kokoukselle oli tullut Seattlesta, Berkeleystä, Spencerista ja joiltakin yksilöiltä.

Rudy Kaartinen luki Naisten Viirin—toimituksen tervehdyksen, jossa mainittiin, että taantumus on ilmeisestikin saavuttanut aallon pohjan ja että vapaammat tuulet ennenpitkää voivat päästä puhaltamaan. Ilahduttavana ilmiönä mainittiin äskeisestä onnistuneesta Viirin levitysryntäyksestä.

Raporttеja seurasi laaja ja monipuolinen keskustelu, jossa todettiin että yleisesti lehtiämme on onnistuttu toimittamaan siten, että niiden sisältöön ollaan tyytyväisiä. Samoin ilmeni tyytyväisyyttä talouspuolen hoitoon, jossa on pyritty säästäväisyyteen niin pitkälle kuin se on mahdollista. Keskustelussa todettiin, että farmiosaston julkaisemiseen ei ole enää niin suurta tarvetta kuin aikaisempina vuosina, joten n.k. teknillisten tietojen julkaisemisesta voidaan luopua. Mutta se ei merkitse lainkaan sitä, ettei farmarien probleemeja käsiteltäisi yhtä laajasti kuin tähänkin saakka. Myöskin kokous ilmaisi toivomuksena, että Naisten Viirissäkin selostettaisiin Social Securitya. Levitysryntäys sai sille kuuluvan huomion. Päätettiin tarmokkaasti viedä levitysryntäys päämäärään ja sen jälkeen haastevyöry, tehostaa kirjallisuuden myyntiä sekä toteuttaa lehtiliikkeen johdon muutkin esitykset.

W. Lahtinen luki ponsikomitean laatimat kolme päätöslausuntoa: 1) Työmies-Eteenpäin toimituskysymyksestä; 2) maatalousosastosta ja 3) Naisten Viirin sisällöstä.

Kokouksen loppusummauksessa Wästilä erikoisesti korostaen lausui, että kokous on ollut avoin kaikille, jotka sitä ovat halunneet seurata. Selosti että vaikeuksia tulee edelleenkin olemaan, urakkaa on paljon edessä, mutta ne on voitettava vaikka olisi mentävä kiviseinän lävitse ja että me tulemme voittamaan kaikki vaikeudet tässä kokouksessa hyväksytyn ohjelman pohjalla.

Kokous päättyi reippaan ja innostunein mielin kello 4:15 iltapäivällä. Päätettiin mennä joukolla Duluthiin FAAC haalille järjestettyyn Vappujuhlaan.

### Vanhus sai kuolettavia palohaavoja gasoliinin räjähtäessä

**Port Colborne.** — Welland kauntin rahastonhoitaja 73-vuotias Raymond Barrick kuoli täällä sairaalassa gasoliinin räjähdyksessä saamiinsa palohaavoihin, tiedoitettiin täällä torstaina.

Barrick oli työskentelemässä kesäkämpällään polttaen roskia, kun palavassa roskakasassa räjähti gasoliinikannu.

---

— Canadan rautateillä oli vuoden 1953 lopulla 4 818 veturia eli kahdeksan enemmän kuin vuosi aikaisemmin. Vetureista oli 956 dieselveturеita.

## Elon kevätiltama North Branchissa toukokuun 21 pnä

**North Branch.** — North Branchin Elo järjestää tavanmukaisen kevätohjelmailtaman North Branchin haalilla toukokuun 21 pnä kello 8.30 illalla. Ohjelmassa esitetään hauska yksinäytöksinen näytelmä "Eemeli eno ja me muut". Lisäksi on vielä muuta ohjelmaa, josta ei niin tarkalleen vielä osaa sanoa. Voutilaisen Paavo on luvannut järjestää jotakin ohjelmaa, luultavasti voimistelua, ja tietenkin siitä tulee hyvää ja mielenkiintoista.

Sitten ohjelman loputtua tanssitaan Ekroosin musiikin tahdissa. Toivomme kaupunkilaisten ja lähiympäristön konttrilaisten saapuvan mainittuna iltana haalillemme. Sinä iltana ei tietääksemme pitäisi olla lähettyvillä muitakaan tilaisuuksia. Arthurilaisten sarjajuhlatkin siihen mennessä on juhlittu ja sovittu sovintojuhlissa viikkoa ennen. Oviliputkin maksavat vain 50 senttiä.

V.- ja u.-seura Elo on pienuudestaan huolimatta yrittänyt pysyä pinnalla. Kokoukset on pidetty melko säännöllisesti talvenkin aikana. Elon pojat ovat käyneet säännöllisesti Port Arthurin haalilla Paavo Voutilaisen ohjaamissa voimisteluharjoituksissa. Voutilainen onkin vaikuttanut huomattavalla tavalla tämän seudun voimisteluharrastuksiin siinä lyhyessä ajassa, minkä hän on ollut Port Arthurissa. Useimmissa tilaisuuksissa on nähty kauniita joukko- ja yksityisesityksiä. Olisi vain suotavaa, että Iskuun yhtyisi vielä paljon enemmän nuorisoa. Elon jäsenistön kohottaminen on melko mahdotonta, sillä paikkakunnalla ei ole nuorisoa. Entisiä asukkaita on muuttanut pois ja tilalle on tullut monia eri kansallisuuksia.

Tällä seudulla näyttää tulevan aikainen kesä, ellei nyt yllätyksiä tapahdu. Ilmat ovat hyvin lämpöisiä, maa vihreän vaipan alla ja tulee kai ne lehdetkin puihin.

Tervetuloa sitten iltamiin. — I.

### Rikollisuuden lisääntyminen Yhdysvalloissa

**Washington.** — Yhdysvalta tiollisen poliisin (FBI) pääl Edgar Hoover on todennut j teen antamissaan tiedoissa, kollisuus lisääntyy Yhdys paljon nopeammassa tahdis maan väkiluku.

Mr. Hoover on todennut, ett väkiluku on sitten vuoden sääntynyt seitsemällä prosenti ta rikollisuus on samaan ai sääntynyt 26.7 prosentilla.

Viime vuonna tehtiin Yhdy m 2,267,250 viranomaisille ilm rikosta eli hiukan enemmän rikosta jokaisen sekunnin Kutakin vuoden päivää koho ritettiin 34 murhaa, 256 murh tä, 49 raiskausta, 3,674 ka 592 autovarkautta, mutta va 185 ja 1,422 murtovarkautta.

### Kaksi miestä hukku veneen kaatuessa

**Ottawa.** — Poliisit naarasi taina Rideau-joesta keski hukkuneiden kahden miehen ta. Onnettomuudesta pe mrs. Evelyn Foubert kertoi p että hän oli Patrick Majorin minic Killeen kanssa moott ajelulla kun vene yhtäkkiä ja kaatui. Hän onnistui p kiinni kaatuneesta veneestä molemmat miehet painuiva alle.

### Ketjuliikkeiden myynnit nousseet

**Ottawa.** — Ketjuliikkeiden huhtikuun 23. päivään lop viikolla olivat 13 prosenttia k mat kuin ne olivat vastaava na vuosi sitten, sanotaan kesk na julkaistuissa tiedonannoi

British Columbiassa myyn sivat 23 prosentilla eli enemm missään toisessa maakunnas kissa muissa maakunnissa nousivat paitsi ei Albertassa katchewanissa.

### KIITOS

Täten haluamme kiittää teitä Beaver Lakelaiset siitä muistorikka illasta jonka järjestitte CSJ:n haalille maaliskuun 26 p:n iltana m paikkakunnalta poismuuttomme johdosta.

Erikoisesti haluamme kiittää tämän juhlan järjestäjiä, Lailaa, M Idaa ja Helleniä. Monet kiitokset muistolahjan rahan kerääjille. Kiitos Otolle hyvästä kahvista. Suurkiitos soittajille Leolle, Niilo Donille. Myös kiitos illan emännille maukkaista pöydän antimi

Kun tulette Torontoon, niin poiketkaa kahvilla.

Kiitollisuudella,

**ONERVA, VÄINÖ JA POJAT**

**314 Gainsborough Rd.** **Toronto, Or**

VÄINÖ LINNAN
kirjoittama suuri sotaromaani

"TUNTEMATON SOTILAS"

**ensimmäinen lähetys loppuunmyynyt neljän päivän aikana**

**HINTA $3.80**

*Uusi lähetys tulossa ja suurempi kuin ensimmäinen.*

**Lähettäkää tilauksenne nyt, jotka täytetään heti kun toinen lähet saapuu.**

VAPAUS PUBLISHING CO. LTI
**BOX 69** **SUDBURY, ONTAR**

CANADAN SUOMALAISILLE

# ÄÄNILEVYJEN

OSTAJILLE

esittelemme nyt kaksi uutta laulajatarta

**MISS THORA NEIL**

**JA**

**MISS AINO HEIKKINEN**

jotka ovat laulaneet "Fennia"-levylle. Miss Thora Neil on laulanut neljä laulua ja yhdessä Thora Neil ja Aino Heikkinen ovat laulaneet kaksi duettoa.

MISS THORA NEIL

F 114 **Surullinen Tango,** Thora Neil
**Orjanruusu,** valssi, Thora Neil
F 115 **Sä et kyyneltä nää,** tango Thora Neil
**Jää hyvästi, armas,** valssi, Thora Neil
F 116 **Liljan kukka,** tangoduetto, Thora Neil ja Aino Heikkinen
**Ensi kerran kun sua suutelin,** valssiduetto, Thora Neil ja Aino Heikkinen

★ Molemmat laulajattaret ovat hy tunnettuja Canadan suomalaisen siikkiväen keskuudessa, sillä Thora N ja Aino Heikkinen ovat esiintyneet nissa laulu- ja soittojuhlissa sekä suor laisten konserteissa.

★ Miss Thora Neil'in laululahjat tun taan kautta laajan maan, sillä hän esiintynyt Canadan johtavimman na kuoron TV- ja radio-ohjelmissa.

Lähetämme levyjä kaikkialle Canadassa ja Yhdysvalloissa.

HINTA $1.25

(OSTAJAN MAKSETTAVA LÄHETYSKULUT)

Posti- ja expressitilausten tulee käsittää vähintäin kolme levyä.

TILATKAA OSOITTEELLA:

**VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITE**

**BOX 69 — SUDBURY, ONTARIO**

# Tsaarin valtakunta 1905 suurlakon pyörteissä

### Otteita maisteri Y. K. Laineen Helsingissä tammikuun 23 päivänä pitämästä esitelmästä

**Kun sisäministeri Bulyiginin duuman kokoonpanoa koskevat neuvottelut eivät edistyneet, julisti Venäjän rautatieläisten liitto 25. 10. lakon alkaneeksi kaikilla Venäjän rautateillä. Porvarilliset demokraatitkin liittyivät lakkoliikkeeseen, jonka päämääränä oli uutta hallitusmuotoa suunnittelevan lakiasäätävän kansalliskokouksen kokoonkutsuminen. Pietarissa olevat sosialistiset järjestöt saivat tarmokkaalla toiminnallaan lakon kehittymään yleiseksi.**

Menshevikkien aloitteesta asetettiin lakon johtoon "työläisten valtuutettujen neuvosto", joka edusti 300,000 työläistä. Sen ensimmäinen kokous, jossa esitettiin koko Pietarin köyhälistön luokkavaatimukset, pidettiin 26. 10. 1905. Bolshevikit, jotka olivat toukokuussa v. 1905 Lontoossa pidetyssä Venäjän sos.dem.-puolueen 4. puoluekongressissa jyrkempine ohjelmineen eronneet vähäisempiin uudistuksiin tyytyväisestä menshevikiryhmästä, pitivät neuvostoa vain lakkokomiteana ja koko kyseessäolevaa taisteluvaihetta vasta ylimenokautena, mutta menshevikeistä oli neuvosto köyhälistön itsehallintoelin. Se johti lakkotaistelua loka- ja marraskuun ajan v. 1905. Pietari ja Moskova olivat vallankumousliikkeen keskuksia, ja kun rautatieläisten lakko oli julistettu, ei hallitusta kannattavia sotaväenosastoja voitu kuljettaa näihin keskuksiin. Vasemmistoryhmien asema varmistui päivä päivältä, vaikka sattui yhteentörmäyksiä, joissa verta vuoti, ja kokouksissa ja mielenosoitustilaisuuksissa hyväksyttiin ponsilauselmia ja vaatimuksia.

LOKAKUUN MANIFESTI

Kun hallitus huomasi asemansa kestämättömyyden, julkaisi se 30. 10. 1905 ns. "lokakuun manifestin", jolla väestölle luvattiin henkilökohtainen loukkaamattomuus ja omantunnon-, kokoontumis-, lausunto- ja yhdistymisvapaus. Edustusoikeutta vailla oleville ryhmille luvattiin siihen asti, kunnes asia ehdittiin virallisesti ja asiallisesti järjestää, myös oikeus valita edustajia duumaan. Samalla vakuutettiin, ettei mikään laki voisi astua voimaan ilman valtakunnanduuman hyväksymistä, ja kansanedustajille taattiin mahdollisuus tehokkaasti olla osallisina hallituksen asettamien virastojen toiminnan laillisuuden valvonnassa.

Manifestin ottivat kansanjoukot vastaan näennäisellä tyytyväisyydellä, ja rauhallisia mielenosoituksia suosionosoituksineen hallitukselle pantiin toimeen 30.—31. 10. Professori Miljukow mainitsee hallituksen sovinnon opposition kanssa olleen suuriruhtinas Nikolain ansiota. Hän lieneekin ollut jonkin verran selväjärkisempi kuin tsaari Nikolai, jonka äly ei siedä arvostelua. Kadeteille tarjottiin sitten tilaisuus muodostaa hallitus sillä ehdolla, että Stolypin olisi saanut pitää silloisissa oloissa tärkeimmän, ulkoministerin aseman, mutta Miljukow torjui ehdotuksen selittäen, että hän ja Stolypin ovat sopimaton pari.

PROVOKATIOITA JA VERILÖYLYJÄ

Kun vasemmistoryhmät rohkeasti esittivät vaatimuksiaan yhteiskuntalaitoksen uudistamista toivoen, ryhtyivät mustasotnjalaiset (nimi johtuu venäläisestä sanasta sotnja, joka tarkoittaa 100-päistä kasakkaryhmää) provosoimistarkoituksessa toimeenpanemaan pogromeja, väkivaltaisia levottomuuksia.

Provokaattoreilla oli niitä toimeenpannessaan tarkoitus syyttää uutta suuntaa yhteiskunnallisen kurin rappeutumisesta ja saada hallitus peruuttamaan lupauksensa. He toimivat siis täydellisesti jesuiittamoraalin mukaisesti. Siitä päivästä, jolloin manifesti julkaistiin, 30. 10. lähtien toimeenpantiin tällaisia riekkujaisia murhatekoineen eri tahoilla Venäjää kaikkiaan 104 kaupungissa, ja sinä aikana kasvoi lakkolaisten luku yksin Etelä-Venäjällä 200,000:een.

Työväen vastarinta levisi lakon muodossa yli Euroopan-Venäjän Keski-Aasiaan asti ja pysähdytti Siperiassakin rautatieliikenteen. Näissä mellakoissa riistettiin henki kaikkiaan 3,000 ihmiseltä ja haavoitettiin n. 10,000. Erikoiset julmat näytökset toimeenpantiin Odesassa, jossa surmattiin 1,100 ja haavoitettiin 3,000 henkilöä. Tapansa mukaan vainosivat mustasotnjalaiset juutalaisia, joiden niskoille aina heitettiin syy levottomuuksista. Venäjän salainen poliisi ja santarmilaitos tukivat mustasotnjalaisten pyrkimyksiä. Kerrotaanpa heidän johtajansa, kenraali Bogdanovitsin saaneen 20,000 ruplaa valtion varoja levittääkseen juuri luvattua perustuslakia vastaan tähdättyjä julkaisuja. Provokaatio meni niin pitkälle, että palkatut agentit yllyttivät työläisiä valmentamattomiin lakkoihin tarkoituksella saada ne varmasti epäonnistumaan. Witte mainitsee muistiinpanoissaan, että Pietarin kenraalikuvernööri Trepov oli provokaatiotoiminnan johtaja saatuaan diktaattorivaltuudet.

TYÖVÄKI OTTAA KÄSIINSÄ JÄRJESTYSVALLAN

Lokakuun 30. päivän manifesti, jossa vedottiin lopulliseen ratkaisuun vaadittavan ajan riittämättömyyteen, ei tyydyttänyt uudistusten puoltajista muita kuin kadetteja. He olivat niin "puhdassieluisia", että uskoivat Nikolain allekirjoituksella varustetun asiakirjan paikkansapitäväisyyteen.

Kun kadetit olivat sellaisen ratkaisun hyväksyneet, päätti työväestö — hillitäkseen mustasotnjalaisten raivoa — ottaa järjestysvallan huostaansa. Äärimmäisellä vasemmistolla, bolshevikeilla, oli sen ohella päämääränä edetä aloitetulla tiellä ja hankkia, ei vain lupauksia, vaan myös varmuus siitä, että kansa todella saavuttaisi vaikutusvaltaisen aseman siinä yhteiskunnassa, jota se oli ryhtynyt rakentamaan. 31. 10. pidettiin Nevskij Prospektin varrella puheita joka portaikossa, ja levotonta, sensaationhaluista kansaa liikehti kadulla. Työläisneuvosto vaati poliittisista syistä karkoitetuille amnestiaa ja ylioppilaat perusteellisempiä reformeja.

Alkoi aseistautuminen epäluotettavaa hallitusta vastaan, ja suurissa joukoissa kyti ajatus tehdä hyökkäys vankiloita vastaan tarkoituksella vapauttaa poliittiset vangit, joita viime tapausten johdosta oli sullottu niihin suurin määrin.

Kaikki liittojen kokoukset päättivät Pietarissa 31. 10. uskoa miliisin järjestämisen työväen valtuutettujen neuvostolle, ja samanlaisia päätöksiä tehtiin myös Moskovassa sekä useissa maaseutupaikoissa, mutta Pietarin, Moskovan ja maaseudun duumat hylkäsivät sellaiset ehdotukset. Kun näin tapahtui, ryhtyi työväestö itse toimimaan, ja se toiminta sai vastapuolen myöskin varpailleen. Kun Moskovassa pidettiin mielenosoituksia vaadittujen uudistusten puolesta 31. 10. sai työläisjoukkojen johtaja Nikolai Ernestovits Baumán surmansa rautakepillä päähänsä saamastaan iskusta, ja kun hänen hautaukseensa osaaottaneet työläisjoukot palasivat kaupungille, ampuivat poliisit ja mustasotnjalaiset työläisjoukkoja. Tapaus muistuttaa Ranskan suuren vallankumouksen tapahtumia Roberpierren kukistuttua, jolloin "la jeunesse d'oré" — kultainen nuoriso — kuten vastavallankumoukselliset sitä nimittivät, ilmestyi kadulle nuppipäiset kepit käsissään ja iski niillä vallankumouksellisia päähän. Ranskassa se sillä kertaa auttoi ja vallankumous astui askeleen taaksepäin, mutta Venäjällä oli vaikutus aivan päinvastainen.

Työläisjoukkoja kohdanneen kolhimisen ja ammunnan johdosta kiihtyi mieliala äärimmilleen. 31. 10. saapui Kazanin torilla pidetystä kokouksesta lähetystö työväen valtuutettujen istuntoon ja ehdotti, että neuvosto johtaisi työläiskulkueen vankiloihin. Neuvosto aluksi kieltäytyi, mutta kun mielenosoittajat tuhansittain tulvivat neuvoston kokoushuoneen edustalle, suostui se vihdoin pyyntöön.

Väkijoukko kasvoi matkalla kuin lumivyöry, mutta kun insinöörien liiton asettaman komitean muodostama lähetystö, joka oli ollut Witten puheilla, kertoi saaneensa tietää, että amnestiajulistus oli jo allekirjoitettu ja julkaistaisiin seuraavana päivänä, hajaantui joukko. Kun amnestia jonkin päivän kuluttua julkaistiin, oli se vain osittainen ja vapautti vain muutamia poliittisten "rikollisten" luokkia.

"LAKKO LOPETETAAN VALIAIKAISESTI"

Kun lakko yhä jatkui, alkoi taantumuksellinen hallitus taas näyttää hampaitaan. Se kielsi julkiset kansankokoukset, ja kenraalimajuri Trepov ryhtyi diktatuurivaltuuksineen kukistamaan lakkoliikettä. Osa vapaamielisiäkin luiskahti hallituksen puolelle. Insinöörien lähetystön esittämä opportunistinen tulkinta oli hämännyt liberalistit.

Kun vallankumoukselliset huomasivat, että sillä hetkellä ei ollut toiveita päästä sen pitemmälle kuin lokakuun manifestissa oli luvattu, peräänty ivät lakkolaiset, ja 1. 11. 1905 neuvosto päätti väliaikaisesti lopettaa lakon. Samassa tilaisuudessa päätti neuvosto, että yleislakko lopetettaisiin koko maassa 3. 11. klo 12 päivällä ja että se tarpeen tullen uusittaisiin neuvoston päätöksen mukaan. Rautatieläiset jatkoivat päätöksestä huolimatta lakkoa yhä, mutta Witte sai heidät siitä lopullisesti luopumaan vasta 4. 11. luvattuaan tyydyttää joukon heidän vaatimuksiaan. Kun rautatieliikenne sen jälkeen alkoi vähitellen palautua vanhoihin uomiinsa, sammuivat muutkin lakot kautta Venäjän.

## Vehnästä loppumaksu ensi tilassa

**Ottawa.** — Kauppaministerin apulainen Winters tiedoitti keskiviikkona, että vehnälautakunta tekee loppujärjestelyjä vv. 1953—54 vehnäsopimuksen mukaisesti vehnän loppumaksun lähettämiseksi farmareille. Shekit postitetaan niin pian kuin mahdollista.

Uutta ajanviete kirjallisuutta

Uusi SaPo-sarja

on maailmankuulujen salapoliisiromaanien valikoima, jossa on edustettuina alan huippukirjailijoita.

Tässä sarjassa on nyt ilmestynyt seuraavat kirjat:

Dorothy Sayers:
Kuolema vierailee kerhossa
Salapoliisiromaani
314 sivua — Hinta nid. $1.75

Agatha Christie:
Askel tyhjyyteen
235 sivua — Hinta nid. $1.75

Agatha Christie:
Simeon Leen testamentti
289 Sivua — Hinta nid. $1.75

Carter Dickson:
Kymmenen teekuppia
Mystillinen salaseura, kolme selvittämätöntä rikosta.
333 sivua — Hinta nid. $1.75

Agatha Christie:
Mykkä todistaja
331 sivua — Hinta nid. $1.75

Raymond Chandler:
Nainen järvessä
295 sivua Hinta nid. $1.75

Rex Stout:
Liian monta kuolemaa
277 sivua Hinta nid. $1.75

Carter Dickson:
Juudaksen ikkuna
338 sivua Hinta nid. $1.75

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS
PUBLISHING CO. LTD.
P. O. Box 69 Sudbury, Ontario

SUOMALAISTEN MESTARIKIRJAILIJAIN TEOKSIA

ALEKSIS KIVEN
KOOTUT RUNOT
443 SIVUA — HINTA SID. $3.40

Aleksis Kiven runot, joita on syystä sanottu lyyrillisen sanataiteemme ihmeluomiksi, ilmestyvät nyt koottuina yhteen niteeseen. Runot, sekä tekijän eläessä ilmestyneet että jälkeenjääneet, on professori Lauri Viljanen järjestänyt siten, että ne antavat lukijalle selkeän käsityksen Kiven kehityksestä lyyrillisenä runoilijana. Teoksessa on noin viitisenkymmentä runoa sekä Yauri Viljasen 183 sivua käsittävä johdanto Kiven runoudesta.

MAILA TALVION
VALITUT TEOKSET
555 SIVUA — HINTA SID. $3.00

Pimeänpirtin hävitys, Silmä yössä, Valkea huvila, luku teoksesta Itämeren tytär ja luku teoksesta Linnoitukset suloiset rouvat.

MINNA CANTHIN
VALITUT TEOKSET
562 SIVUA — HINTA SID. $3.00

Murtovarkaus, Työmiehen vaimo, Köyhää kansaa, Kauppa-Lopo, Hanna, Papin perhe ja Anna-Liisa.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Co. Limited
BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

## Paperipuiden hinnat joutuvat tutkittavaksi

**Ottawa.** — Muutamat alahuoneen jäsenet Quebecin maakunnasta ovat kuluvan istuntokauden aikana väittäneet, että maakunnassa toimivat paperitehtaat ovat muodostaneet renkaan ja tehneet sopimuksen, jonka perusteella Quebecin maakunnan farmareille maksetaan alhaiset hinnat valmistamistaan paperipuista. Eräs puhuja mainitsi, että paperipuiden hinnat ovat olleet niinkin alhaiset kuin 7.50 dollaria koortilta trokitien varteen toimitettuna ja että paperipuita valmistaneet farmarit eivät ole saaneet työstään palkaksi muuta kuin 75 senttiä päivää kohden. Eräs toinen puhuja on väittänyt, että sellainen hintain alhaisena pitämistä koskeva sopimus on ollut tehtaiden kesken voimassa vuodesta 1952 lähtien ja että maakunnan farmarit ovat sen johdosta menettäneet noin kaksi miljoonaa dollaria.

Puhujat ovat esittäneet kaksi pääasiallista vaatimusta. Ensinnäkin, että paperipuiden alimmaksi hinnaksi määrättäisiin 15 dollaria koortilta ja toiseksi, että hallitus toimituttaisi tutkimuksen väitetyn hintain alhaisena pitämistä koskevan sopimuksen suhteen koska sellainen sopimus on hintakilpailua koskevan lain vastainen.

Oikeusministeri Garson on ilmoittanut näiden valitusten johdosta, että hallitus aikoo toimituttaa vaaditun tutkimuksen, mutta hän ei ollut halukas ilmoittamaan miten laaja tutkimus tulee olemaan. Kysymyksessä olevat tehtaat ovat etupäässä yhdysvaltalaisten yhtiöiden omistamia.

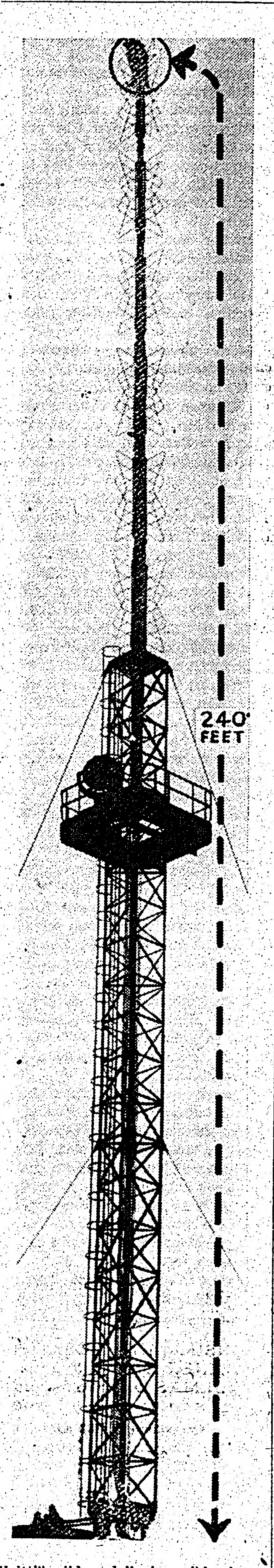

"Voitti" viiden dollarin veikkauksen, mutta joutui maksamaan siitä sadan dollarin sakon! Se on taloudellisesti kannattamatonta hommaa, mutta silti totinen totuus. Norman Fennell-niminen mies löi salaviinakaupassa $5 veikan siitä, että hän voi kiivetä 240 jalkaa korkean transmissionin huipulle Winnipegissä.. Hän teki työtä käskettyä noin 5,000 kauhistuneen winnipegilaisen seuratessa miten hän hädintuskin vältti koskettamasta korkeajännitteisiä johtoja. Fennell voitti siis vetonsa, mutta korkea esivalta suhtautui asiaan kylmästi ja mätkäisi siitä $100 sakon!

# Harry Bennet -- Fordin oikea käsi

Fordia on aina kuvattu mitä työläisystävällisimmäksi tehtailijaksi, mutta tosiasiat puhuvat tätä vastaan paljastaen, että tämä autokuningas on samanlainen "imijä" kuin muutkin suurteollisuusmiehet.

Fordin suurin unelma, toiveuni, on ollut USA:n hallituspaikkojen valtaaminen, mutta se ei ole toteutunut. Sen sijaan hänen eräs voimakkaimmista kilpailijoistaan — miljonääri Du Pont — onnistui siinä ja miehitti Eisenhowerin hallituksen tärkeimmät paikat.

Tällä hetkellä ovat nekin Fordin miljoonat, jotka hän uhrasi lehdistöön tullakseen sen kautta julistetuksi edistyksellisimmäksi liikemieheksi ja suurimmaksi ihmisystäväksi, menneet täysin hukkaan.

Harry Bennet on ollut 30 vuotta Fordin oikeana kätenä, mutta isäntänsä kitsauteen kyllästyneenä hän vihdoin myi Fordin "erikoisosaston" päällikkönä tekemänsä muistiinpanot suuresta palkkiosta. Milloinkaan aikaisemmin ei "työläisten ystävän", Fordin, toimintaa ole paljastettu säälimättömämmin kuin pettyneen roiston selostuksessa.

On täysin tunnettu seikka, että Henry Ford ryhtyi ensimmäisenä amerikkalaisena käyttämään juoksuhihnaa tuotannossaan ja siten riistämään työläisiään entistä ankarammin. Hänen periaatteenaan oli voimakas työläisten halveksunta ja pyrkimys ottaa heistä irti kaikki mahdollisimman halvalla ja heittää työläiset "käytön jälkeen" kadulle. Niinpä työläiset, jotka olivat yli 40-vuotiaita, heitettiin kadulle riippumatta siitä, kuinka kauan he olivat olleet Fordin tehtaiden palveluksessa, koska heidät oli puristettu niin kuiviin, ettei Ford katsonut enää hyötyvänsä heidän kustannuksellaan.

Pitääkseen kurissa ne työläiset, jotka vastustivat kiivaimmin tuollaista järjestelmää, palkkasi Ford erikoisosaston ja sen johtajaksi Harry Bennettin. Tämä gentlemannigangsteri muodosti lyhyessä ajassa gangstereista ja Detroitin painiliiton jäsenistä kokoonpannun aseistetun joukkion, jonka tehtävänä oli työläisten sortaminen, lakkojen väkivaltainen murtaminen ja lahjomattomiksi osoittautuneiden ammattiyhdistysjohtajien tekeminen vaarattomaksi Fordille jne.

Kuinka Bennett oli "varustautunut" tehtäväänsä, ilmeni selvästi työläisten historiallisella nälkämarssilla. 8. 5. 1930 — suuren pulakauden vaikeimpina aikoina — meni satoja erotettuja työläisiä Fordin tehtaille esittämään vaatimuksiaan tehtaiden johdolle. Sanomalehtimies Philip Bonosky selostaa tapahtumaa näin: "Kun pitkä rivistö järjestäytyi, karjui poliisipäällikkö Charles A. Slaimes: 'Hajaantukaa! Menkää kotiin!' — 'Me haluamme puhua Henry Fordin kanssa! huusivat työläiset. Kyynelkaasupommi räjähti, mutta tuuli hajoitti myrkkykaasun. Puoli mailia kuljettuaan saapuivat työläiset Fordin tehtaiden III. portille. Siellä väijyskeli kiväärein ja revolverein aseistettuina Bennettin gangstereita. Ensimmäisenä työläisistä kaatui Joe York. Työläiset hajaantuivat huutaen. Useilta vuosi veri rinnassa tai hartioissa olevista haavoista. Toiset kieriskelivät maassa murskatuin jäsenin. Kun joukko työntyi takaisin, avautui portti ja Harry Bennett raivosi avovaunussa seisten ja ampuen revolverilla villisti ympärilleen. Piikkilanka-aidan sisäpuolella rätisi konekivääri. Useat mielenosoittajista kaatuivat valittaen maahan. Vielä yksi gangstereiden yhteislaukaus: 3 kuollutta ja 23 vaikeasti haavoittunutta. Valitsematta poliisi vangitsi ammuttuja miehiä ja naisia pamputtaen verissään makaavia työläisiä . . ."

Henry Ford kehuskeli aikoinaan julkisesti, ettei hän tule sallimaan milloinkaan ammattijärjestöä tehtaillaan. Bennettin eräänä päätehtävänä oli estää ammattijärjestön muodostaminen. Bennettin urkintakoneisto, joka käsitteli Gestapon tyyliin kaikkia työläisiä ja virkailijoita tehtaalla, toimi mitä kiinteimmässä yhteistyössä FBI:n salaisen poliisin kanssa. Mutta työläisten ammatillista järjestäytymistä ei voltu estää Fordinkaan tehtailla. Kaikki teollisuuskonsernit olivat jo tehneet sopimuksia ammattijärjestöjen kanssa; vain Ford, työläisvihamielisin kaikista monopolisteista, yritti Bennettin murhajoukkion kanssa tehdä tyhjäksi työläisten pyrkimykset järjestäytyä ammatillisesti. Vihdoin oli Fordinkin pakko solmia sopimus Yhdistyneiden Autotyöläisten järjestön kanssa. Tämä tapahtui v. 1937. Ford rikkoi kuitenkin sopimuksen hyvin pian. Vv. 1937—41 erotettiin ja pistettiin mustalle listalle Bennettin osoituksesta 4,000 työläistä, koska he toimivat työläisten etujen puolesta ammattijärjestössä. V. 1941 oli Bennettin agenttien tunnustettava oikeudessa, että he olivat pahoinpidelleet työläisiä ja virkailijoita myös Fordin tehtaiden ulkopuolella ja että he järjestivät ammattijärjestöön kuuluvien erottamista ja verisiä hyökkäyksiä ammattiyhdistystoimihenkilöiden kimppuun.

V. 1941 oli Fordin sanottava irti Bennettin "erikoisosasto" edellämainitun menettämänsä oikeusjutun jälkeen. Tämä urkinta- ja terrorijoukko työskenteli kuitenkin ammattijärjestön taantumuksellisen toimihenkilön, Walter Reutherin, suostumuksella edelleen — salaisesti. Steve Shemanske eli Simmons eli Semenuk ja 6 hänen rikostovereistaan vahvistivat v. 1953 lopulla, erään oikeudenkäynnin yhteydessä, että Ford oli palkannut jo 6 vuotta sitten heidät pitämään silmällä ammattiyhdistyksen toimintaa Fordin tehtailla. Kerskuen selosti Shemanske Fordin yksityisen terrori- ja urkintakoneiston ja Hooverin FBI-gestapon välillä vallitsevaa hyvää yhteistyötä.

Fordin työläisten taisteluhenki on kuitenkin mitä parhain. Verisestä terrorista huolimatta he ovat muodostaneet ammattiyhdistyksestään erään USA:n voimakkaimmista paikallisista osastoista. Osastossa 600 on n. 65,000 jäsentä.

— Me olemme nähneet fasistit silmiemme edessä ja tiedämme, mitä meidän on heistä arveltava, lausui eräässä kokouksessa osaston sihteeri William Hood.

Hood on neekeri, joka on omin silmin nähnyt, kuinka hänen serkkunsa lynkattiin Georgian valtiossa. Hän puhui työläisenä, joka on nähnyt, miten neekerinaisten ja -miesten oli palattava Fordin tehtaiden porteilta sen vuoksi, että työtä annettiin vain valkoihoisille.

Kun ammattijärjestön puheenjohtaja Walter Reuther, yrittäessään liehitellä McCarthya, erotti William Hoodin ammattiosaston sihteerin paikalta "epäamerikkalaisen toiminnan" vuoksi, esittivät Fordin työläiset jyrkän vastalauseensa. He asettivat Hoodin takaisin entiseen tehtäväänsä sanoen: "William on meidän miehemme, oli hänen ihonsa värivivahdus mikä tahansa."

Fordin tehtaiden työläisten taistelumieliala kuvastuu myös osaston puheenjohtajassa Carl Stellatossa. Avoimesti Stellato ryhtyi vastustamaan Walter Reutherin sodanliet-

## PERHEEN NUOREMMILLE

### Walter's Biggest Fish Got Away

Dear Setä,

I am writing this letter before I go to school. We were at McKerrow April 30. They had a big birthday party. We had fun. We came back on the train Sunday. We went by bus. I like it there.

I better go to school. I almost forgot, what I wanted to write about. I caught two fish. I caught a small one Sunday at Kaisa's place. Mother, Kaisa and I went fishing. A big one came along but I could'nt get him. Kaisa tried to help by hitting it with a stick but it got away. It was a real trout.

Walter Kangas,
Sudbury, Ont.

### Toimittajasetä juttelee

Haloo tytöt ja pojat!

Sedän postilaatikkoon oli viime viikon aikana taas saapunut ainoastaan yksi kirje. Onneksi Walterin kirje pelasti tilanteen ja Setä on siitä kiitollinen Walterille.

Walterin kirjettä lukiessaan Sedän mieleen tuli, että kyllä pitäisi pian päästä kalastamaan, sillä ei Setä ole ehtinyt kalaan sitten smelttien pyynnin jälkeen ja smeltitkin on jo syöty viikkoja sitten. Sedän kalastusonni on vähän samanlaista kuin Walterin. Sedältäkin isoimmat kalat tavallisesti pääsevät karkuun juuri ennenkuin hän saa ne lippoon ja sitten ei kukaan tahdo uskoa, että Sedän koukkuun on tarttunut isojakin otuksia. No, ehkä kalaonni muuttuu vähän tänä kesänä ja Setäkin saa yhden niistä jättiläiskaloista, joista kalamiehet aina puhuvat.

Täällä Sudburyssa on kesä edistynyt jo niin pitkälle että puissa alkaa olla jo lehti. Setä on nähnyt joidenkin ihmisten uivan, mutta vesi tuntui vielä niksi kylmältä, kun Setä sitä sormellaan kokeili, että olisi parempi odottaa vielä muutama viikko ennenkuin lapset menevät uimaan. Vesi on vielä niin kylmää, että siitä voisi aiheutua vilustuminen ja vakaviakin sairauksia.

Kesälomien aika alkaa lähestymään ja ei ole enää kuin vajaa kaksi kuukautta jäljellä nykyisestä lukukaudesta. Lapset varmaankin lukevat ahkerasti läksyjään, että saavat loppukokeissa hyvät todistukset, mikä takaa siirtymisen seuraavalle luokalle kun koulu alkaa taas ensi syksynä. Setä ainakin toivoo niin. — Toimittajasetä.

## Vancouverissa on perustettu suomal. olympiakomitea

**Vancouver.** — Jokainen meistä tietää, että ensi vuosi on jälleen olympiavuosi. Suomen urheilijat tulevat jälleen matkustamaan näihin suuriin rauhankisoihin. Tällä kertaa pidetään olympialaiset Australiassa. Matka Suomesta Melbourniin on pitkä ja rahaa kysyvä. Kaikkiaan on laskettu tuon matkan tulevan maksamaan 80 milj. Suomen markkaa.

Amerikan ja Canadan suomalaiset ovat aina ennenkin olleet hyvin avokätisiä avustamaan Suomen urheilua. Näissä samoissa merkeissä perustettiin tänne Vancouveriin "Suomalainen olympia-apu komitea 1956" niminen toimikunta huhtikuun 24 pnä pidetyssä kokouksessa Swedish haalilla. Kokouksessa valittiin komitean puheenjohtajaksi Birger Hardy, varapuheenjohtajaksi Reino Hietarinta, sihteeriksi Jaakko Lima ja rahastonhoitajaksi Yrjö Plosila. Komitean tarkoituksena on siis kerätä rahaa täältä Vancouverista ja ympäristöstä suomalaisten urheilijain olympialaisiin matkustamisen rahoittamiseksi. Sen ensimmäiseksi tehtäväksi tuli tilata Suomesta olympiamerkkejä joita tullaan myymään täkäläisille suomalaisille sekä päätettiin järjestää tanssit Garden Ballroom nimisellä tanssitalolla lauantaina, toukokuun 21 pnä. Musiikista tulee siellä huolehtimaan Pohjoismaiden harmonikkamestari Toivo Manninen. Saapumalla tähän tilaisuuteen kannamme kortemme kekoon suomalaisen urheilun hyväksi.

Uskon että täkäläistä olympiakomiteaa vastaavia järjestöjä on jo perustettu ympäri Canadaa ja USA:ta. Missä ei vielä ole, nyt nopeasti toimeen, sillä tunnetusti urheilu on meidän jokaisen suomalaisen sydäntä alhellä, ja onhan se parhainta rauhan propagandaa; siellähän maailman parhaat kohtaavat toisensa rauhan merkeissä ilman poliittisia raja-aitoja. Tuskin on olemassa tai on koskaan ollut maailmassa mitään muuta tilaisuutta, jossa olisi mukana 72 eri maan edustajat kuten oli Helsingin olympialaisissa 1952. Ensi vuoden kisoissa tuokin luku luultavasti ylitetään. Että suomalainen urheilu voisi olla mahdollisimman voimakkaasti edustettuna näissä kisoissa, on jälleen meidän jokaisen suomalaisen kunnia-asia. Siis: jokaisen suomalaisen rintapieleen olympiamerkki ja kaikki mukaan olympiakomitean järjestämiin tilaisuuksiin. — H. R.

Tansk
vapau
Kööp
torstai
tisjuhla
Kun
gaspala
nuorell
maailm
kan hi
päivät"

sontaa
rinnakka
sandemo
"Me el
sessa la
me täyd
pysty e
eräästä
talouden
korkeam
työehtoje
demokra
työläisille
maailmas

— Sano
maailma
VAPA

Win
Mitalla
P
pä
$46
Uudet
Ot
T. R
168 Erie

PE
Barris
SU
1028 D

Viimeisimmät levyuutuudet ova
VARASTOMME KÄSITTÄÄ KAIKKI
DECCA- JA RYTM
● Allaolevasta luettelosta löydätte suosittuj

● DECCA-LEVYJÄ
SD 5137 Karjatyttö, valssi, Henry Theel
Tänä iltana, tango, Henry Theel
SD 5169 Mustalaistyttö, tango, Martti Suu
Kaksi yksinäistä ihmislasta ,tango,
SD 5181 Talvisäällä, fox-trot, Metro-tytöt
Valkea joulu, slowfox, Henry Theel
SD 5182 Minkä vuoksi, tango, Erkki Junkk
Muistojen pieni valssi, Erkki Junkk
SD 5197 Tulisuudelma, tango, Olavi Virta j
Ennen kuolemaa, tango, Olavi Virt
SD 5206 Viesti mereltä, tango, Olavi Virta
Nuoruuteni kaupunki, tango, Olavi
SD 5208 Unelma onnesta, tango, Erkki Junk
Koditon rakkaus, tango, Erkki Jun
SD 5228 Tie, joka luoksesi johtaa, tango, Me
Kohtalon tango, Metro-tytöt
SD 5233 Jäähyväistango, Erkki Junkkariner
Tavallinen tarina, tango, Erkki Ju
SD 5240 Missä lienetkään, tango beguine, O
Tyttöni, luokseni jää, valssi, Olavi
SD 5241 Kohti kaukaista rantaa, valssi, Met
Sade kattoihin lyö, tango, Metro-t
SD 5263 Alfonso, tango, Olavi Virta ja Metr
Tuntematon taival, beguine, Olavi
SD 5264 Toivetyttöni, foxtrot, Olavi Virta
Sydänkäpyseni, foxtrot, Olavi Virt
SD 5267 Täyttymätön toive, tango, Metro-ty
Yksinäinen asema, foxtrot, Metro-t
SD 5268 Koivu ja sydän, foxtrot, Juha Eirto
Mäen laidassa pienoinen tölli, valss

● RYTMI-LEVYJÄ
R 6035 Köyhä laulaja, tango, Henry Theel
Kostervalssi, Henry Theel
R 6037 Siirtolaisen muistoja, jenkka Jorma
Tukkilaisten tanssiaiset, polkka, Jo
R 6099 Imatran Inkeri, valssi, Erkki Junk
Kulta kuumetta, tango, Erkki Junk
R 6113 Sysmän Linda, valssi, Veikko Sato
Tämän kylän jenkka, Veikko Sato
R 6118 Vaillejääneen valssi, Jorma Ikävalk
Surut säkkiin, jenkka, Jorma Ikävall
R 6125 Aika Uuno, jenkka, Jorma Ikävalko
Tarkkalan Tarja, jenkka, Jorma Ikä
R 6126 Topparoikka tulee, foxtrot, Justeeri
Huoleton hummeripoika, jenkka, Jus
R 6128 Tumma tie, valssi, Erkki Junkkariner
Kevätunta, tango, Erkki Junkkariner
R 6171 Taikayö, valssi, Metro-tytöt
Odotin pitkän illan, tango, Metro-ty
R 6207 Sokeripala, fox-trot, Olavi Virta
Ajattelen sinua aina, fox-trot, Olav
R 6211 Hiljainen tango, Kalevi Tauru
Rakkaalle äidille, valssi, Kalevi Taur
R 6213 Voi, kun olis viulu, jenkka, Justeeri
Markkinapolkka, Justeeri
R 6215 Uutta ja vanhaa No. 3, valssisikermä,
Uutta ja vanhaa No. 4, tangosikerm
R 6216 Orpo sydämeni, foxtrot, Metro-tytöt
Kohtalon leikkiä, tango, Olavi Virta

LÄHETÄMME LEVYJÄ KAIK
HINTA $1.35 KPL.
(Ostajan maksettava lähetys
Posti- ja pikatavaratilausten tulee käsittää v

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing Com
*Leijona-, Beaver- ja Fennia-levyjen tukku*
*Canadassa.*
BOX 69 SUDBUR

## Tanska vietti vapautusjuhlaa

**Kööpenhamina. — Tanska vietti torstaina vapautumisensa 10-vuotisjuhlaa.**

**Kuningas Federik puhui kuningaspalatsin parvekkeelta 10,000 nuorelle ja sanoi, että toinen maailmansota aiheutti "Tanskan historian kaikkein synkimmät päivät".**

sontaa puolustaen rauhanomaista rinnakkaiseloa Neuvostoliiton ja kansandemokratioiden kanssa:

"Me elämme kasvavassa taloudellisessa lamatilassa. Vaikka ryhtyisimme täydelliseen sotatalouteen, ei se pysty estämään ostokyvyn laskua, erästä kriisin syytä. Vain rauhantalouden aikana voimme taistella korkeampien palkkojen ja parempien työehtojen puolesta. Hyvinvointi ja demokratia valkoisille ja mustille työläisille on mahdollista vain rauhan maailmassa."

**— Sanomalehti on ikkuna ulkomaailmaan. Tilatkaahan siis VAPAUS.**

Windsorilaiset, huom!
Mitalla tehtyjä miesten ja naisten
PUKUJA ja päällystakkeja
$46.00:sta ylöspäin
Uudet kevätmallit nähtävänä.
Otan vastaan vaatteiden korjaustyötä
T. RUOHONEN Tailor
Puhelin CL. 4-5774
168 Erie St. E., Windsor, Ontario

PETER A. VESA
B. A., LL. B.
Barrister, Solicitor, Notary
SUOMALAINEN LAKIMIES
GE. 3392
1028 Danforth Ave., Toronto

ttuudet ovat saapuneet . . .
TAA KAIKKI SUOSITUIMMAT
RYTMILEVYT
dätte suosittujen laulajien levytykset
enry Theel
Henry Theel
o, Martti Suuntala
nislasta ,tango, Martti Suuntala
Metro-tytöt
x, Henry Theel ja Metro-tytöt
, Erkki Junkkarinen
si, Erkki Junkkarinen
, Olavi Virta ja Metro-tytöt
ngo, Olavi Virta
, Olavi Virta
i, tango, Olavi Virta
go, Erkki Junkkarinen
go, Erkki Junkkarinen
taa, tango, Metro-tytöt
tro-tytöt
ki Junkkarinen
ngo, Erkki Junkkarinen
go beguine, Olavi Virta
, valssi, Olavi Virta
taa, valssi, Metro-tytöt
tango, Metro-tytöt
Virta ja Metro-tytöt
beguine, Olavi Virta
, Olavi Virta
rot, Olavi Virta
ango, Metro-tytöt
oxtrot, Metro-tytöt
rot, Juha Eirto
inen tölli, valssi, Juha Eirto
Henry Theel
heel
, jenkka Jorma Ikävalko
set, polkka, Jorma Ikävalko
sı, Erkki Junkkarinen
go, Erkki Junkkarinen
, Veikko Sato
, Veikko Sato
Jorma Ikävalko
Jorma Ikävalko
rma Ikävalko
ka, Jorma Ikävalko
xtrot, Justeeri
a, jenkka, Justeeri
ki Junkkarinen
ki Junkkarinen
tytöt
ango, Metro-tytöt
Olavi Virta
, fox-trot, Olavi Virta
vi Tauru
si, Kalevi Tauru
nkka, Justeeri
eri
, valssisikermä, Tamara ja Justeeri
4, tangosikermä, Tamara ja Justeeri
t, Metro-tytöt
o, Olavi Virta
EVYJA KAIKKIALLE
$1.35 KPL.
ettava lähetyskulut)
ulee käsittää vähintäin kolme levyä
a osoitteella:
ing Company Ltd.
levyjen tukku- ja vähittäismyyjät
nadassa.
UDBURY, ONTARIO

# Vanhan kitukasvuisen kylärähjän tilalle nykyaikainen uusi kaupunki

Kirj. M. Shtshelokov

Neuvostoliitossa on paljon vanhoja kaupunkeja, varsinkin maan itäosassa, jotka ovat lokakuun vallankumouksen jälkeen aivankuin uudestisyntyneet. Tällaisen vaikutuksen tekee myöskin Taka-Uralin aluekeskus — Kurganin kaupunki. Tsaarinvallan aikana se oli Siperian kaukaisen syrjäseudun tyypillinen "karhunkolkka". Siellä oli aikanaan karkotuksessa ryhmä dekabristeja — Pietarissa vuoden 1825 joulukuussa puhjenneen kapinan osanottajia. Pimeät, kuraiset ja pölyiset kadut, yksikerroksiset puutalot, muutamia kurjia käsityölaitoksia, joissa jalostettiin maataloustuotteita, valistuslaitosten miltei täydellinen puuttuminen — sellaisena pysyi Kurgan pitkiä vuosikausia.

Nykyinen Kurgan on kokonaan toinen. Kaupungissa on suoria leveitä katuja ja monikerroksisia kivitaloja, joiden ulkoasussa ilmenee kirkkaasti rakentajain ja arkkitehtien luova yhteistyö. Matkakumppanini, kaupungin pääarkkitehti Mihail Tshirkov kertoo lyhyesti jokaisen rakennuksen historiasta.

— Tässa on Lenınintori — Kurganin keskusaukio. Vasemmalla on puolitoista vuotta sitten rakennettu draamateatteri, jonka pääty on koristettu klassillisella pylväsrivistöllä. Teatterin katsomo ja lämpiöt on koristettu kaavailuornamenteilla, jotka on valmistettu paikallisen kansantaiteen motiivin mukaan.

Lenınintorin toisella puolen sijaitsee Pioneerien palatsin jylhä rakennus. Sen pylväspääty aivankuin täydentää draamateatterin tekemää vaikutusta. Pioneerien palatsille nousee kiviportaikko, joka on varustettu lukuisilla korkeajalkaisilla valaisinkalusteilla. Rakennuksen reunapilarit ja yläkerran kaiteet antavat rakennukselle keveyden ja ilmavuuden leiman. Rakennuksen päädyssä on kolme veistoskuvaa — nuori torvensoittaja, nuori rummunsoittaja ja nuori alppiurheilija.

Torin rakennustaiteelliseen sommitelmaan kuuluu kaksi virastorakennusta, korkeakoulun valtava koulurakennus ja oppilaiden asuntola. Aukion keskellä on Leninin muistopatsas.

— Tarkoituksemme oli antaa tälle torille, kertoo pääarkkitehti, yhtenäinen rakennustaiteellinen ulkoasu, jolle on ominaista yksinkertaisuus ja lakonisuus, siinä ei ole mitään mautonta kirjavuutta eikä mitään rakennustaiteellista liiallisuutta. Koko rakennussommitelman, jonka suunnitelman on laatinut kansani arkkitehti Vladibir Gofrat, muodostaa perustan kaupungin muille rakennuksille. Lenınintorilta lähtevät kaupungin uudet valtakadut — Lenininkatu, Gogolinkatu ja Krasininkatu.

Krasininkatu saa alkunsa rautatieasemalta. Sen kahta puolta on rautatieläisten viisi- ja kuusikerroksisia asuintaloja. Mutta mikään näistä asuintaloista ei ole toisensa kaltainen. Siitä huolimatta ne antavat kokonaisuudelle? kadulle mainion tyylıyhtenäisyyden. Asemalta kaupungin keskukseen kulkeva suora ja leveä katu jo antaa tulokkaalle käsityksen kaupungin uudestisyntymisestä. Se on aivankuin uuden kirjan alkulause. Asuintalojen alakerroksissa on isoja kauppoja, parturi- ja muotiliikkeitä sekä työtätekevien jokapäiväisiä elämäntarpeita palvelevia monenlaisia muita laitoksia.

Viimeksi kuluneen neljän vuoden aikana Kurangiin on rakennettu 157 monikerroksista taloa. On rakennettu kokonaisia kaupunkipiirejä, sellaisia kuin esimerkiksi Uralin maatalouskonetehtaan työväen asutus, rakennustyöläisten asutus Novo-Severnyi ym. Uudet asutukset jo kasvavat kiinni vanhaan kaupunkiin, mutta tässäkin asiassa rakentajat ja arkkitehdit noudattavat rakennustaiteellista kokonaisuutta ja sopusuhtaisuutta. Kaupungin valtakatujen varsille on rakennettu "Tobol"-hotelli, monta keskikoulua, lasten päiväkoti, urheiluklubi, automaattinen puhelinkeskus ja monia muita rakennuksia, joiden suunnitelmat ja piirustukset ovat taitavien arkkitehtien laatimia.

Sopusuhtaisuus, joka antaa kaupungille omituisen itsenäisen leiman, jota sillä aikaisemmin ei ole koskaan ollut, näkyy hyvin myöskin rakenteilla olevissa rakennuksissa. Sellainen on esimerkiksi kolmikerroksinen tavaratalo, joka on kaupungin suurimpia. Sen pylväsparistot sulautuvat elimellisesti Kuibyshevinkadun rakennustaiteelliseen asuun. Gogolinkadun ja Volodarskinkadun kulmaan rakennetaan elokuvateatteria, jossa tulee olemaan kaksi salia ja johon päätyy vielä eräs rakennustaiteellinen sommitelma. Kaupungin toiseen piiriin rakennetaan rakennustyöläisten kulttuuripalatsia. Siitä tulee muodostumassa olevan uuden asuinkorttelin selkäranka. Jo piirtyvät selvästi esiin erään tuotantolaitoksen työläisten 83-huoneistoisen asuintalon ääriviivat Gogolinkadun ja Krasnoarmeiskajakadun kulmassa.

Nykyinen Kurgan on Taka-Uralin suuri teollisuus- ja kulttuurikeskus. Kaupungin teollisuuslaitokset tuottavat monenlaisia maatalous- ja tiekoneita, sähkökojeita, puunjalostuskoneita, huonekaluja, trikoota, jalkineita ja monenlaisia ruokatavaroita. Kymmenen vuotta sitten kaupunki muuttui Kurganin aluekeskukseksi. Sillä avautuivat laajat kehitysmahdollisuudet. Joku aika sitten kaupunkeja suunnitteleva insituutti laati Kurganin kunnostamisen ja rakentamisen viisitoistavuotisen yleissuunnitelman, jota pidetään nykyään perustana kaupungin rakentamisessa.

Pääarkkitehti auttoi minua näkemään kaupungin sellaisena, jollaiseksi se muuttuu 3—4 vuoden kuluttua. Näinä vuosina rakennetaan kaupunkiin ammattiliittojen talo, kirjatalo, yhteys laitos, aluekirjasto, aluesairaala, kaupungin uusi poliklinikka, pankkitalo, kolme koulua ja rakennusopisto. Kaupungin kartalle on jo merkitty kymmeniä uusia rakennuksia. Yksistään tänä vuonna kaupungin väestö saa 35 monihuoneistoista asuintaloa ja lasketaan vielä 41 asuintalon perustus. Jo tänään saattaa tutustua Kurangin moniin uusien rakennusten suunnitelmiin. Paikallisia arkkitehteja auttavat Leningradin arkkitehdit. Kaupunkia tulevat koristamaan uudet rakennukset, jotka kukin osaltaan antavat toistumattoman piirteen kaupungin rakennustaiteelliseen ulkoasuun rikkomatta kuitenkaan sen yleistä rakennustaiteellista kokonaisuutta.

Tobol-joen rannalle ruvetaan kohta rakentamaan suurta lepopuistoa ja kaupungista rakennetaan erikoinen maavalli lähistömetsään. Puistoaukiolle pystytetään muistopatsas dekabristeille, jonka luonnos on jo nähtävänä kaupungin kotiseutumuseossa.

Pääarkkitehti kertoo myöskin suuresta stadionista, joka muuttuu lähitulevaisuudessa urheilukisojen keskukseksi, johdinauto- ja raitiolinjoista, jotka sitovat kaupungin piirit toisiinsa, puistoista ja puistokäytävistä, jotka muodostavat kaupungin vihertalouden. Hän kertoo uusista kaduista ja tiejohdoista, kaupungin uudesta kauppatorista ja monista muista rakennuksista, joita on jo luotu taikka joita luodaan täällä lähitulevaisuudessa väestön mukavuudeksi.

Suurten rakennustöiden suorittamisen turvaamiseksi Kurganissa pannaan kohta käyntiin rautabetonirakennetehdas ja suuria seinäosia rakentava tehdas. Näiden tuotantolaitosten käyntiinpaneminen jouduttaa rakennustöiden suorittamista ja sallii soveltaa rakennustöissä teollisia työmenetelmiä.

Katselemme rakentajain uudistamaa kaupunkia. Kaikkialla näkyy nosturien pitkiä kurjenkauloja. Kaupungissa suoritetaan suuria rakennustöitä.

Kurganin toinen nuoruus, sen uusi ulkoasu, sen nykyisyys ja tulevaisuus — kaikki tämä kuvastaa kirkkaasti Venäjän entisten takapajuisten itäpiirien talouden ja kulttuurin kukoistusta.

Kevät 1955
• 48 SIVUA
• HINTA 60c
ON NYT ILMESTYNYT

SISÄLTÖ:
Vetypommin vaara
Pakomatkalla
Shveik ajetaan hullujenhuoneesta
Pohjola elää taas, runo
Katala teko
Puutarhuri ja kauppiaat
Suomalainen pastori Neuvostoliiton uskonnollisista oloista
Mariposan vaalit
Muistojen päivänä
Tuomien kukkiessa
Viel' elää kevät, runo
Kuoleman keinu
Jättiläisäyriäisten saari
Kuolema 10 sivulla
Kevät saapuu
Efesolainen leski
Missä taide on vapaa?
Se oli suvinen lauantai-ilta
Sauna kautta aikojen
Kaksi ukkoa matkalla
Ajan virrassa
Chaplin ja Dickens rauhan asiasta
Kuoleman laakson uhmaajat
Satukuningas H. C. Andersen
Sähköaivojen sotatiedot
Huumoria

*Kevätjulkaisussa on nyt huomattavan paljon kotoisten kynäilijäin tuotteita. Siinä on Marjatan, Iriksen, Alina Sikolan, Känsäkouran, A. Käkösen ja Setä Paukkusen kirjoitukset sekä Aku Päiviön ja Ester Kaustisen runot.*

*Sen sisältö on arvokas ja ajankohtainen.*

*Myöskin siinä on arvokas kuvitus, ollen kaikki kuvat Canadan suomalaisia edustavia, suurimmalta osalta näyttämö- ja kulttuuritoiminnan alalta.*

Kevätjulkaisua on saatavana kaikilta lehtemme asiamiehiltä, jos paikkakunnallanne ei ole asiamiestä, niin lähettäkää tilauksenne osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69 — SUDBURY, ONTARIO

# Puhelinbordelli paljastettu Suomessakin - asiakkaat ns.' paremmista piireistä

**Helsinki. — (VS) 228 nimeä, naisia, miehiä, jopa 14-vuotiaita tyttöjäkin — sisältyi siihen kortistoon ja valokuva-albumiin, joita tanskalaiset Helmuth Hersholt Larsen ja Heinz Karl Luedwig Horstman ovat pitäneet "Central Cast"-nimisen "yhdistyksensä" jäsenistä.**

**Tämä "yhdistys" on välittänyt yhden yön seuralaisia helsinkiläisille herrasmiehille amerikkalaiseen puhelintyttöjärjestelmän tyyliin.**

**Herra Larsen on hakenut "työntekijöitään" lehti-ilmoituksilla lupaillen valokuvamalleiksi sopiville neitosille 1 000—1,500 mkn tuntiansioita. "Yhdistyksen" päämaja sijaitsi ovelasti naamioituna Tukholmankatu 13:ssa, jossa rikospoliisi on nyt suorittanut ratsian takavarikoiden niin valokuva-albumit kuin kortistonkin.**

**Molemmat yrityksen johtajat ovat pidätettyinä Helsingin rikospoliisin suojissa.**

**VALOKUVAMALLEJA — TODELLAKIN**

Yhdistyksen tytöt saivat todellakin alkaa uransa asettumalla valokuvamalleiksi senjälkeen, kun olivat luopuneet liioista verhoistaan. Kuvat liimasi herra Larsen sitten albumiin, josta ystävättärenkipeät herrasmiehet saivat valikoida mielestään tavaraa. Albumia täydensi kortisto, jossa löytyivät a.o. neitosten nimet, osoitteet ja puhelinnumerot, jotka annettiin "asiakkaalle" 1,500 markan suuruista korvausta vastaan. Herra Larsenin keräilyharrastukset menivät niin pitkälle, että hän teki toisen kortiston myös näistä asiakkaistaan. Tiedossa ei ole, oliko jälkimmäistä kortistoa tarkoitus myöhemmin käyttää pikku kiristykseen, mutta tämäkään ei liene mahdotonta, sillä asiakkaat ovat olleet, kuten arvata saattaakin, yksinomaisesti varakkaimmista piireistä; joukossa kerrotaan olevan myös tunnettuja julkisuuden henkilöitä.

"Yhdistyksen" päämaja on sijainnut Tukholmankatu 13:ssa — mikä sattuva osoite muuten — jossa poliisi on nyttemmin useiden ilmiantojen vuoksi suorittanut ratsian ja takavarikoinut niin albumit kuin kortistonkin. Herra Larsen itse on otettu "poliisin suojiin", sillä tällaisia yrittäjiä ei ulkomaalaisina kuulemma voida pidättää. Nähtävästi myös ainoaksi rötökseksi, mistä herra Larsenia voidaan lain mukaan syyttää, jää "luvaton maksullisen työnvälitystoiminnan harjoittaminen". Rangaistus lienee samaa suuruusluokkaa — karkoitus takaisin Tanskaan!

**ONKO LAKI VOIMATON?**

Lain voimattomuus tässä yhteydessä tuntuu sitäkin ihmeellisemmältä, kun niiden kaikkiaan 228 'yhdistyksen jäsenen" joukossa, jotka on armoitettu k.o. albumiin, on muutamia 14-vuotiaita tyttöjäkin. Liiketoiminta, jolla on mannermainen nimi "Central Cast", on ollut sikäli monipuolinen, että albumista on löytynyt myös joitakin miespuolisten makupalojen kuvia. Tiedossa ei ole kuitenkaan, ovatko nämä tarkoitettu viihdyttämään läkkäämpiä seurapiiritätejä vaiko mahdollisesti harhavaistoisia helsinkiläisherroja.

Joko naamiointisyistä tai muusta aiheesta on "Central Castin" päämajassa — erästä autotallista väliseinällä eroitettu osa — tehty rehellistä työtäkin, nimittäin valmistettu alppiaurinkolamppuja ulkoa tuoduista osista kokoamalla. Pääosan yrityksen tuloista lienevät kuitenkin muodostaneet "yhdistyksen" jäsenmaksut, joita kertyi 500 mk tyttöä kohti — tästä oli sisäänkirjoittautumismaksua 200 mk ja loput 3 kuukauden jäsenmaksua etukäteen.

Eräänä jutun sivuilmiönä kiintyy huomio siihen ikävään tosiasiaan, että yksi suurimmista päivälehdistämme on — luottaen enemmän omiin uutislähteisiinsä kuin poliisiin — rientänyt sekoittamaan juttuun nimeltä mainitsemansa toisen tanskalaisen, jota vastaan ei kuitenkaan vielä eiliseen mennessä ollut poliisin ilmoituksen mukaan ilmennyt mitään sellaista, että hänen nimeään olisi syytä häväistä "puhelintyttöverkon" paljastumisen yhteydessä. Tiettävästi hänen eroamisensa "yhtiön" jäsenyydestä on tapahtunut samassa vaiheessa, missä herra Larsen, joka on esiintynyt Suomessa viimeisen etunimensä "Hersholtin" varassa, siirtyi rehellisestä työstä hämäräperäisiin tyttöbisneksiinsä. Todettakoon, että myös toinen asiaan sekaantunut tanskalainen on esiintynyt maassamme väärällä nimellä, sillä hänet tunnetaan kaikkialla muualla "herra Pedersenina" — paitsi Tanskassa, jossa hänellä on paljon yksilöllisempi nimi: Heinz Karl Ludvig Horstman.

**"LINNOITUS"**

Rotta oli linnoittautunut luolaansa tässä tapauksessa tavattoman tehokkaasti. Haltuunsa saamansa autotallin osan hän oli jakanut kevytrakenteisilla väliseinillä useampiin 'pilttuisiin", joissa yksi oli varattu hänen omaan käyttöönsä. Mainittakoon, että tämä oli siinä määrin onnistuneesti naamioitu — sinne johtava ovi oli järjestetty saranoiden varassa kääntyväksi kirjahyllyksi — että tämä "kaikkein pyhin" oli jäädä kokonaan poliisilta huomaamatta. Ettei kysymys ole ollut itse asiassa mistään muusta kuin ns. valkoisesta orjakaupasta, sitä osoittaa mm. se vilkas lii-

# Puhdas alkoholi vähentää 'seppien takomista'

**New York.** — Mitä puhtaampaa on alkoholi, sitä lievempi kohmelo on aamulla. Näin selittävät eräät amerikkalaiset lääkärit American Journal of Proctologin julkaisemassa artikkelissa.

Nämä lääkäritiedemiehet — tri Charles A. Brusch, tri Calvin M. Cerrato, tri Frank A. Straccia ja tri Prodromos N. Papas selittävät myös, että votka aiheuttaa vähemmän kohmeloa kuin whisky, gin ja rommi.

Votkasta löytyy vain murto-osa niistä vieraista aineista mitä on rommissa; whiskyssa ja ginissä. Se valmistetaan viljasta ja on miltei puhdasta alkoholia.

Mainitut lääkärit sanovat tutkimustensa osoittavan, että kohmelo ei johdu alkoholista vaan väkijuomissa olevista voimakkaista mikroskooppisista vieraista aineista. Mitä korkein on puhdas alkoholipitoisuus, selittävät ne, sitä vähemmän on pelkoa kohmelosta ja pysyvästä fyysillisestä vammasta.

Edelleen he selittävät, että mitä puhtaampaa on alkoholi, sitä hitaammin siitä juopuu.

Se mikä lyö teidät ilalla pois jaloiltanne ja tuo aamulla pikkumiehet takomaan ohimollenne, selittävät nämä tiedemiehet, aiheutuu väkijuomien yhteydessä olevista vieraista aineista.

Suoritettuaan 19 kuukautta kokeita rotilla, nämä lääkärit tekivät seuraavan yhteenvedon havainnoistaan:

"Kokeet osoittavat, että riippuen näiden vieraitten aineiden määrästä ne vaikuttavat sekä juodessa että jälestäpäin."

## Kaksi miestä pelastui ajelehdittuaan 11 päivää merellä

**Kingston, Jamaika.** — Curacaon saaren kaksi kalastajaa saapui tänne torstaina ajelehdittuaan 11 päivää merellä ilman ruokaa ja juomavettä.

Miehet joutuivat ajelehtimaan koska heidän moottoriveneensä menetti propellinsa.

— Canadan rautateillä oli vuoden 1953 lopulla kaikkiaan 187,980 rahtitavaravaunua eli 1,423 enemmän kuin vuosi aikaisemmin.

# Hampuri suomalaisen silmällä katsottuna

(VS) — Kouraantuntuvan todistuksen Länsi-Saksan viimeaikaisista tapahtumista näkee jo ensimmäisillä askelilla Aeron Convair-koneen laskeuduttua iltahämyssä Hampurin lentokentälle. Siellä on matkustajakone, jonka kyljessä on varmaan monia hätkähdyttävä sana: Lufthansa. Kymmenen vuoden pakollisen tauon jäkeen ovat saksalaiset jälleen nousseet siiville. Ja eikä kestäne enää pitkälti, kun toisenlaiset saksalaiset koneet nousevat Euroopan ylle niin Hampurin kuin muiltakin Saksan lentokentiltä.

Hampuri kärsi sodassa jättiläismäisiä vaurioita: lasketaan että peräti kahdeksankymmentä prosenttia kaupungin rakennuksista tuhoutui ilmahyökkäyksissä. Mutta tänään on kaupunki jo suurimmaksi osaksi noussut sorasta ja tuhasta. Vain siellä täällä eri puolilla kaupunkia muistuttavat rauniotalot äskeisen sodan kauhuista.

Kaupungn elämä sykkii vilkkaana sen kaduilla. Katse kiintyy väkisinkin ihmisten vaatetukseen. Pari vuotta sitten oli Länsi-Saksassa vielä huomattavan paljon miehillä vanhaa sotilasjäämistöä: hattuja, takkia, housuja. Nyt ne ovat kadonneet, jopa saksalainenkin sotilaskangas on kulutukselle altis. Vain harvoin enää vilahtaa pitkä, harmaa sotilasmallinen sadetakki.

**"MAAILMAN PORTTI"**

Laajalla satama-alueella — saksalaiset kutsuvat satamaansa "maailman portiksi" — on jälleenrakennustyö vielä täydessä käynnissä. Hampurin satama-alue oli luonnollisesti eräs viime sodan eniten pommitettuja kohteita, joten rakentamista siellä on riittänyt jatkuvasti ja edelleenkin. Kerrotaan, että peräti 2 900 erilaista alusta oli hylkynä satamassa tai sen välittömässä läheisyydessä, kun toukokuussa kymmenen vuotta sitten Natsi-Saksa pakoitettiin laskemaan aseensa. Ja edelleen lukuja, jotka puhuvat kovaa kieltään sodan tuhoista: sodalta säästyi vain 10% laiturimakasiineista, 35% varastomakasiineista, 20% nostokraanoista, 32% satama-alueen rautatiestä.

"Maailman portilla" kohtaavat kaikkien lippujen alla merta kyntävät alukset toisensa. Jälleen tilastoja: Viime vuonna kävi satamassa 16,000 alusta edustaen 41 kansakuntaa purkien ja lastaten tavaroita yhteensä 20,7 miljoonaa tonnia. Alukset vievät maailmalle kaikkea mitä Eurooppa tuottaa. Satamalaitureilla odottaa tänä tuulisena huhtikuun päivänä lastausvuoroaan IFA-autoja Itä-Saksasta, Skoda-autoja Tshekkoslovakiasta, vetureita, linja-autoja, kappaletavaraa jostakin Euroopasta.

Eräs sataman tämänkertaisista harvinaisuuksista on upporikkaan kreikkalaisen laivanvarustajan Onassiksen valkokylkinen maailman suurin, vielä uutuuttaan hohtava tankkilaiva, joka kantaa arabialaisperäistä nimeä, ja jonka kotipaikaksi on merkitty Jeddah.

Pieni moottorialus kiertelee uutterasti satama-altaasta toiseen, laiturilta laiturille, ja opas selittää väsymättä tonnimääriä, lastin laatua, tulo- ja määräsatamia. Hämmästyttävän usean aluksen perässä liehuu Saksan kelta-puna-musta lippu. Satamalaitteita korjataan, jossakin laiturin kyljessä varoitetaan sortumisvaarasta. Pari räjäytettyä betonibunkkeria sivuutetaan.

**IHMISIÄ "MAAILMAN PORTILLA"**

Entäpä ihmiset, jotka työskentelevät tämän satamajättiläisen eri lonkeroissa. Virallinen selitys kuuluu, että he tekevät työtä niin kauan kuin sitä riittää, ja jos se "väliaikaisesti" loppuu, maksetaan "huilauspäiviltä" palkkaa.

Nahkapuserolnen ja lippalakkinen Hampurin satamamies, joka tuntee työpaikkansa ja sen ahertajat, ei näe asioita kuitenkaan aivan näin ruusunhohtoisina. Hän puhuu tuhansista työttömistä, hän puhuu siitä, mitä tapahtuu satamassa miehille, jotka eivät pidä ajatuksia ominaan, varsinkin mikäli ne koskevat Länsi-Saksan tämänhetkistä suurta kysymystä aseistautumisesta, kysymystä sodasta ja rauhasta. Satamamiehet, työläiset ovat aseistautumista vastaan, mutta läheskään kaikki eivät uskalla ilmaista mielipidettään. On tuhansia työttömiä, jotka odottavat tilaisuutta hankkiakseen elatuksen itselleen ja perheilleen.

**ST. PAULI**

Elben rannalla on eräs Hampurin monista kaupunginosista. Tämän nimi on St. Pauli. Se on paikka, johon arvattavasti monen satamaan saapuvan aluksen merimiehen ansiot hupenevat, se on paikka, jonka kirkkaat, syttyvät ja sammuvat neonvalot houkuttelevat ja jonka lukuisten vieri vieressä olevien ravintoloiden ja olutkapakoiden vahtimestarit puhuttelevat miestä kuin miestä "herra tohtoriksi".

Huvittelupaikkojen valikoima on runsas ja monipuolinen. On tyrolilaistyylinen ravintola Zillertal: oluttta, tanssia ja torvisoittoa, on kapakka, jonka vetonumerona ovat hevoset ja kameelit, joilla ravintolayleisö voi maksusta ratsastaa kapakan keskellä olevalla pyöreällä areenalla ja jossa voi "huvitella" juottamalla kameelille lasistaan olutta. On ravintoloita, joiden ohjelma on mahdollisimman "vapaa" ja "rohkea". Kuten Pariisissa, ajattelevat ehkä omistajat, jotka ovat lainanneet laitoksilleen nimet Seinen kaupungista, alkaen "Punaisesta myllystä".

Mutta "pyhä" St. Pauli kätkee seiniensä sisälle paljon muutakin. Sen suojissa painetaan ihmisarvo lokaan ja kurjuuteen ja kaikki tämä tapahtuu viranomaisten luvalla ja valvonnassa. — Käynti tässä "huvittelukeskuksessa" ei voi olla jättämättä karvasta makua ja synkkiä ajatuksia.

**VALINTA**

Eräällä Hampurin laitakaupungin kadulla työntää toisellakymmenellä oleva poikanen omatekoista potkulautaansa. Hänellä on vanhat, hymyttömät kasvot ja hänelle liian suuren vanhan sotilaslakin alta katsovat vakavat silmät kahden hänelle outoa kieltä puhuvan muukalaisen valokuvauspuuhia.

Poikasen nimi on Benno. Hän asuu lähistöllä, ja hänellä on kuusi sisarusta. Siinä kaikki mitä hän kertoo.

Parin kulmanvälin takana on ilmoitustaulu, jossa suuri plakaatti mainostaa saksalaista sotilasfilmiä. On tietysti mahdotonta pelkän mainoksen perusteella sanoa sitä tai tätä filmistä, mutta tuskinpa sympaattisen näköinen tyylikäs natsikenraali, joka on pantufilmissä tuomitsemaan Hitlerin aikaa sotineen, julistaa rauhansanomaa.

Jälleen uusi plakaatti. Jäntevä käsi murskaa moukarilla hakaristikypärän. Mainos on Saksan Kommunistisen Puolueen vappujulistus, jossa kehoitetaan Saksan yhtynyttä työväenluokkaa murskaamaan militarismin.

Saksan kansan täytyy valita. Laitakaupungin pojan Bennon täytyy valita, hänen, jonka lapsuus on kulunut raunıokaupungissa, jonka leikkipaikka on ollut raunıotuneen Nikolainkirkon varjossa, jonka elämässä on tähän asti ollut vain sota ja sen seuraukset. Tuleeko hän pukeutumaan sotilaspukuun vai tarttuuko hän moukariin ja murskaa kypärän. Hänen on valittava. Hän tarttuu moukariin.

* * *

Jälleen Hampurin lentokentällä. Vuorokausi, 24 tuntia on kulunut. Aeron Convair nousee ja kääntää nokkansa pimenevässä illassa kohti pohjoista.

Pauli Vuorio.

**TILATKAA VAPAUS!**

*Kehittäkää suomenkielen taitoa!*

NYKYSUOMEN SANAKIRJA

Nyt on NYKYSUOMEN SANAKIRJAN valmistamisessa päästy puolivälliin: tämän kuusiosaisen monumentaaliteoksesta on jo valmistunut KOLME OSAA.

ENSIMMÄINEN OSA: 696 sivua, jossa 30,000 hakusanaa
TOINEN OSA: 735 sivua, jossa 36,000 hakusanaa
KOLMAS OSA: 753 sivua, jossa 34,000 hakusanaa
KAIKKI OSAT ON SIDOTTU NAHKASELKÄKANSIIN
Nykysuomen sana kirja on puhujan ja kirjoittajan turva.
Hinta $12.50 osa, eli kolme osaa yhteensä $35.00

* * *

Hieno ja kaunis lahjakirja
MEIDÄN MAA

Suomi sanoin ja kuvin jossa esitellään maakunnittain nykypäivien Suomi. Lähes 1,000 sivua, 696 kuvaa, 8 väriliitettä. Kirjan paino 8 paunaa. Koko 21x28,2 cm. — Nelivärıpäällyksessä Olavinlinnan kuva.
ARVOKAS JA UPEA LAHJATEOS MERKKI- JA JUHLAPÄIVIKSI
Hinta nahkaselkäkansissa $17.00

Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Limited
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

## Intia alentanut tullia

**New Delhi.** — Intian rahaministeri Chintaman Deshmukh ilmoitti taina, että Intia on laskenut tekstiilituotteiden tullia 85 prosentista prosenttiin.

Tullialennus seurasi brittiläisten valitusta, että samaan aikaan kun Intian tekstiilituotteita tuodaan vapaasti Britanniaan, niin Britannian tekstiilituotteilla on korkeat tullimaksut Intiassa.

Tullialennus koskee kaikkia maita, mutta kaikkein enimmän hyötyy Britannia.

Otamme vastaan Suomen TUL:n URHEILULEHDEN TILAUKSIA

| | |
|---|---|
| B-TILAUS — 1 VK. TUL-lehti | $7.0 |
| A-TILAUS — 1 VK. TUL-lehti ynnä TUL:n Joulu | 8.0 |
| 6 kk. TUL-lehti | 4.0 |
| NAISTEN URHEILULEHTI 1 VK. | 3.0 |

Lähettäkää tilauksenne osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
TUL-lehden valtuutettu asiamies
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Suuri suomalaisten äänilevyjen alennusmyynti

Käsittäen kaikki FENNIA- ja LEIJONA-levyt
Tavallinen hinta $1.25
NYT AINOASTAAN 85¢
Ostajan maksettava posti- tai expressilähetyskulut

Kiirehtikää tilaamaan nyt, kun saatte hyviä äänilevyjä halvalla

• LEIJONA-LEVYJÄ:

| | |
|---|---|
| A 207 | Valse Lente, Oskari Merikanto<br>Kesäillan Valssi, Oskari Merikanto, Kuoro ja Leijona konserttiorkesteri |
| T 5020 | Jätkän Serenaadi, Valssi, Yrjö Haapanen<br>Jätkän Lauantai, Jenkka, Yrjö Haapanen |
| T 5048 | Kapakan pikkuinen Liisi, Jenkka, Kippari-Kvartetti<br>Vanhan Merirosvon kapakassa, Tango |
| T 5049 | Muurari, Valssi, Kippari-Kvartetti<br>Hawaii-Idylli, Foxtrot, Tapio Rautavaara |
| T 5053 | Unikuva, Tango Metro-tytöt<br>Vanha kotini, Tango, Eero Väre |
| T 5062 | Delila, Aavikon tytär, foxtrot, Katariina ja naiskuoro<br>Apashi-Tango, Aipo Nuoli |
| T 5063 | "Stadin Kundi", foxtrot, Georg Malmsten<br>Luoksein käy, armahain, valssi Georg Malmsten |
| T 5079 | Hurmio, Tango, Veikko Tuomi<br>Sydän harharetkellä, valssi, Veikko Tuomi |
| T 5083 | Onnen tie, tango, Veikko Tuomi<br>Oli kuu, Bequin Foxi, Veikko Tuomi |
| T 5085 | Sulle laulan mä hiljaa, tango, Olavi Virta<br>Tuulikannel, tango, Olavi Virta |
| T 5088 | Hanuri kertoo Argentiinassa, tango<br>Margaret, valssi (Lasse Pihlajamaa, harmonikka ja yhtye) |
| T 5090 | Erokyynel, tango, laul. Veikko Tuomi<br>Liian monta muistoa, beguin, laul. Hertta |
| T 5092 | Sinulle, Beguin<br>Me tanssime taas, tango-beguin (Laul. Veikko Tuomi) |
| T 5094 | Se julmetun suuri laiva, jenkka, Pentti Kaartinen ja "Kulkurit"<br>Ne ajat, Slow-Fox, Pentti Kaartinen ja "Kulkurit" |
| T 5095 | Unta ja totta, valssi, Eugen Malmsten<br>Töölön Tuula, Slow-Fox, Eugen Malmsten |
| T 5097 | Mustaa rakkautta, Fox-trot, Eugen Malmsten<br>Sata laulua rakkaudesta, Eugen Malmsten |
| T 5098 | Varuskunta rakkautta, valssi, Veikko Lavi<br>Hämeen Helmi, Jenkka, Veikko Lavi |

• FENNIA-LEVYJEN valikoima

| | |
|---|---|
| F 101 | Varisevat lehdet, valssi, säv. Paul Norrback<br>Koomikkojen tanssi, säv. Smetana |
| F 104 | Unkarilainen tanssi No. 5, säv. Brahms, sov. Norrback<br>Rentola jenkka, säv. Paul Norrback |
| F 106 | Figaron häät, overtuuri, säv. Mozart, sov. Norrback<br>Hauskat hetket, säv. Paul Norrback |
| F 107 | Kesäillan valssi, säv. Merikanto, sov. Paul Norrback<br>Ilon siivin, jenkka, säv. Paul Norrback |
| F 108 | Lumoava hetki, tango, säv. Paul Norrback<br>Kulkurin valssi, sov. Paul Norrback |
| F 109 | Itämainen tunnelma, säv. Paul Norrback<br>Polkka sikermä No. 1, sov. Paul Norrback |
| F 110 | Bloor Street Rhumba, säv. Paul Norrback<br>Kotia muistellessa, valssi, säv. Paul Norrback |

TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
LEIJONA, FENNIA JA BEAVER LEVYJEN VÄHITTÄIS- JA TUKKUMYYJÄT
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

# LUOKITELLUT ILMOITUKSET

## MYYTÄVÄNÄ

HYVIÄ 100'x220' RAKENNUSTONTteja, uuden Toronton 69 maantien varrella vastapäätä CHNO-lähetysasemaa. Eivät ole kivisiä. Hallituksen lainadepartmentin hyväksymät. Kysykää: Jalo Pulkkinen, Puh. OS. 3-2087, Box 89, Lockerby. (5-7-10)

## VUOKRATTAVANA

3-HUONEEN HUONEISTO (Apartment) vuokrattavana, ei lapsia. Kysykää: 474 Burton Ave., Sudbury, Ont. (5-7-10)

KAHDEN HUONEEN LÄMMITETTY huoneisto, 51 Tuddenham Ave. Gatchell, Ont., puhelin OS. 3-6497. (7-10)

SUNNYSIDE HALL (ENTINEN CSJ:n Long Laken os. haali) Long Lakella vuokrattavana kaikkiin tilaisuuksiin sekä kahden huoneen kesähuvila, jossa on painovesi ja sähkö. Kysykää: K. Korpela, R. R. 2, Sudbury, puhelin OS. 3-0094. (10-14-17)

## FARMI MYYTÄVÄNÄ

55 EEKKERIN PINTA-ALA, JOSTA viljelyksellä 15 eekkeriä. Sopiva paikka pienelle perheelle. 3-huoneen asuinrakennus, vesi menee ulos, kaivo nurkalla, navetta kolme lehmälle, vesi tulee navettaan, iso kanala 300 kanalle, sähkö joka paikassa, kaksi autotallia, kahden huoneen sauna. 15 mailia kaupungin rajasta. Kysykää hinnasta paikan päällä: Mr. Teuvo Säisä, R. R. 1, Kaministiquia, Ont. Dowson Road. (10-12-14)

FARMI- JA ASUTUSTILA WAHNApite-Burwashin tien varrella myytävänä, 12½ mailia Sudburysta. Tilan yhteinen pinta-ala 160 eekkeriä, asuttua noin 20 eekkeriä. Rakennukset kohtalaisen hyvässä kunnossa. Tukkipuita yli oman tarpeen. Polttopuumetsää 1,000 koortia taataan. Erinomainen paikka karjan ja vesilintujen kasvattajille. Myydään sattuneesta syystä pikaisesti kaikkine irtaimistoineen $1,500 tai enimmän tarjoavalle. Käynti paikan päällä suotava. Kysykää: Toivo Aho, Wahnapitae, Ont.

ALAVON SAUNA
nyt avoinna
KESKIV., TORST., PERJANT. ja LAUANT.
Kello 1—11 ip.
Puh. OS. 5-7613 341 Antwerp Ave.

VESIROTTIA, MAJAVIA ja SAUKKOJA HALUTAAN
Maksan korkeammat hinnat kuin viime vuonna, majavan ja saukon nahoista. Muutkin nahat kysyttyjä. Tuokaa tai lähettäkää!
JACK LEVE
RAW FURS
Puhelimet OS. 5-5431 ja OS. 3-1904
254 Larch St. Sudbury

McLEOD
MOTORS & EQUIPMENT
65 Larch St. Sudbury
PALVELLUT SUOMALAISIA YLI 35 VUOTTA
FORD & MONARCH
henkilöautoja
Puhelin OS. 3-9501
FORD KUORMA-autoja
ja traktoreita
Puhelin OS. 3-3404
ED. FREEMAN,
suomalainen myyjä

Drink
SunCrest
ORANGE
Se nautintorikas
VIRVOKEJUOMA
*Hyvää yksin tai seurassa*
SUPERIOR BEVERAGES
LIMITED
PUHELIN OS. 4-4313
:05 Albinson St. Sudbury

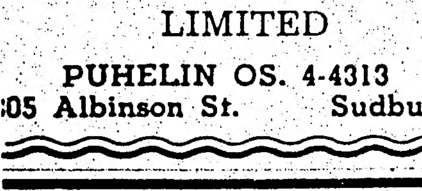

JAMES H. DAVEY
KOKSIA - KOLIA - PUITA
Parhaimpaa öljyttyä
strokeri kolia
PUHELIN OS. 5-5647
177 Kathleen St. W. Sudbury

Matkustakaa Suomeen
Lähempiä tietoja saatte toimistolta jolla on matkailukokemusta vuodesta 1936.
RITARI TRAVEL AGENCY
Edustamme laivalinjoja, lentolinjoja, hotelleja ja huvimatkoja
7 Cedar St. Puhelin OS. 5-5685 Sudbury, Ontario

# SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

## MUISTILISTA

**Kuorolaisten kokous** ja harjoitus huomenna klo 7.30.

**Lainakirjasto** on avoinna Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30—8.30 ip. Kirjoja lainataan maksutta kaikille.

**Työn Puiston sauna** on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 1 — 11 ip.

**CSJ:n osaston johtokunnan** ja Työn Puiston komitean yhteinen kokous tiistaina klo 7.30 ip. Työn Puistossa.

**Televisiotanssit** on siis ensi perjantaina klo 7.30 Finnish-haalilla.

**Alertsin kokous** on torstaina klo 8 haalilla. Liittokokousasioita kuin myöskin tulevan kesäkauden toimintaa koskevia asioita käsiteltävänä.

**TV-tanssien liput** olisi tilitettävä mahdollisimman pian niille henkilöille, joilta liput on saatu. Mikäli miesten liput ovat kysymyksessä voidaan ne tilittää Kalle Salolle.

## Naisten atomibingoa pelataan huomenna Työn Puistossa

Naiset tekevät vielä huomenna yhden yrityksen miesten voittamistarkoituksessa sillä naisten kilpailuryhmän toimesta on järjestetty keskiviikko-illaksi atomibingo Työn Puistoon. Sinne mennään varmaankin joukolla pelaamaan bingoa, niin miehet kuin naisetkin.

Tilaisuuteen on järjestetty myöskin hyvä kahvitarjoilu. Siellä siis tavataan. — K.

## $50,000 tulipalo

Viime perjantai tuhosi Silver Beech Inn-nimisen ravintolan Long Laken tien varrella aiheuttaen noin $50,000 vahingon. Ravintolan omistaja ja henkilökunta pelastuivat yövaatetuksessaan. Rahaa väitetään palaneen noin $800.00. Viallisen sähkölangoituksen arvellaan olevan syynä tulipaloon.

### ADELE MÄKI KUOLLUT VIIME YÖNÄ TÄÄLLÄ

**Vuodesta 1910 lähtien Sudburyn seudulla asustanut mrs. Adele Mäki kuoli viime yönä täkäläisessä General Hospitalissa. Hän oli syntynyt Sysmässä 66 vuotta sitten. Hautajaisten pitämistä koskevista asioista ei ole vielä tietoa mutta niistä ilmoitetaan seuraavassa lehdessä.**

LÄÄKÄRI JA KIRURGI
DR. L. HOOEY
Puh. OS. 3-3695 Kotiin OS. 5-6729
Medical Arts rakennuksessa
260 Cedar St., Sudbury

SUDBURY CLINIC
Lääkärit ja kirurgit
DR. S. S. POLACK
DR. R. M. THOMSON
DR. I. W. DAVIDSON
DR. D. K. MURPHY
DR. J. P. STEELE
DR. H. A. McDONALD
Hammaslääkärit
DR. I. G. POLACK
DR. L. N. HOBBS
DR. D. LINKLATER
Suomalainen tulkki
Puhelin OS. 3-7181
130 Elm St. E. Sudbury

ÄITINPÄIVÄ KUKKIA
KAUNIITA PURKKIKUKKIA JA KUKKAVIHKOJA
Rinta-, hää- ja hautajaiskukkalaitteet ja seppeleet erikoisuutemme
NOPEA PALVELUS
LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin OS. 3-9596
60 Eyre St. Sudbury

LÄÄKERESEPTEJÄ
täytetään huolella — 24 tunnin palvelus
VAPAA RESEPTIKULJETUS
Sudburyssa ja McKimissa
Tuokaa reseptinne meille
SHAW'S PHARMACY
REXAL APTEEKIT
400 Montague St., Sudbury
Puh. O. 3-6023 ilt. OS. 3-7628
430 Trout Lake Rd., Lockerby
Puhelin OS. 3-7177 ilt. OS. 4-1231

# Musikaalinen juhlatilaisuus tulossa Finnish-haalilla

**Toronto.** — Hei-hei te Sudburyn ympäristöläiset. Ottakaapa tämä kirjoitus tarkoin huomioonne ja älkää sitten unohtako sitä asiaa mistä minä nyt teille ilmoitan.

Kun siellä Finnish-haalilla pidetään ne Lilyn ja Georgen häät tk. 21 pnä niin kaikki CSJ:n Toronton osaston musikaaliset voimat saapuvat näihin häihin, koska hekin kuuluvat musikaalisiin voimiimme. Siitä syystä on päätetty, että Finlandia-kuorot ja soittokunta antavat seuraavana päivänä, siis sunnuntaina, konsertin Sudburyn Finnish-haalilla. Silloin siellä esitetään valikoitu ohjelma, jonka esittämiseen osallistuvat kuorot ja soittokunta kuin myöskin monet yksilöt.

Koettakaahan siis täyttää Finnish-haali silloin viimeistä istuinta myöten. Sitä ette varmaankaan kadu sillä kysymyksessä on todella monipuolinen ja runsas ohjelma.

Siellä siis tavataan! Sudburyn Sävel-kuoron entinen jäsen ja Finlandia-kuoron altto.

# Etelämaalaisten hyvin onnistunut näytelmävierailu

Sudburyn seudun teatteria harrastavalla kansalla oli sunnuntaina iltapäivällä mieluisa tilaisuus tavata entisiä tuttuja Finnish-haalin palkeilla kun St. Catharinesin Starin kuoron toimesta esitettiin Arvo Airamon kirjoittama 3-näytöksinen huvinäytelmä "Avioeron kynnyksellä", joka on miellyttävä kansan elämän kuvaus.

Yhtä lukuunottamatta olivat näyttelijät entuudestaan tuttuja sudburylaiselle yleisölle ja he suoriutuivat tehtävistään verrattain hyvin, naiset mielestämme yleensä paremmin kuin miehet, joista emme malta olla erikseen mainitsematta Dolores Niskasen ja Irja Kivisen erikoisen onnistuneita esityksiä. Näytelmän oli ohjannut Hannes Vuori, joka oli itsekin mukana näytelmässä. Muilla osilla esiintyneet suoriutuivat tehtävistään verrattain hyvin.

Oli ilahduttavaa että St. Catharinesin näyttelijät olivat asettaneet näyttämölle sellaisen kappaleen, jonka he saattoivat esittää täällä saakka ja vielä ilahduttavampaa on se, että he puolittain lupasivat saapua tänne uudelleen vierailulle, arvatenkin vasta ensi syksynä alkavan teatterikauden aikana. Olette varmasti tervetulleet tänne uudelleen. — H. S.

## Maatalousklubilla vuosikokous Beaver Lakella tk. 26 pnä

Beaver Laken maatalous-ja osuustoimintaklubin vuosikokous pidetään torstaina tk. 26 pnä, alkaen klo 8 illalla CSJ:n Beaver Laken osaston haalilla. Nyt jos koskaan on kaikkien jäsenten kokoukseen saapuminen välttämätön sillä kokouksessa on käsiteltävänä sellaisia asioita, jotka vaativat kaikkien jäsenten saapuvilla oloa.

Painakaa siis kokousaika mieleenne ja saapukaa keskustelemaan yhteisistä asioista yhteiseksi hyödyksi. — Alfa

## Lisää ehdokkaita maakuntavaaleihin on harkittavana

Sunnuntaina Frontenac-hotellissa pidetyssä Sudbury and District Farm Labor Associationin kokouksessa päätettiin kutsua koolle yhdistyksen jäsenistön joukkokokous sunnuntaiksi tk. 22 päiväksi ehdokkaiden nimittämistä varten kesäk. 9 pnä pidettäviin maakuntavaaleihin.

Kokouksessa päätettiin pyytää ehdokkaiksi Nels Thibault ja Bob Carlin ja kummatkin miehet lupasivat vakavasti harkita ehdokkaaksi ryhtymistä.

## Mine-Mill-union osasto 902 järjestämistyö edistyy

Ontarion työsuhdelautakunta on viime viikolla tunnustanut Mine-Mill-unionin osasto no 902:n Laberge Lumber and Supply Limitedin ja Champion Fuels Limitedin työläisten edustajaksi työehtosopimustarkoituksia varten. Näissä liikkeissä on työssä noin 60 henkilöä ja koska niiden kaikki työläiset olivat liittyneet osasto no 902 jäseneksi, oli tunnustuksen myöntäminen automaattinen. Seuraavana askeleena on neuvottelujen aloittaminen uuden työehtosopimuksen laatimista varten.

## Nousi seisaalleen kanootissa; hukkui sen seurauksena

Kaksi vuotta Canadassa ollut nuorukainen, 17-vuotias Henry Krankkala Naughtonista hukkui torstaina Kinogami-jokeen sen johdosta, että hän nousi seisomaan ollessaan kanootissa. Hänen 16-vuotias toverinsa Jaakko Merko Torontosta pelastui. Nuorukaiset olivat menossa Kormak Lumber Co:n kämpälle kun kanootti kaatui noin 50 jaardin etäisyydessä rannasta. Krankkala hukkui noin kahdeksan jalan syvyyteen koska hän yritti uida rannalle, eikä jäänyt kanootin varaan kuten toinen kanoottiturvallisuuden sääntö olisi edellyttänyt.

## Farmers Union kokous Mine-Mill-haalilla ensi sunnuntaina

Ensi sunnuntaina pidetään täkäläisellä Mine-Mill-haalilla tämän seudun farmarien union jäsenten yleinen kokous, joka alkaa klo 7 illalla.

Tässä tilaisuudessa arvotaan myöskin se auto, josta on ollut viime aikoina lippuja myytävänä.

Kaikkia farmarien union osastojen jäseniä kehoitetaan osallistumaan tähän kokoukseen.

# Sudburyn miehet eivät voittaneet mestaruuksia

Sudburylaiset nyrkkeilijät eivät voittaneet Canadan mestaruuksia Reginassa viime viikon iopulla pidetyissä amatöörien mestaruuskilpailuissa, joissa oli vähänlaisesti kilpailijoita, joka johti siihen, että yksi nyrkkeilijä voitti mestaruuden ottelematta koska hänen sarjassaan ei ollut vastustajaa.

Eräs kilpailujen parhaista otteluista oli sudburylaisen Jorma Ahopellon ja Hal McGunisalin välinen ottelu, joka ratkesi Melfortin miehen eduksi, joka voitti kevyen välisarjan mestaruuden. Sarjassa oli neljä kilpailijaa.

Kilpailuihin osallistuneista oli suurin osa länteläisiä ja myöskin suurin osa mestaruuksista joutui lännelle, kaikkiaan kuusi kymmenestä. Kaksi kilpailijoista oli viime vuoden mestareita mutta kummatkin menettivät kruununsa uusille nousukkaille.

Lupaavin nyrkkeilijä kilpailuissa lienee ollut 15-vuotias Ron Paulsen Edmontonista, joka voitti kääpiösarjan mestaruuden otellessaan vancouverilaista Lloyd Dupasia vastaan. Dupas oli häntä neljä vuotta vanhempi Seattlen, Tacoman ja Vancouverin kärpässarjan mestari. Sarjassa oli kolme kilpailijaa.

Toinen sudburylainen, John Houle, otteli kevyessä sarjassa ja hävisi ottelunsa Ray Shanksille Halifaxista, josta tuli Canadan mestari.

# Mine-Mill-uniolla yleinen äänestys ensi maanantaina

Mine-Mill-union kaikissa osastoissa on tärkeä päivä maanantaina tk. 16 pnä sillä silloin äänestetään niistä muutosehdotuksista union sääntöihin, mitkä edellyttävät, että union canadalainen jäsenistö saa itsehallinto-oikeuden. Samaan aikaan tapahtuu myöskin union kansainvälisten virkailijain vaali.

Union Sudburyn osaston no 598 presidentti Mike Solski on kehoittanut kaikkia union jäseniä osallistumaan tähän äänestykseen. Hän sanoi, että union canadalaisten jäsenten autonomian pitää saada niin yhdysvaltalaisten kuin canadalaistenkin jäsenten hyväksyminen.

Mr. Solski on samalla suositellut, että union canadalaiset jäsenet antaisivat luottamuslauseensa seuraaville, jotka ovat ehdokkaina mainittuihin virkoihin: Presidentiksi John Clarke, varapresidentiksi Orville Larson, Ashbury Howard ja Nels Thibault, sihteeri-rahastonhoitajaksi Albert Pezzati ja kahdeksannen piirin edustajaksi union johtoon Wm Kennedy Sudburysta.

Muistakaa ottaa jäsenkorttinne mukaan mennessänne äänestyspaikoille ensi maanantaina.

## Speckled-rautujen paras pyyntipaikka

Riistaviranomaiset arvelevat, että paras speckled-rautujen pyyntipaikka tällä alueella on Shofly, joka sijaitsee CNR:n varella, noin 40 mailia länteen Capreolista. Vaikka sinne ei ole autotietä ja ainoa kulkuyhteys on Felixin asemalta, kerrotaan järvelle kerääntyneen rautujen pyyntiajan alkaessa noin 150 kalastajaa. Rautujen kerrotaan olleen hyvällä syöntituulella sillä suuret otuksetkin tarttuivat vaikka minkälaiseen syöttiin tahansa, joten saalis oli varsin runsas. Suurimman kerrotaan olleen viiden ja puolen paunan painoisen.

## Kulkukielto Sudburyn seudulla peruutettu

Sudburyn seudun kahdeksan townshipin alueilla voimassa ollut kulkukielto peruutettiin viime viikon lopulla. Sitä huolimatta tarvitaan metsässä kulkemista varten edelleenkin metsänkulkulupa, joita saa maksutta tavanmukaisista paikoista. Piirin metsänhoitaja on kiittänyt yleisöä siitä mainiosta yhteistoiminnasta mitä se on osoittanut tähän mennessä metsäpalovaaran torjumisen suhteen.

— Canadassa kannutetun lihan tehtaan keskimääräinen myyntihinta on kohonnut 20.1 sentistä vuonna 1946 58.6 senttiin vuonna 1953.

# Toryt ja laboristit lupaavat Britanniassa neuvotteluratkaisua

## Pääministeri Eden ja laboristien johtaja Attlee lupaavat huomioida kansan tahdon

**Lontoo.** — Ottaen huomioon Britannian väestön yleisen mielipiteen, Anthony Eden ja Clement Attlee kumpikin lupasivat lauantaina valitsijoilleen, että jos heidän puolueensa tulee valituksi toukokuun 26 pnä pidettävissä vaaleissa, niin he tulevat järjestämään korkeimman portaan neuvottelut idän ja lännen välillä.

Torypuolueen johtaja, Anthony Eden lupasi valitsijoilleen, että hän on valmiina neuvottelemaan missä portaassa tahansa kommunistien kanssa maailman jännitystilanteen huojentamisesta.

"Suunnitelmia on jo tehty tällaisen kokouksen järjestämiseksi. Me olemme valmiina keskustelemaan missä portaassa tahansa — joko valtion päämiesten tai ulkoministerien kesken. Minä luulen, että molemmat kokoukset ovat tarpeelliset", sanoi pääministeri Eden.

Aikaisemmin päivällä Työväenpuolueen johtaja Attlee sanoi Newcastlessa, että "jos meidän puolueemme valitaan uudelleen hallitukseen, me ryhdymme viivyttelemättä toimenpiteisiin neuvottelujen järjestämiseksi Venäjän ja Yhdysvaltain välillä, sillä nyt vallitsee todellinen sodan vaara."

"Britannian nykyinen hallitus on toiminut liian hitaasti yhteyksien ottamiseksi Venäjän hallituksen kanssa. Tässä vaarallisessa maailmassa meidän on keskusteltava viivyttelemättä korkeimmassa portaassa," sanoi Attlee.

Kun Britannian yleisvaalit suoritetaan vajaan kolmen viikon kuluttua niin poliittiset huomioitsijat ovat sitä mieltä, että konservatiivipuolueen sadat kenttäjärjestäjät omaksuvat pääministeri Edenin neuvottelulausunnon päätunnustukseksen propagandatyössä.

# Sosialistiset maat ja ECE:n raportit

**Ylläolevalla otsikolla kirjoitti SKDL:n äänenkannattaja Vapaa Sana huhtikuun 27:nnen pn toimitusartikkelissaan seuraavaa:**

Yksi ja toinen taloudellinen asiantuntija on viime aikoina ruvennut myöntelemään, että koko kapitalistista maailmaa uhkaa peloittava taloudellinen lamakausi. Niiden asiantuntijoiden, jotka arvioivat, ettei USA ole vielä millään tavalla selviytynyt vuoden 1953 lopussa alkaneesta taloudellisesta takaiskusta, alkaa olla yhä suurempi. Takaisku (recession) muuttuu ennemmin tai myöhemmin lamaksi (depression). Mutta nyt ei ole enää kysymys yksin Yhdysvalloista vaan koko kapitalistisesta sektorista. Englannin tuotantoelämä on selvästi taantunut viimeisen puolen vuoden aikana ja tulevaisuuteen suhtaudutaan synkin aavistuksin. Samaan aikaan sosialistisessa sektorissa Neuvostoliitosta ja kansandemokratioista saapuu tietoja, jotka vakuuttavasti osoittavat, että taloudellinen aktiiviteetti erinomaisin tuloksin on ollut näissä maissa jatkuvaa ja voimakasta.

Erittäin mielenkiintoisia tietoja tarjoaa YK:n alaisen Euroopan taloudellisen komission (EC) äsken ilmestynyt taloudellinen katsaus, jossa kiinnitetään suurta huomiota myös Neuvostoliiton ja kansandemokratioiden talouselämän ja ulkomaankaupan kehitykseen. Sosialististen maiden vv. 1945-49 laatimien pitkäaikaisten taloudellisten suunnitelmien — nämä suunnitelmat olivat aluksi eri pituisia kestoajaltaan, mutta nykyään ne laaditaan kaikki 5-vuoden ajanjaksoa silmälläpitäen — ytimenä oli kansantalouden teollisen perustan luominen ja vahvistaminen. Tämä perusta oli jo aikaisemmin Neuvostoliitolla ja Tshekkoslovakialla, joten niiden osalta on ollut ensi sijassa kysymys teollisen perustan vahvistamisesta ja laajentamisesta.

Joka tapauksessa taloussuunnitelmat nostivat näissä maissa rautamalmin, teräksen ja sähkövoiman tuotannon viime vuoden loppuun mennessä sotaa edeltäneestä tasosta kaksinkertaiseksi. Samanaikaisesti teollisuuden palveluksessa olevien henkilöiden lukumäärä on noussut yli 30 prosentilla. Ulkomaankauppaan on kiinnitetty suurta huomiota. Sosialististen maiden keskeinen kauppa on noussut sotaa edeltäneestä tasosta yli 20-kertaiseksi. Myös ne ovat pyrkineet lisäämään kaupan käyntiänsä kapitalististen maiden kanssa. Mutta kuten tunnettua Yhdysvaltojen harjoittama diskriminatoorinen kauppapolitiikka on estänyt sosialististen ja kapitalististen maiden välisen tavaranvaihdon laajentumasta normaaliin suuruisiin uomiinsa. Sosialististen maiden ulkomaankauppatilastossa Neuvostoliitto on luonnollisesti ensimmäisellä sijalla, mutta toiseksi on kohonnut Saksan Demokraattinen tasavalta ennen Tshekkoslovakiaa ja Puolaa. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että myös Kiinan kansantasavallan kauppa on viime aikoina voimakkaasti noussut varsinkin muiden sosialististen maiden kanssa. Näitä Kauko-Idän asioita Euroopan taloudellinen komissio ei kuitenkaan käsittele raporteissaan.

ECE toteaa raporteissaan myös, että asuntorakennustoiminta on sosialistisissa maissa voimakkaasti edistynyt ja miltei kaikki ovat saavuttaneet tuotantotavoitteensa. Esimerkiksi Unkarissa ei ole saavutettu tavoitetta sen johdosta, että tavoite oli alunperin asetettu liian korkealle, kertovat ECE:n raportit!

Luonnollista on, että ECE kiinnittää raporteissaan suurinta huomiota Neuvostoliiton taloudelliseen kehitykseen, joka on ollut todella valtava. Vuosi toisensa jälkeen Neuvostoliitossa on saavutettu ja runsaasti ylitettykin tavoitteet teollisuuden perusaloilla, kuten hiilen, raakaöljyn, teräksen, sementin, puutavaran ja sähkövoiman tuotannossa. Sijoitustoiminta kasvoi viime vuonna 15 prosentilla edellisen vuoden tasosta. Työläisten reaalipalkat nousivat samaan aikaan 5 prosentilla.

Maataloudessa epäedullisista säässuhteista johtuen normaaleja tavoitteita edellyttäviä satotuloksia ei ole saavutettu vuosina 1953 ja 1954. Erityistä huomiota ECE kiinnittää raporteissaan siihen jättiläismäiseen työhön, johon on ryhdytty laajojen Keski-Aasian ja Siperian alueiden saattamiseksi viljelyskelpoiseksi maaksi. Alueet käsittävät noin 30 miljoonaa hehtaaria viljelyskelpoista maata. Tämän suunnitelman toteuttaminen on lisäävä Neuvostoliiton vuotuista tuotantoa ainakin 30 miljoonalla viljatonnilla. ECE:n mukaan Neuvostoliiton karjakanta lisääntyi myös viime vuonna. Neuvostoliiton uudet jokin aika sitten julkisuuteen saatetut suunnitelmat edellyttävät karjakannan lisäämistä kaksinkertaiseksi vuoteen 1960 mennessä.

ECE ei esitä raporteissaan yhdessäkään kohdassa, että sosialistisissa maissa olisi kärsitty taloudellisia takaiskuja, laman uhkasta puhumattakaan. Luonnonolosuhteet voivat asettaa joitakin vaikeuksia. Mutta luonnonvoimat onkin ainoa ala, jota sosialistisessa sektorissa ei vielä kokonaan hallita. ECE:n raportit eivät ole laadittu minkäänlaiseksi propagandaksi sosialismin puolesta, mutta tosiasioita ei voida kumota, ja niitä ei ole ECE:kään raporteissaan voinut eikä halunnut kumota.

# Union presidentti eroitettu toimestaan

**Montreal.** — Viime viikon lopulla päätti National Syndicate of Linotype Operators (CCCL) eroittaa uniosta ainiaaksi sen presidentin Emile Ducharmen koska hän oli montrealilaisen päivälehden Le Devoirin rakennuksen edustalla mennyt pikettilinjan läpi.

Neljä muuta union jäsentä eroitettiin uniosta viideksi vuodeksi ja sakotettiin $500, kun he vastoin määräyksiä menivät pikettilinjan läpi.

Unio järjesti pikettilinjan Le Devoirin rakennuksen edustalle senjälkeen kun lehti eroitti kirjapainon taittamisosaston miehet, jotka ovat yrittäneet saada aikaan työehtosopimusta.

**Toronto.** — Viime lauantaina sai surmansa Johnny Sayk juuri samana päivänä kun hänen 8 syntymäpäivänsä viettoa järjestettiin.

Hänelle sekä toisille pojille tuli riita ja pojat alkoivat kivittää toisiaan. Kivi sattui hänen kasvoihinsa, jonka johdosta hän kaatui ja jäi maahan. Paikalle kutsuttiin ambulanssi, ja poika kuljetettiin sairaalaan jonne saavuttaessa hän oli jo kuollut. Lääkärin tutkimus osoitti, että kuolema oli seurannut veren tunkeutumisesta aivoihin.

## Poikkesivat täällä

Torontossa vierailemassa olleet Eino Simonen ja H. Isotalo poikkesivat tänään täällä, ollessaan paluumatkalla kotiin Sault Ste. Marieen.

SYNTYNYT
TERVE POIKA
Mary ja Olavi Ojalle
Sudbury General sairaalassa lauantaina, toukokuun 7 pnä 1955.
Äiti ja poika voivat hyvin.
MARY JA OLAVI OJA,
Lockerby, Ontario

## Yksi kuoli ja 10 sairaalaan autojen yhteentörmäyksestä

**Port Credit.** — Yksi sai surmansa ja 10 loukkaantui kun kolme autoa törmäsi yhteen Dundasin valtatiellä vähän matkaa täältä. Surmansa sai Cecil Martindale.

## Tulipalo aiheutti $225,000 vahingon

**Kitchener.** — Tulipalo tuhosi täällä Granite Clubin haalin ja sen aiheuttamat vahingot arvioidaan $225,000. Tulipalossa tuhoutui $60,000 arvosta auton renkaita.

Tulipalon aiheuttajiksi epäillään lapsia jotka olivat leikkineet haalin takapuolella.

## Kuoli autojen yhteentörmäyksessä

**Tralee.** — Yksi mies sai surmansa ja neljä loukkaantui autojen yhteentörmäyksessä viime lauantaina maantieristeyksessä vähän matkaa täältä.

Onnettomuudessa sai surmansa 57-vuotias W. E. Woods.

TILATKAA VAPAUS!

Raut
kalas

Horn
löydett
ratatyö
mis.
sunnun
löydett
nenkui
maan.

KO
GO
T
VU
Tai
lauai
Kokou
maan
maant

★ SUURET SUDBURYN NAISTEN JA M
KEVÄT T.V.-T
FINNISH-
Perjantaina, to
alkaen kl
Lahjavoittoja
Soittaa VILLGRE
Liput 25c, kaksi lippua
tans

SUOMI ELOKUVAT
"VARUSKUNNAN PIKK
Pääosissa: Elsa Turakainen, Arvi Tuomi
Peltonen.
Ohjaus: Eero Levä — Valmistam
sekä toisena englannin
"ANNA
Jossa pääosaa esittää kuuluisa italialainen
Vittorio Gassman
ESITYKSET:
SUDBURY, Sampo Hall, keskiviikkona, to
SAULT STE. MARIE, Steelton Hall, torsta
8 ill.
SAULT STE. MARIE, Chateau Pines Hall,
kello 8 illalla.
LONG LAKE, Suomiranta, maanantaina, t
TORONTO, F. S. Club, 19 Huron St., kesk
p. klo 8 ill.
TORONTO, Hungarian Hall, 245 College
19 p. klo 8 ill.
ST. CATHARINES, Ukrainian Hall, 85 H
toukokuun 20 p. klo 8 ill.
COBALT, CSJ:n haali, maanantaina, touk
KIRKLAND LAKE, Ukrainian Hall, tiistai
TIMMINS, Harmony Hall, keskiviikkona, t
Sisäänpääsy: $1.00— Lap

UUDET
RYTMII
SAAP
Koko lähe
valittuja
• DECCA
SD 5148 Isoisän olki hattu, laulelma, Tapio
Ontuva Erickson, laulelma, Tapio
SD 5171 Minä soitan sulle illalla, tango, M
Lintu merellä, laulelma, Matti Lo
SD 5172 Hopeahääpäivänä, valssi Erkki Ju
Sydämeni ääni, tango, Erkki Jun
SD 5202 Älä, tyttöni, itke, tango, Olavi Vir
Poskivalssi, Olavi Virta
SD 5231 Kolme sormusta, jenkka, Matti Lo
Vanha ystäväni, valssi, Matti Lo
SD 5275 Pariisin kaduilla, valssi, Olavi Vir
Kerran saavun satamaan, merimi
SD 5286 Äidin syntymäpäivä, valssilaulu,
Paimenhuilu soi niin katkeraan, fo
• RYTMI
R 6095 On aivan samaa, laulelma, Kauko K
Yö perhonen, tango, Iris Kangasnien
R 6119 Kulkurin iltatähti, valssi, Matti Louh
Kievarin Kirsti, jenkka, Matti Louh
R 6132 Sydämeni laulu, Jean Sibelius, mies
Finlandia-hymni, Jean Sibelius, mies
R 6159 Valssi menneiltä ajoilta, Erkki Junk
Takkavalkea palaa, tango. Erkki Ju
R 6162 Pihalaulaja, laulelma, Matti Louhiv
Ohikulkija vain, jenkka, Matti Louh
R 6175 Lauttaralli, jenkka Matti Louhivuor
Pirssimiehen päivä, jenkka, Matti L
R 6181 En surujani itke, tango, Martti Suuta
Eron hetkellä, valssi, Martti Suutala
R 6193 Kulkijan valssi, Olavi Virta
Täysikuu, tango, Olavi Virta
R 6219 Äiti, sytytä lamppu, valssi, Metrotytö
Oi, Ritva, tango, Juha Eirto
R 6222 Terveiset vein, tango, Erkki Junkkar
Kaunis kadotettu, valssi, Erkki Junk
R 6225 Metsätorpan tyttö, valssi Juho Eirto
Kaksi nimeä kaidepuussa, tango, Juh
R 6232 Sinikaunokki, valssi, Erkki Junkkar
Mummon rantatie, valssi, Erkki Jun
R 6233 Elämä juoksuhaudoissa, valssi, harm
Pihlajam
Elämää suomalaismetsissä, valssi, ha
Pihlajam
Lähetämme levyjä kaikkialle Canadassa
HINTA $1.35 kpl
(Ostajan maksettava lähetys
Posti- ja expressitilausten tulee käsittää vä
VAPAUS PUBLISHING
Leijona-, Beaver- ja Fennia-levy
vähittäismyyjät
BOX 69 SUD